debreceni
független Ujság
politikai napilap

VASÁRNAP, 1935 AUGUSZTUS 18. XXXI. ÉVFOLYAM 187. SZ. 16 fillér

A debreceni pékkartell legújabb közgazdasági rémregénye

Tudósítás az 5. oldalon

Hatósági kenyérgyárat Debrecen új rabszolgatartója, a pékkartell ellen

Szabad-e nemcsak árat diktálni a debreceni pékkartellnek, hanem rea is kényszeríteni a kereskedőt, hogy még akkor is a kijelölt péktől vásároljon, ha annak a kenyere rossz?

Irta: THURY LEVENTE

Korunk a kartellek kora. Szinte napról-napra alakulnak meg a kartellek s áregyezményi iroda, vagy egyszerűen csak egyezményi iroda cím alatt kartellbe tömörül minden szakma, amely a mindjobban gyöngülő fogyasztás után a maga számára a lehetőnél nagyobb hasznot akar biztosítani. Miután azonban a fogyasztás nem azért megy össze egyre kisebbre, mint a rosszul tisztított nadrág, mert a fogyasztóknak sok pénzük van, természetes az, hogy minden cikk vevőköre zúgolódik a reászabott új terhek ellen. A vevőknek nincs azért több pénzük a fára, szénre, benzinre, téglára, mert a kartell megalakult s ha sikerült is az erőszakos eszközökkel dolgozó kartellnek felvinni az egyes cikkek árát, az áremelés a fogyasztás újabb csökkenését vonja maga után. Erre aztán újabb és erőszakosabb kartellrendszabály jön, mert a kartell nem akar ám kevesebb bevétellel megelégedni s persze újabb áremelés. Mire ismét csak szorosabbra kötik a fogyasztó nyaka köré a kartell kötelét s jön a legszigorúbb rendszabály, amely szerint beosztják a fogyasztókat a gyárakhoz, vagy a gyárak termékeinek a közvetítőihez s előírják a számukra, ho[illegible] nem szabad másutt vásárolniok. A kartell tagjai ebben a stádiumban már nem elégszenek meg azzal, hogy az árakat megszabva minden kartelltagnak a saját üzleti élelmességére bízzák a boldogulását, hanem bizonyos százalékos kulcs szerint bizonyos minimális forgalmat garantálnak egymás számára. Igy van ez a debreceni fakartellnél, így van a papirkartellnél s — amint legújabban meg kellett tudnunk — így van a debreceni pékkartellnél is.

A Debreceni Független Ujság mai számának más helyén megdöbbentő tudósítást közöl arról, hogy a pékkartellnek ez az erőszakos „vevőbeosztása" hogyan tett tönkre egy kisfűszerest. A cikk betekintést enged abba a közgazdasági rémregénybe, amelyet megteremt a kartellgazdálkodás, ha a hatóságok szabadjára engedik az „egyezményi irodát". Ebből az egyetlen cikkből meg lehet ismerni azt a szomorú világot, amelyben élnek a kartelldiktátorok kényurasága alatt a rabszolgák, akiket attól is megfoszt a kartell erőszaka, hogy a maguk pénzéért attól vásároljanak, a kartelláron is, akinél akarnak. Megmutatja a tudósítás a külsőségi fűszerest, a kisembert, amint könyörög a kartellnek, hogy ne tegyék tönkre azzal, hogy a romló, rossz minőségű kenyér megvásárlására kényszerítik, mert tőle a vevők nem veszik meg a penészes, romló árut. És megmutatja a kartelldiktátort, aki gőgösen veti oda a könyörgőnek: „Hát vásároljon máshol, ha tud!" Látjuk a kartellcézárt, amint a fűszeres tanuként felhozott vevőjének a kartell igazi arcát mutatva ki, az ő saját viszonteladója egész életét, egész exisztenciáját semmibe sem veve mondja: „Hát muszáj magának épen attól a fűszerestől vásárolnia?"

Kormányzatok, politikai pártok napról-napra mennydörögnek, szervezkednek a kartellek ellen. A társadalomnak nincs megmozdulása, mely ne venné programba a kartellek megrendszabályozását. És mégsem történik semmi, hanem szinte a földből nőve ki és hallatlan erőszakkal igazi rabszolgaságot teremtve meg, fejlődnek itt ki a szemünk előtt ilyen kartellhatalmasságok, mint ez a debreceni pékkartell is. Ez a debreceni pékkartell emberi életeket semmibe sem vesz, a debreceni lakosság legelsőrendű élelmicikkének előállításával és forgalombahozatalával önző és csunya játékot űz. Lehet-e tovább türnünk ezt a „közgazdasági tevékenységet", ezt az egyezményi irodát, amely veszedelmesen hasonlít az amerikai gangszterhistóriák „racket"-jeihez? Lehet-e tovább türnünk, hogy előállhasson egy olyan helyzet, amely a debreceni pékek között nemcsak az árversenyt zárja ki, hanem a minőségi versenyt is és lehetőséget ad arra, hogy a minőségi verseny hiányában intézményesen is csökkenthessék a debreceni kenyér táplálóságát, élvezhetőségét? Lehet-e tovább türnünk, hogy egészségtelen kenyeret adjanak a munkásnak, aki a nehéz aratási munkára megy ki? Lehet-e tovább türnünk, hogy annak a fűszeresnek, aki a munkást kiszolgálja, még csak panaszra se lehessen menni? Lehet-e tovább türnünk, hogy ilyen elsőrendű fontosságú kérdésben sütőiparosok „szálljanak ki" a kartelltárshoz vizsgálatra s hogy ennek a vizsgálatnak persze ez lehessen a természetszerű megállapítása, reméli a kartell, hogy a kartelltag műhelyének kenyere javulni fog? Ennek az állapotnak a fentartása nem fogja-e előbb-utóbb a kartell mai szeleleme mellett odáig fejleszteni a dolgokat, hogy végül a versenytárs nélküli kartell az egész vonalon romló és ehetetlen kenyeret adhat Debrecen lakosságának s a panaszokat diktátori foghegyről azzal utasítja el, vásároljunk mástól, ha tudunk?

Noshát, elég volt! Kezdettől fogva bizalmatlanul néztük a kartell intézményét, hosszú vitát rendeztünk mái egyízben magával a debreceni pékkartellel is. A mai helyzet már bebizonyította, hogy ez a kartell nem megfelelően működött s amikor a mai tényállást letesszük Debrecen város polgármesterének, mint a lakosság kenyérellátása ellenőrzőjének asztalára, nemcsak arra szólítjuk fel, hogy a kartell működésének megvizsgálására azonnali intézkedéseket tegyen, hanem arra is, hogy védje meg a debreceni kenyér minőségét intézményesen. A kartellek ellen nagyon nehéz harcolni, áregyezményeik, kalkulációik oly rugékonyak, hogy a kormányhatalom igen sokszor volt velük szemben tehetetlen. Tessék tehát más eszközt használni a debreceni pékkartell ellen, az egyetlen hatékony eszközt: tessék felállítani a debreceni hatósági kenyérgyárat, amely ár- és minőségi versennyel küzdjön a kenyérfronton az egész lakosság érdekében. A közüzemnek mindig elvi ellenségei voltunk. A Debreceni Független Ujság hosszú évtizedei teltek el abban, hogy köztőkével dolgozó közüzemek versenyétől megvédje a debreceni polgár betevő falatját. Ebben az esetben azonban aligha látszik kivihetőnek más meg-

Kedden, augusztus 20-án, Szent István napján
világhírű japán, angol, magyar atléták részvételével délután
3 órakor **nemzetközi atlétikai verseny.** Utána 5 órakor **Angol**
főiskolai válogatott—Bocskay nemzetközi futballmérkőzés

— **Mindazon mérgezési esetek lekűzdésénél,** melyeket romlott ételek okoznak — tehát főleg húsmérgezés vagy gombamérgezés előfordulásakor — a gyorsan ható természetes **„Ferenc József"** keserűvíz azonnali használata rendkívül fontos segédeszköz. Híres orvostudományi könyvekben felemlítik azt is, hogy a **Ferenc József** víz ólommérgezésnél, mint specifikus ellenszer, teljes mértékben beválik.

oldás. A hatósági kenyérgyár olcsó és kifogástalan minőségű kenyere kell már a debreceni élelmezés megvédésére, annyira kell, hogy ez az egyetlen lehető eszköz. Mindenkinek meg kell adni a módot és alkalmat, akár fogyasztó, akár viszonteladó, hogy jóminőségű kenyeret vásárolhasson s adhasson el.

A lakosság szomorú, nehéz nélkülözésekkel fenyegető tél előtt áll. Legyen legalább az élelmezési fronton ez az egy áttörhető rés, amelyen át a közérdek érvényesülhet! A kartellszolgaságnak ezt az egy, ezt a legkárosabb és a legtöbb elkeseredést hozó fajtáját szüntessük meg. Sürgősen! És intézményesen! Hogy soha többé fel ne támadhasson!

A vidék kereskedelmének hangja

Négy évvel ezelőtt határozta el az OMKE közgyűlése, hogy évenkint egyszer a vidék valamely jelentős kereskedelmi emporiumában országos értekezletre hívják egybe a vidék összes kereskedelmi testületeit, hogy ezen az országos értekezleten hangot adjanak a vidéki kereskedelem speciális kívánságainak és ezzel is előmozdítsák az ország kereskedelmi táborának egységes frontba való tömörítését. Az első ilyen országos értekezletet Debrecenben tartották, a másodikat Nagykanizsán, a harmadikat tavaly Miskolcon. A Vidéki Kereskedelmi Testületek IV. Országos Értekezletét ezidén augusztus 24—25-én Szombathelyre hívták egybe az OMKE, a Szombathelyi Kereskedők Társulatával együttesen, amelyik az Országos értekezlet házigazdája lesz.

A vidék kereskedelmének számos olyan kívánsága van, amelyet érvényesíteni akarnak a tulságosan centralizáló törekvésekkel szemben. Ugy halljuk, fel fog merülni az értekezleten az a kívánság is ,hogy decentralizálják a MABI szervezetét is a vidéki nagyobb városokban. Tárgyalni fogják a kereskedők aggkori biztosításának az ügyét, az érdekképviseleti reform kérdését, a szövetkezeti problémákat és más fontos kérdéseket.

Az országos értekezlettel párhuzamosan szakmai konferenciákat tartanak a textil, a vas, a cipő, a mezőgazdasági kereskedelem, az építőanyag és a tüzifa, a füszer és a gyarmatárú, valamint a könyv- és papirkereskedelmi szakmák vidéki delegátusai is.

Az országos értekezleten minden működő vidéki kereskedelmi testület delegátusi jogot nyer, egyformán öt-öt delegátussal vehetnek azon részt. Eddig 38 város 58 kereskedelmi testülete jelentette be delegátusait az országos értekezletre, amelyre az értekezlet előkészítő bizottsága Bornemisza Géza kereskedelmi és ipari minisztert és Kozma Miklós belügyminisztert, Szombathely város képviselőjét is meghívta.

A LEGJOBB HIRDETÉSI ORGANUM A DEBRECENI A FÜGGETLEN UJSÁG

Kerékpárok
Csepel, Puch, stb. gyártmányuak részletre is kaphatók
Földes Sándornál (Püspöki palota)

EGYHÁZI ÉLET

A KERESZTYÉN IFJUSÁGI EGYESÜLETEK TANYAI LÁTOGATÁSAI ÉS MUSOROS DÉLUTÁNJAI

A Debrecenben konferenciázó Keresztyén Ifjusági Egyesületek tagjai augusztus 18-án, vasárnap délután csoportosan fel fogják keresni a tanyai központokat, továbbá Debrecen külsőségeit s ott az ország minden részéből való ifjak, tanítók, lelkészek műsoros vallásos délutánokat fognak tartani. Ez ünnepélyek időbeosztása a következő:

Szikgáton Ujhelyi Mihály törökszentmiklósi tanító vezetésével a szikgáti iskolában délután 4 órakor.

Bánkon az iskolában Tömöry Lajos kenderesi segédlelkész vezetésével 4 órakor.

Nagymacson Tantó Sándor kecskeméti segédlelkész vezetésével az iskolában 4 órakor.

Halápon Kovács Miklós polgárdii tanító vezetésével az iskolában 4 órakor.

Kismacson Borgulya Endre szarvasi evangélikus tanító vezetésével Halápon az iskolában délután 4 órakor.

Pacon Szirbik Sándor makói tanító vezetésével az iskolában délután 4 órakor.

Semmiféle belépődíj nincs, szeretettel kérik a Keresztyén Ifjusági Egyesületek tagjai a tanyák népét, hogy a jelzett időben jöjjenek össze az iskolában szomszédaikkal, ismerőseikkel együtt, hogy együtt töltsenek egy kedves és hasznos délutánt.

A város külsőségeiben a következő helyeken és időkben lesznek ezek a műsoros, vallásos délutánok: mindenütt azokon a helyeken, ahol a református istentiszteleteket szokták tartani:

Nyulason délután 5 órakor Cséke Lajos porcsalmi tanító vezetésével.

Csapókertben dr. Hajdu Gyula rákospalotai orvos vezetésével délután 3 órakor.

Nyilastelepen Kurucz József református derecskei segédlelkész vezetésével délután 3 órakor.

Kerekestelepen Varga István kisujszállási igazgató-tanító vezetésével délután 3 órakor.

Homokkertben Péter Károly dömsödi ifjusági vezető irányításával délután 3 órakor.

Téglavetőben Horváth László református lelkész vezetésével délután 3 órakor.

Wolaffka-telepen Balogh György ceglédi református segédlelkész vezetésével délután 3 órakor.

Ezekre az ünnepélyekre is mindenkit szeretettel hív a Keresztyén Ifjusági Egyesületek Konferenciája.

—

Vendéglelkészek prédikálnak a Keresztyén Ifjusági Egyesületek Nemzeti Konferenciája alkalmából a debreceni protestáns templomokban. A Nagytemplomban Hetessy Kálmán kecskeméti lelkész, a Kistemplomban Németh Károly lébényi evangélikus esperes délelőtt 11 órakor. Az evangélikus templomban délelőtt 10 órakor Eőri Szabó Dezső dombóvári református lelkész. A Kossuth uccai templomban délelőtt 10 órakor Nádházy Bertalan diósgyőri-vasgyári lelkész. Az ispotályi templomban délelőtt 10 órakor Komjáthy Aladár ózdi ref. lelkész. Az Árpádtéri templomban délelőtt 10 órakor Dankó Sándor tiszafüredi református lelkész. Kerekestelepen délelőtt 10 órakor Kutassy Károly óbudai református vallástanító-lelkész. Csapókertben délelőtt 10 órakor Nagy Béla hódmezővásárhelyi vallástanító-lelkész, Nyulason délelőtt 10 órakor Főző László vajdácskai református lelkész, Homokkertben délelőtt 10 órakor Sipos Károly cégénydányádi református lelkész.

Decentralizálni akarják az inségakció szervezetét

17.000 az ellátatlanok száma Debrecenben — Le akarják szállítani a fizikai inségmunkások napibérét

Szombaton délután Debrecen város vezetősége Vargha Elemér dr. helyettes polgármester elnöklésével értekezletet tartott, amelyen az inségakció problémáját tárgyalták meg. Az értekezleten megjelentek a város összes intézményeinek, vállalatainak vezetői is.

Kupinszky Sándor dr. tb. tanácsnok az értekezleten beszámolt arról a tanulmányútjáról, amit a közelmultban Pécsett és Pesterzsébeten tett. Mindenütt a szociális rendszert tanulmányozta, különösen Pécsett, ahol köztudomás szerint a legsimábban sikerült lebonyolítani az inségakciót. Kupinszky Sándor dr. beszámolójában előterjesztett egy nagyszabású elaborátumot is, amelyet az inségakció átszervezése végett készített el. A tervezetben javasolja, hogy

az inségakciót decentralizálják, mert ezáltal az egész akció könnyebben lebonyolítható. A városban nyolc inségakciós körzetet kell felállítani

és létesíteni kell egy központi irodát, valamint különböző foglalkoztató műhelyeket. Ezt úgy kell megvalósítani, hogy költségdifferencia ne álljon elő. A körzeti irodákba összesen tizenhat szellemi szükségmunkást kell beosztani. Ezek egy évi beosztást kapnának és fizetésük havi hatvan pengő volna. A címük tulajdonképpen „népjóléti megbízott" volna s nekik kellene foglalkozni a körzetek ügyeivel.

Foglalkozik ezután a javaslat azzal is, hogy

a fizikai inségmunkások napibére az eddigi 1.50—1.60 pengő helyett 1.20 pengő legyen.

Ezáltal elérik azt, hogy csak azok jelentkezzenek inségmunkára, akik valóban rá vannak szorulva. Ezeknek a rászorulóknak a helyzetén azonban úgy változtatnak, hogy a munkanapok számát szaporítani fogják.

Át kell szervezni az egész szociális gondozást,

így többek között a népjóléti hivatal igazgatóját külön kell választani a Stefánia Egyesület és hasonló intézményektől. Ettől eltekintve azonban egyéb változtatásokra is van szükség azért, hogy egyszerűbben és hasznosabban lehessen keresztülvinni az inségakciót.

Megállapítja azt is Kupinszky Sándor dr., hogy 1930-ban tízezer ellátatlanról adtak számot Debrecenben, de azóta egyre rosszabbodott a helyzet.

Az utóbbi években átlag 6300 családfő van kereset nélkül, a családtagokkal együtt tehát körülbelül 17.000 az ellátatlanok száma.

Ezt azt jelenti, hogy nem csupán ideiglenes munkaalkalmakra, hanem állandó segítségre van szükség. Az idei adatok szerint 200.000 munkanapra lesz szükség az inségakciónál, ami jóval több költséget emészt fel a tavalyinál. Tavaly 400.000 pengő volt az inségakció költségvetése, most azonban ezen jóval felülemelkedik majd az akció költsége.

Kupinszky Sándor dr. tervezetét az értekezleten helyeslésssel fogadták és úgy határoztak, hogy ennek az elaborátumnak az értelmében tesznek majd javaslatot a közelesen összeülő inségakciós bizottságnak.

Használt és javított
VARRÓGÉPEK RÉSZLETRE IS
SCHENKENGELNÉL Piac u. 89.
kaphatók

A közszállítási igazolványok bélyegmentessége érdekében

A közszállításokkal kapcsolatban gyakori panasz az, hogy az ajánlatok mellékleteiként szereplő különféle igazolványok igen jelentős költségbe kerülnek.

Az új Közszállítási Szabályzat értelmében a kézművesiparosoknak a Közszállítási Szabályzat 51. §-a az odaitélésnél jelentős kedvezményeket biztosít. Ezért a pályázóknak igazolnia kell azt, az ipartestület által kiállított bizonyítvánnyal, vagy iparigazolványukkal, hogy tagjai az ipartestületnek és kisiparosok.

Abban az esetben, hogyha a hatóság kívánja, igazolni kell a kereskedelmi és iparkamara bizonyítványával azt, hogy az ajánlattevő szállítóképes.

Ugy az ipartestületi, mint a kamarai bizonyítvány bélyegköteles s e bizonyítványok megszerzése jelentős kiadással jár olyan időben, amikor közszállítás és közmunka rendkívül kevés van, ennek következtében rengeteg a pályázó és kevés a valószínűsége annak, hogy a pályázó pályázata sikerrel jár.

A kereskedelmi és iparkamara épen ezért felterjesztéssel fordult a pénzügy- és iparügyi miniszterekhez és kérte azt, hogy az ipartestület által kiállított u. n. kisipari bizonyítványokat, valamint a kamara által kiállított u. n. megbizhatósági és szállítóképességi bizonyítványokat bélyegmentes kiadmányoknak nyilvánítsák.

Vásároljon hirdetőinknél. Vásárlásainál hivatkozzon lapunkra.

AMIT TANULHATUNK SZEGEDTŐL...

Lakáshivatal, olcsó ellátás és szegedi udvariasság — Mi a tragédia előadásának gyöngéje? — A „Parasztbecsület“ és a „Cremonai hegedűs“ a nemes magyar zene felé mutat Debrecennek utat

Szeged ünnepi hete most van mulóban. Kibővült programmal zajlott le ez a szegedi hét, olyan teljesítményekkel, amelyekről a magyar vidék városai sohasem álmodhattak. Előadták ismét az Ember tragédiáját, Pietro Mascagni személyes dirigálása mellett a Parasztbecsületet, előadták a Cremonai hegedüst, Hubay Jenő operáját s még ráadásul a szegedi uszodában egy olasz drámát, a Glaukos-t. A Dóm-tér ismét hatalmas tömeget látott s tapsokat bőven aratott minden előadás egy csaknem mindig telt tribün óriási arányú téreiről.

A szegedi hét ismét egyet lépett előre — mint program már egyedül mutatja — de a programon kívül is mutatkozott néhány jelenség Szegeden, amit érdemes szemügyre venni a vidék nagyobb városainak. Szeged ebben az évben bizonyította be, hogy példaadó szerepe a többi, magyar város számára s inkább okosabb megszívlelni a példát és — követni, mint belenyugodni abba, hogy a mi városainkban pedig minden menjen a régiben.

Fájdalmak? ASPIRIN BAYER
MAGYAR GYÁRTMÁNY.
Gyógyszertárakban kapható!

Ami zökkenőkkel megy, de nálunk még el sem indult

Zökkenőkkel ment az idén, de mégis elismerésre méltót produkált az idegenek fogadása Szegeden. Nagyon helyesen lemondtak már arról, hogy katonabandával fogadják az állomáson a vendéget. Sokan voltak olyanok, akiknek eddig sem tetszett ez. Az ember nem látványosságnak, hanem látványosságot nézni megy egy ilyen ünnepi hétre. Sokkal jobban esett, hogy a katonabanda helyett az idegenforgalmi bizottság emberei vártak az állomáson és a lakáshivatal egy kirendeltségén azonnal alkalmat adtak, hogy szállást foglaljunk magunknak. Kissé nehezen ment még a tömeget szállító filléresgyorsok utasainak a kiszolgálása, ám ezen nemcsak a tömeg miatt, hanem azért sem lehetett csodálkozni, mert nagyszámú érdeklődő kiszolgálásához tradició adta jártasság kell és ez még nem is lehet meg Szegeden. Elhangzottak naiv kívánságok is a lakáshivatal vezetői részéről például: hogy külön csoportokban álljanak fel azok, akik már igényeltek lakást a menetjegyirodák útján s külön azok, akik még nem. S aztán ötös turnusokban járuljanak a lakáshivatal elé. El lehet mondani kifogásul, hogy már a menetjegyirodákban a filléresgyorsjegyével együtt át lehetett volna adni a lakás helyét is kijelölő lakásutalványt. Mindezeket azonban Szegeden is látták s egész bizonyos, hogy a jövőben értékesíteni fogják, mint gondosan följegyzett tapasztalatot. Az a fontos s az a magyar vidék számára példaadó, hogy végül mégis csak sikerült szállást kapnia mindenkinek s hogy ez a szállás többnyire igen jó s minden esetben olcsó volt. Fürdőszobahasználattal személyenkint 1.80 pengőért kaptam egy napi szállást társaságommal s nem találtunk kifogást sem az elhelyezésben, sem a vendégszeretetben. A szegedi hét rendezői megértették a közönséggel, hogy közérdek ellátni az idegeneket s olyan emberek is vállalkoztak szállásadásra, akik máskor bútorozott szobát nem adtak ki. Zökkenőkkel ugyan, de Szeged megcsinálta azt a lakáskatasztert, amelyet mi már a debreceni szabadtéri játékok idején megpróbáltunk felállítani. Azóta elaludt nálunk az ilyen irányú propaganda s újra kell elindítanunk esetleg jövőre, amikor azonban a szegedi játékoknak már simán fog menni az idegenek elhelyezése. Hiszen Szeged most is aránylag könnyedén helyezett el hetének egy-egy napján 4000 idegent.

Kifogástalan az idegenfogadási kiképzése a város úgyszólván minden lakosának. A legkészségesebb módon adnak meg minden felvilágosítást s csak egyetlen esetről tudok, amikor idegennel udvariatlan volt valaki: a Parasztbecsület csütörtöki előadásán egy cukorárus suhanc, aki a szüken elhelyezett széksorok között egy egész megtelt sorközönségen akart átgázolni s még szemtelenkedett, amikor nem engedték...

Be van állítva egész Szeged ezen a napon az idegen ellátására s alig van rá eset, hogy bárki is a maga kényelmével törödnék, ha idegennek segíthet. Az egész szegedi héten az látszik, hogy itt nem pihennek az emberek évközben sem, hanem rendszeresen készítik elő a közönséget arra a nagy teljesítményre, amit a nyári ünnepen az idegenek ellátása jelent.

Nagyon szomorú lenne, hogyha Debrecen idegenforgalmi hivatalának szakemberei nem látogattak volna el ezen a héten Szegedre, mert a szabadtéri játékok mellett igen sok olyan részletet láthatott meg szakértő szem, amit át kell venni, meg kell csinálni Debrecennek is. Szeged igazi vizsgát tett ebben az évben s példaadóan dicséretes jegyet érdemel.

Hibás utakon a Tragédia előadása

Példaadóan dicsérte az is, amilyen igyekezettel Az ember tragédiáját előadták. Az igyekezet eggyest érdemel, de Szeged talán nem is tehet róla. Az ember tragédiájának ezidei előadása nem érdemelte meg ezt a fáradságot. Valahogy téves utakra sodródott ez az előadás s nincs értelme meg nem írni: a mindjobban fejlődő történelmi revü kissé üres, mert elveszett benne a tragédia szellemi tartalma, a drámai feszültséget mindenütt feloldja a revü terjengőssége. Kérem szépen: a revü epikai elem, a színpadon, ha uralmat nyer, akkor kiírtja a drámát. Isten ments, hogy valaki a Dóm-téren látta légyen először a Tragédiát: zürzavaros giccs benyomása maradna benne.

Higyjék el Szegeden: érték és lényeg az Ember tragédiájának szellemi alépítménye is s enélkül üres és összeomlandó a színpadi váz. Szegeden a produkció kerekedett a mű fölébe s ezt annyira nyiltan elismerik a rendezők, hogy nem is törekednek illuziókeltésre, hanem csak a szem elkápráztatására. A színpadon például törvény, hogy nem szabad a szereplő színésznek a nézőtéren mutatkoznia, a közönség előtt, a felvonásköz illuziótlanságában. És Szegeden nemcsakhogy nyiltan diszitették a szint a diszletezőmunkások, nemcsakhogy kongresszusokat tartottak a legnagyobb lelkinyugalommal csevegve a színpadon a rendezők, hanem — egészen furcsa volt — minden eflvonásközben ott volt, künn, a színpadon a lobogóhajú Lucifer: fogadta a tapsokat, kézszorításokat, cerclet tartott ismerősei között, sörért kiáltott, aggódva kémlelte az eget, kezével mérte a szél erejét, unatkozott és ásított, utasítást adott a díszletezőknek — hogy a másik pillanatban már mint Ádám kísérője, a bukott arkangyal, történelmi korok levegőjét próbálja árasztani. Persze, hogy ez nem sikerült. Talán emiatt is vált Csortos Gyula Lucifere olyan operettszerű, vagy molnárferences figurává s nem tudott oly aktiv lenni, mint amilyen a tragédia ördöge.

Nagy kérdés a vetített díszletek kérdése. Némely ilyen kép — lásd Bizánc s valamivel kevésbbé londoni kép — olyan giccsszerű, hogy hasonlót a legsötétebb vidéki daliegyüttesek sem lennének hajlandók díszletként használni könnyű operettekhez sem. Nem lenne jobb egyszerűségre törekedni s fantáziaindítónak felhasználni azokat a szavakat, amelyekkel Madách festi a tragédiában a környezetet?

Uj út: nem lenne-e jobb kevésbbé megfogható, szellemibb és irreálisabrázolást adni az angyalseregnek, az Ur imádásának, mint a gondosan elhelyezett angyalsereg ezüst pálmaágaival? Itt kellene egy vetítés, suhanó szellemalakokal. Világítási hatások ügyes alkalmazása csak az angyalfejek megvilágításával. Hogy a kép irrealitását felhasználjuk a fantázia elindítására s elvegyük a néző lelki biztonságának egyrészét, amelyet a materiális érzékelés teljessé tesz, egyre alátámaszt s amely materiális biztonságérzés akadálya a Tragédia első szinébe való lelki beilleszkedésnek.

Több szellemiséggel állandóbb, örökebb, produkció lenne ez a tragédia.

Kodály, vagy Mascagni?

A szegedi program másik része azt mutatta, hogy salzburgi babérok, nemzetközi hirnév s nemzetközi idegenforgalom után nyujtotta ki kezét Szeged. Akármily érdekes is a szerző felfogásában hallani a Parasztbecsületet — kissé öreges-rangos volt ez a felfogás — akármily érdekes is volt hallani oly tüneményes hangú énekesnőt, mint Santuzza megszemélyesitője, akiről még el fogjuk egyszer mondani büszkélkedve, hogy hallottuk Szegeden, akármily érdekes is a Cremonai hegedüs, mint szép áriák sorozata, gondolkozoba kell esnünk; helyes uton halad-e Szeged, amikor nem magyar különlegességgel próbál elérni nemzetközi sikereket? Ugy tetszik előttünk: jobb lenne a debreceni nyomokon haladni s a Háry után a magyar zene más értékeit elővinni, amelyek előadása különleges magyar izt adna a magyar vidéki szabadtéri előadásoknak. Nem ismerjük a szegedi idegenforgalmi eredményeket, de mintha a magyar különlegesség a külföld felé is nagyobb vonzóerő lenne, mint olyan nemzetközi ismert érték, amelyet a külföldi másutt teljesebben kap meg. Debrecent a Parasztbecsület és a Cremonai hegedüs szegedi előadása abban kell, hogy megerősítse: magyar tárgy, magyar müvészi érték a debreceni út.

Minden másban azonban sokra tanított bennünket Szeged s ha akarunk haladni, nem szabad mellőznünk példáját.

(tl.)

Talajvíz, nedvesség ellen megnyugtató és biztos szigetelő anyag a „BIBER-F“
Bíber müvek rt.
BUDAPEST VI. JÓKAI TÉR 8.
100 %-ig hazai gyártmány!
Kapható: Építési anyag- és festékkereskedésekben.

KISS FERENC illatszertára
DEBRECEN, CSAPÓ U. 34.
OLCSÓ SZAPPANVÁSÁR
UJ ÜZLET
FRISS ÁRUK!
TEGYEN PRÓBA VÁSÁRLÁST

LAPUNKAT PÁRTOLJA, HA A „FÜGGETLEN UJSÁG“-BAN HIRDETŐ CÉGEKNÉL SZERZI BE SZÜKSÉGLETEIT.

— **Mindazon mérgezési esetek leküzdésénél,** melyeket romlott ételek okoznak — tehát főleg húsmérgezés vagy gombamérgezés előfordulásakor — a gyorsan ható természetes „Ferenc József" keserűvíz azonnali használata rendkívül fontos segédeszköz. Híres orvostudományi könyvekben felemlítik azt is, hogy a **Ferenc József** víz ólommérgezésnél, mint specifikus ellenszer, teljes mértékben beválik.

oldás. A hatósági kenyérgyár olcsó és kifogástalan minőségű kenyere kell már a debreceni élelmezés megvédésére, annyira kell, hogy ez az egyetlen lehető eszköz. Mindenkinek meg kell adni a módot és alkalmat, akár fogyasztó, akár viszonteladó, hogy jóminőségű kenyeret vásárolhasson s adhasson el.

A lakosság szomorú, nehéz nélkülözésekkel fenyegető tél előtt áll. Legyen legalább az élelmezési fronton ez az egy áttörhető rés, amelyen át a közérdek érvényesülhet! A kartellszolgaságnak ezt az egy, ezt a legkárosabb és a legtöbb elkeseredést hozó fajtáját szüntessük meg. Sürgősen! És intézményesen! Hogy soha többé fel ne támadhasson!

A vidék kereskedelmének hangja

Négy évvel ezelőtt határozta el az OMKE közgyűlése, hogy évenkint egyszer a vidék valamely jelentős kereskedelmi empóriumában országos értekezletre hívják egybe a vidék összes kereskedelmi testületeit, hogy ezen az országos értekezleten hangot adjanak a vidéki kereskedelem speciális kívánságainak és ezzel is előmozdítsák az ország kereskedelmi táborának egységes frontba való tömörítését. Az első ilyen országos értekezletet Debrecenben tartották, a másodikat Nagykanizsán, a harmadikat tavaly Miskolcon. A Vidéki Kereskedelmi Testületek IV. Országos Értekezletét ezidén augusztus 24—25-én Szombathelyre hívták egybe az OMKE, a Szombathelyi Kereskedők Társulatával együttesen, amelyik az Országos értekezlet házigazdája lesz.

A vidék kereskedelmének számos olyan kívánsága van, amelyet érvényesíteni akarnak a tulságosan centralizáló törekvésekkel szemben. Ugy halljuk, fel fog merülni az értekezleten az a kívánság is ,hogy decentralizálják a MABI szervezetét is a vidéki nagyobb városokban. Tárgyalni fogják a kereskedők aggkori biztosításának az ügyét, az érdekképviseleti reform kérdését, a szövetkezeti problémákat és más fontos kérdéseket.

Az országos értekezlettel párhuzamosan szakmai konferenciákat tartanak a textil, a vas, a cipő, a mezőgazdasági kereskedelem, az építőanyag és a tüzifa, a füszer és a gyarmatárú, valamint a könyv- és papirkereskedelmi szakmák vidéki delegátusai is.

Az országos értekezleten minden működő vidéki kereskedelmi testület delegátusi jogot nyer, egyformán öt-öt delegátussal vehetnek azon részt. Eddig 38 város 58 kereskedelmi testülete jelentette be delegátusait az országos értekezletre, amelyre az értekezlet előkészítő bizottsága Bornemisza Géza kereskedelmi és ipari minisztert és Kozma Miklós belügyminisztert, Szombathely város képviselőjét is meghívta.

A LEGJOBB HIRDETÉSI ORGANUM A DEBRECENI A FÜGGETLEN UJSÁG

Kerékpárok
Csepel, Puch, stb. gyártmányuak részletre is kaphatók
Földes Sándornál (Püspöki palota)

EGYHÁZI ÉLET

A KERESZTYÉN IFJUSÁGI EGYESÜLETEK TANYAI LÁTOGATÁSAI ÉS MUSOROS DÉLUTÁNJAI

A Debrecenben konferenciázó Keresztyén Ifjusági Egyesületek tagjai augusztus 18-án, vasárnap délután csoportosan fel fogják keresni a tanyai központokat, továbbá Debrecen külsőségeit s ott az ország minden részéből való ifjak, tanítók, lelkészek műsoros vallásos délutánokat fognak tartani. Ez ünnepélyek időbeosztása a következő:

Szikgáton Ujhelyi Mihály törökszentmiklósi tanító vezetésével a szikgáti iskolában délután 4 órakor.

Bánkon az iskolában Tömöry Lajos kenderesi segédlelkész vezetésével 4 órakor.

Nagymacson Tantó Sándor kecskeméti segédlelkész vezetésével az iskolában 4 órakor.

Halápon Kovács Miklós polgárdii tanító vezetésével az iskolában 4 órakor.

Kismacson Borgulya Endre szarvasi evangélikus tanító vezetésével Halápon az iskolában délután 4 órakor.

Pacon Szirbik Sándor makói tanító vezetésével az iskolában délután 4 órakor.

Semmiféle belépődíj nincs, szeretettel kérik a Keresztyén Ifjusági Egyesületek tagjai a tanyák népét, hogy a jelzett időben jöjjenek össze az iskolában szomszédaikkal, ismerőseikkel együtt, hogy együtt töltsenek egy kedves és hasznos délutánt.

A város külsőségeiben a következő helyeken és időkben lesznek ezek a műsoros, vallásos délutánok: mindenütt azokon a helyeken, ahol a református istentiszteleteket szokták tartani:

Nyulason délután 5 órakor Cséke Lajos porcsalmi tanító vezetésével.

Csapókertben dr. Hajdu Gyula rákospalotai orvos vezetésével délután 3 órakor.

Nyilastelepen Kurucz József református derecskei segédlelkész vezetésével délután 3 órakor.

Kerekestelepen Varga István kisujszállási igazgató-tanító vezetésével délután 3 órakor.

Homokkertben Péter Károly dömsödi ifjusági vezető irányításával délután 3 órakor.

Téglavetőben Horváth László református lelkész vezetésével délután 3 órakor.

Wolaffka-telepen Balogh György ceglédi református segédlelkész vezetésével délután 3 órakor.

Ezekre az ünnepélyekre is mindenkit szeretettel hív a Keresztyén Ifjusági Egyesületek Konferenciája.

—

Vendéglelkészek prédikálnak a Keresztyén Ifjusági Egyesületek Nemzeti Konferenciája alkalmából a debreceni protestáns templomokban. A Nagytemplomban Hetessy Kálmán kecskeméti lelkész, a Kistemplomban Németh Károly lébényi evangélikus esperes délelőtt 11 órakor. Az evangélikus templomban délelőtt 10 órakor Eőri Szabó Dezső dombóvári református lelkész. A Kossuth uccai templomban délelőtt 10 órakor Nádházy Bertalan diósgyőri-vasgyári lelkész. Az ispotályi templomban délelőtt 10 órakor Komjáthy Aladár ózdi ref. lelkész. Az Árpádtéri templomban délelőtt 10 órakor Dankó Sándor tiszafüredi református lelkész. Kerekestelepen délelőtt 10 órakor Kutassy Károly óbudai református vallástanító-lelkész. Csapókertben délelőtt 10 órakor Nagy Béla hódmezővásárhelyi vallástanító-lelkész, Nyulason délelőtt 10 órakor Főző László vajdácskai református lelkész, Homokkertben délelőtt 10 órakor Sipos Károly cégénydányádi református lelkész.

Decentralizálni akarják az inségakció szervezetét

17.000 az ellátatlanok száma Debrecenben — Le akarják szállítani a fizikai inségmunkások napibérét

Szombaton délután Debrecen város vezetősége Vargha Elemér dr. helyettes polgármester elnöklésével értekezletet tartott, amelyen az inségakció problémáját tárgyalták meg. Az értekezleten megjelentek a város összes intézményeinek, vállalatainak vezetői is.

Kupinszky Sándor dr. tb. tanácsnok az értekezleten beszámolt arról a tanulmányútjáról, amit a közelmultban Pécsett és Pesterzsébeten tett. Mindenütt a szociális rendszert tanulmányozta, különösen Pécsett, ahol köztudomás szerint a legsimábban sikerült lebonyolítani az inségakciót. Kupinszky Sándor dr. beszámolójában előterjesztett egy nagyszabású elaborátumot is, amelyet az inségakció átszervezése végett készített el. A tervezetben javasolja, hogy

az inségakciót decentralizálják, mert ezáltal az egész akció könnyebben lebonyolítható. A városban nyolc inségakciós körzetet kell felállítani

és létesíteni kell egy központi irodát, valamint különböző foglalkoztató műhelyeket. Ezt úgy kell megvalósítani, hogy költségdifferencia ne álljon elő. A körzeti irodákba összesen tizenhat szellemi szükségmunkást kell beosztani. Ezek egy évi beosztást kapnának és fizetésük havi hatvan pengő volna. A címük tulajdonképpen „népjóléti megbízott" volna s nekik kellene foglalkozni a körzetek ügyeivel.

Foglalkozik ezután a javaslat azzal is, hogy

a fizikai inségmunkások napibére az eddigi 1.50—1.60 pengő helyett 1.20 pengő legyen.

Ezáltal elérik azt, hogy csak azok jelentkezzenek inségmunkára, akik valóban rá vannak szorulva. Ezeknek a rászorulóknak a helyzetén azonban úgy változtatnak, hogy a munkanapok számát szaporítani fogják.

Át kell szervezni az egész szociális gondozást,

így többek között a népjóléti hivatal igazgatóját külön kell választani a Stefánia Egyesület és hasonló intézményektől. Ettől eltekintve azonban egyéb változtatásokra is van szükség azért, hogy egyszerűbben és hasznosabban lehessen keresztülvinni az inségakciót.

Megállapítja azt is Kupinszky Sándor dr., hogy 1930-ban tízezer ellátatlanról adtak számot Debrecenben, de azóta egyre rosszabbodott a helyzet.

Az utóbbi években átlag 6300 családfő van kereset nélkül, a családtagokkal együtt tehát körülbelül 17.000 az ellátatlanok száma.

Ezt azt jelenti, hogy nem csupán ideiglenes munkaalkalmakra, hanem állandó segítségre van szükség. Az idei adatok szerint 200.000 munkanapra lesz szükség az inségakciónál, ami jóval több költséget emészt fel a tavalyinál. Tavaly 400.000 pengő volt az inségakció költségvetése, most azonban ezen jóval felülemelkedik majd az akció költsége.

Kupinszky Sándor dr. tervezetét az értekezleten helyesléssel fogadták és úgy határoztak, hogy ennek az elaborátumnak az értelmében tesznek majd javaslatot a közelesen összeülő inségakciós bizottságnak.

Használt és javított
VARRÓGÉPEK RÉSZLETRE IS
SCHENKENGELNÉL Piac u. 89.
kaphatók

A közszállítási igazolványok bélyegmentessége érdekében

A közszállításokkal kapcsolatban gyakori panasz az, hogy az ajánlatok mellékleteiként szereplő különféle igazolványok igen jelentős költségbe kerülnek.

Az új Közszállítási Szabályzat értelmében a kézművesiparosoknak a Közszállítási Szabályzat 51. §-a az odaítélésnél jelentős kedvezményeket biztosít. Ezért a pályázóknak igazolnia kell azt, az ipartestület által kiállított bizonylattal, vagy iparigazolványukkal, hogy tagjai az ipartestületnek és kisiparosok.

Abban az esetben, hogyha a hatóság kívánja, igazolni kell a kereskedelmi és iparkamara bizonyítványával azt, hogy az ajánlattevő szállítóképes.

Ugy az ipartestületi, mint a kamarai bizonyítvány bélyegköteles s e bizonyítványok megszerzése jelentős kiadással jár olyan időben, amikor közszállítás és közmunka rendkívül kevés van, ennek következtében rengeteg a pályázó és kevés a valószínűsége annak, hogy a pályázó pályázata sikerrel jár.

A kereskedelmi és iparkamara épen ezért felterjesztéssel fordult a pénzügy- és iparügyi miniszterekhez és kérte azt, hogy az ipartestület által kiállított u. n. kisipari bizonyítványokat, valamint a kamara által kiállított u. n. megbizhatósági és szállítóképességi bizonyítványokat bélyegmentes kiadmányoknak nyilvánítsák.

Vásároljon hirdetőinknél. Vásárlásainál hivatkozzon lapunkra.

AMIT TANULHATUNK SZEGEDTÖL...

Lakáshivatal, olcsó ellátás és szegedi udvariasság — Mi a tragédia előadásának gyöngéje? — A „Parasztbecsület“ és a „Cremonai hegedűs“ a nemes magyar zene felé mutat Debrecennek utat

Szeged ünnepi hete most van mulóban. Kibővült programmal zajlott le ez a szegedi hét, olyan teljesítményekkel, amelyekről a magyar vidék városai sohasem álmodhattak. Előadták ismét az Ember tragédiáját, Pietro Mascagni személyes dirigálása mellett a Parasztbecsületet, előadták a Cremonai hegedüst, Hubay Jenő operáját s még ráadásul a szegedi uszodában egy olasz drámát, a Glaukos-t. A Dóm-tér ismét hatalmas tömeget látott s tapsokat bőven aratott minden előadás egy csaknem mindig telt tribün óriási arányú téreiről.

A szegedi hét ismét egyet lépett előre — mint program már egyedül mutatja — de a programon kívül is mutatkozott néhány jelenség Szegeden, amit érdemes szemügyre venni a vidék nagyobb városainak. Szeged ebben az évben bizonyította be, hogy példaadó szerepe a többi, magyar város számára s inkább okosabb megszívlelni a példát és — követni, mint belenyugodni abba, hogy a mi városainkban pedig minden menjen a régiben.

Fejfájásra ASPIRIN
MAGYAR GYÁRTMÁNY.
Gyógyszertárakban kapható!

Ami zökkenőkkel megy, de nálunk még el sem indult

Zökkenőkkel ment az idén, de mégis elismerésre méltót produkált az idegenek fogadása Szegeden. Nagyon helyesen lemondtak már arról, hogy katonabandával fogadják az állomáson a vendéget. Sokan voltak olyanok, akiknek eddig sem tetszett ez. Az ember nem látványosságnak, hanem látványosságot nézni megy egy ilyen ünnepi hétre. Sokkal jobban esett, hogy a katonabanda helyett az idegenforgalmi bizottság emberei vártak az állomáson és a lakáshivatal egy kirendeltségén azonnal alkalmat adtak, hogy szállást foglaljunk magunknak. Kissé nehezen ment még a tömeget szállító filléresgyorsok utasainak a kiszolgálása, ám ezen nemcsak a tömeg miatt, hanem azért sem lehetett csodálkozni, mert nagyszámú érdeklődő kiszolgálásához tradició adta jártasság kell és ez még nem is lehet meg Szegeden. Elhangzottak naiv kívánságok is a lakáshivatal vezetői részéről például: hogy külön csoportokban álljanak fel azok, akik már igényeltek lakást a menetjegyirodák útján s külön azok, akik még nem. S aztán ötös turnusokban járuljanak a lakáshivatal elé. El lehet mondani kifogásul, hogy már a menetjegyirodákban a filléresgyors jegyével együtt át lehetett volna adni a lakás helyét is kijelölő lakásutalványt. Mindezeket azonban Szegeden is látták s egész bizonyos, hogy a jövőben értékesíteni fogják, mint gondosan följegyzett tapasztalatot. Az a fontos s az a magyar vidék számára példaadó, hogy végül mégis csak sikerült szállást kapnia mindenkinek s hogy ez a szállás többnyire igen jó s minden esetben olcsó volt. Fürdőszobahasználattal személyenkint 1.80 pengőért kaptam egy napi szállást társaságommal s nem találtunk kifogást sem az elhelyezésben, sem a vendégszeretetben. A szegedi hét rendezői megértették a közönséggel, hogy közérdek ellátni az idegeneket s olyan emberek is vállalkoztak szállásadásra, akik máskor bútorozott szobát nem adtak ki. Zökkenőkkel ugyan, de Szeged megcsinálta azt a lakáskatasztert, amelyet mi már a debreceni szabadtéri játékok idején megpróbáltunk felállítani. Azóta elaludt nálunk az ilyen irányú propaganda s újra kell elindítanunk esetleg jövőre, amikor azonban a szegedi játékoknak már simán fog menni az idegenek elhelyezése. Hiszen Szeged most is aránylag könnyedén helyezett el hetének egy-egy napján 4000 idegent.

Kifogástalan az idegenfogadási kiképzése a város úgyszólván minden lakosának. A legkészségesebb módon adnak meg minden felvilágosítást s csak egyetlen esetről tudok, amikor idegennel udvariatlan volt valaki: a Parasztbecsület csütörtöki előadásán egy cukorárus suhanc, aki a szüken elhelyezett széksorok között egy egész megtelt sorközönségen akart átgázolni s még szemtelenkedett, amikor nem engedték...

Be van állítva egész Szeged ezen a napon az idegen ellátására s alig van rá eset, hogy bárki is a maga kényelmével törődnék, ha idegennek segíthet. Az egész szegedi héten az látszik, hogy itt nem pihennek az emberek évközben sem, hanem rendszeresen készítik elő a közönséget arra a nagy teljesítményre, amit a nyári ünnepen az idegenek ellátása jelent.

Nagyon szomorú lenne, hogyha Debrecen idegenforgalmi hivatalának szakemberei nem látogattak volna el ezen a héten Szegedre, mert a szabadtéri játékok mellett igen sok olyan részletet láthatott meg szakértő szem, amit át kell venni, meg kell csinálni Debrecennek is. Szeged igazi vizsgát tett ebben az évben s példaadóan dicséretes jegyet érdemel.

Hibás utakon a Tragédia előadása

Példaadóan dicsérte az is, amilyen igyekezettel Az ember tragédiáját előadták. Az igyekezet eggyest érdemel, de Szeged talán nem is tehet róla. Az ember tragédiájának ezidei előadása nem érdemelte meg ezt a fáradságot. Valahogy téves utakra sodródott ez az előadás s nincs értelme meg nem írni: a mindjobban fejlődő történelmi revü kissé üres, mert elveszett benne a tragédia szellemi tartalma, a drámai feszültséget mindenütt feloldja a revü terjengőssége. Kérem szépen: a rövü epikai elem, a színpadon, ha uralmat nyer, akkor kiírtja a drámát. Isten ments, hogy valaki a Dóm-téren látta légyen először a Tragédiát: zürzavaros giccs benyomása maradna benne.

Higyjék el Szegeden: érték és lényeg az Ember tragédiájának szellemi alépítménye is s enélkül üres és összeomlandó a színpadi váz. Szegeden a produkció kerekedett a mű fölébe s ezt annyira nyiltan elismerik a rendezők, hogy nem is törekednek illuziókeltésre, hanem csak a szem elkápráztatására. A színpadon például törvény, hogy nem szabad a szereplő színésznek a nézőtéren mutatkoznia, a közönség előtt, a felvonásköz illuziótlanságában. És Szegeden nemcsakhogy nyiltan diszitették a szint a diszletezőmunkások, nemcsakhogy kongresszusokat tartottak a legnagyobb lelkinyugalommal csevegve a színpadon a rendezők, hanem — egészen furcsa volt — minden eflvonásközben ott volt, künn, a színpadon a lobogóhajú Lucifer: fogadta a tapsokat, kézszorításokat, cerclet tartott ismerősei között, sörért kiáltott, aggódva kémlelte az eget, kezével mérte a szél erejét, unatkozott és ásított, utasítást adott a díszletezőknek — hogy a másik pillanatban már mint Ádám kísérője, a bukott arkangyal, történelmi korok levegőjét próbálja árasztani. Persze, hogy ez nem sikerült. Talán emiatt is vált Csortos Gyula Lucifere olyan operettszerű, vagy molnárferences figurává s nem tudott oly aktiv lenni, mint amilyen a tragédia ördöge.

Nagy kérdés a vetített díszletek kérdése. Némely ilyen kép — lásd Bizánc s valamivel kevésbbé londoni kép — olyan giccsszerű, hogy hasonlót a legsötétebb vidéki daliegyüttesek sem lennének hajlandók díszletként használni könnyű operettekhez sem. Nem lenne jobb egyszerűségre törekedni s fantáziaindítónak felhasználni azokat a szavakat, amelyekkel Madách festi a tragédiában a környezetet?

Uj út: nem lenne-e jobb kevésbbé megfogható, szellemibb és irreálisabrázolást adni az angyalseregnek, az Ur imádásának, mint a gondosan elhelyezett angyalsereg ezüst pálmaágaival? Itt kellene egy vetítés, suhanó szellemalakokal. Világítási hatások ügyes alkalmazása csak az angyalfejek megvilágításával. Hogy a kép irrealitását felhasználjuk a fantázia elindítására s elvegyük a néző lelki biztonságának egyrészét, amelyet a materiális érzékelés teljessé tesz, egyre alátámaszt s amely materiális biztonságérzés akadálya a Tragédia első szinébe való lelki beilleszkedésnek.

Több szellemiséggel állandóbb, örökebb, produkció lenne ez a tragédia.

Kodály, vagy Mascagni?

A szegedi program másik része azt mutatta, hogy salzburgi babérok, nemzetközi hirnév s nemzetközi idegenforgalom után nyujtotta ki kezét Szeged. Akármily érdekes is a szerző felfogásában hallani a Parasztbecsületet — kissé öreges-rangos volt ez a felfogás — akármily érdekes is volt hallani oly tüneményes hangú énekesnőt, mint Santuzza megszemélyesitője, akiről még el fogjuk egyszer mondani büszkélkedve, hogy hallottuk Szegeden, akármily érdekes is a Cremonai hegedüs, mint szép áriák sorozata, gondolkozoba kell esnünk; helyes uton halad-e Szeged, amikor nem magyar különlegességgel próbál elérni nemzetközi sikereket? Ugy tetszik előttünk: jobb lenne a debreceni nyomokon haladni s a Háry után a magyar zene más értékeit elővinni, amelyek előadása különleges magyar izt adna a magyar vidéki szabadtéri előadásoknak. Nem ismerjük a szegedi idegenforgalmi eredményeket, de mintha a magyar különlegesség a külföld felé is nagyobb vonzóerő lenne, mint olyan nemzetközi ismert érték, amelyet a külföldi másutt teljesebben kap meg. Debrecent a Parasztbecsület és a Cremonai hegedüs szegedi előadása abban kell, hogy megerősítse: magyar tárgy, magyar müvészi érték a debreceni út.

Minden másban azonban sokra tanított bennünket Szeged s ha akarunk haladni, nem szabad mellőznünk példáját.

(tl.)

Talajvíz, nedvesség ellen megnyugtató és biztos szigetelő anyag a "BIBER-F"
Bíber művek rt.
BUDAPEST VI. JÓKAI TÉR 8.
100 %-ig hazai gyártmány!
Kapható: Építési anyag- és festékkereskedésekben.

KISS FERENC illatszertára
DEBRECEN, CSAPÓ U. 34.
OLCSÓ SZAPPANVÁSÁR
UJ ÜZLET
FRISS ÁRUK!
TEGYEN PRÓBA VÁSÁRLÁST.

LAPUNKAT PÁRTOLJA, HA A „FÜGGETLEN UJSÁG"-BAN HIRDETŐ CÉGEKNÉL SZERZI BE SZÜKSÉGLETEIT.

WILL ROGERS,
az ujságíró, humorista, komikus, filmszinész, volt cow-boy,

aki nem öltözött frakkba az angol király előtt sem és aki indián származású létére irányitó hatást gyakorolt az U. S. A politikájára Will Rogers Magyarországról és Budapestről —

Az összes magyar lapok hirül adták, hogy az Egyesült Államok aviatikájának egyik büszkesége, Wiley Post szerencsétlenül járt az északi sarkon keresztül tervezett rekordtörő útján. Megírták azt is, hogy vele együtt egyetlen útasa, Will Rogers is szörnyethalt, aki — mint irják — „szintén meglehetősen népszerű alakja volt az amerikai életnek". Hogy Wiley Post, a pilóta, ki volt, az többé-kevésbbé ismeri minden magyar ujságolvasó ember a földkörüli repülése óta. A másik áldozat, Will Rogers, már nem ilyen ismerős az oceán innenső oldalán, pedig jelentősége az amerikai életben határtalanul nagyobb volt nemcsak Wiley Posténál, hanem hasonlíthatatlanul nagyobb az egyidőben szinte bálványszerű ünnepléseken részesített Lindberg ezredesénél is.

Ez a Will Rogers az és nem Wiley Post, aki mint cowboy kezdette pályafutását. Hallatlanul ügyesen tudott bánni a lassóval s ezt használta fel arra, hogy a „tehenészi" sorsból feldolgozza magát. Elszerződött egy vidéket járó színész csoporthoz és a színpadon mutatta be lassóvetési ügyességét, mutatványait saját tréfáival füszerezve. A közönség hamarosan úgy találta, hogy a lassóvetés és annak trükjei is ügyes dolgok, a viccek azonban, amiket közben hall, még jobbak. Rogers népszerűsége rohamosan növekedett, a fizetésével együtt. Vetélkedni kezdtek érte a színigazgatók. Rövidesen megismerte egész Amerika. Felfigyelt rá a közönségsikerekre oly hamar reagáló sajtó is és egy lapszindikátus leszerződtette. Rövid írásait épen úgy megszerette az olvasóközönség, mint előbb a színházi publikum. Azt lehet mondani, hogy az amerikai ujságolvasó egy pillantással átfutja a napi szenzációt ordító „head linet", a lap főcímét s rögtön utána megnézni, hogy mit mond Will Rogers.

Tény, hogy Will Rogers nagy politikai kampányokat tudott lehetetlenné tenni pár sorával s épen ezért nagy figyelemben részesítette minden rezsim. Az utolsó harminc esztendőben alígha volt amerikai elnök, aki ne igyekezett volna személyes baráti körébe vonni az eredeti indián származására mindig büszke, volt cowboy Will Rogerset.

Csak legutóbb történt, hogy Roosewelt elnök, feleségével együtt erősen ambicionálta az Egyesült Államoknak a világbiróságba, illetve a Népszövetségbe való belépését. Will Rogersnek nem tetszett a dolog s két héten keresztül állandóan ellene tréfálkozott, összefogva a híres rádiószónok pappal Caughlinnal és — az elnök terve megbukott.

Semmi konvenciót nem volt hajlandó magára kötelezőnek elismerni. Állandóan kék kagarn ruhában ,puha nyakú ingben, egy spárgavékonyságú fekete nyakkendővel járt s ezt nem volt hajlandó felcserélni még akkor sem, amikor az angol királyi udvarban bemutatták. Az udvari előírásokra tanító hivatalnoknak azt mondotta, hogy az angol király őfelsége alighanem Will Rogersre kíváncsi s nem valamelyik londoni szabó remekére, minek volna tehát frakkra költenie. Nevettek rajta s bemutatták kékruhában.

Ugyanekkor történt, hogy a welszi herceg is fogadta. Ugy beszélik Amerikában, hogy a herceget igy üdvözölte:

— Hallo, prince, how is the folks? Halló hercegem, hogy van a néped?

A herceg kezetrázott vele s órákhosszat magánál tartotta.

Különben kevés olyan ember van Amerikában, aki annyira ismerte volna Európát s itt annyiszor megfordult volna, mint ő. Utóbbi időben csak repülőgépen járt s épen tavaly volt Budapesten is. Ő nevezte el napi írásában Budapestet a Duna királynőjének.

Ugyancsak tavaly volt még egy magyar vonatkozású írása akkor, midőn valamelyik leszerelési konferencia ülésezett valahol. Erre az időre esett a magyar kormányelnök római tanácskozása, miről a konferenciával egy időben emlékezett meg az amerikai sajtó. Will Rogers összefagla a két hírt, ha jól emlékszünk, a következőképen:

„A leszerelési konferencia ismét összegyülekezett. Cséplésre szövetkezlek s majd a végén veszik csak észre megint, hogy szalmát csépeltek s azt próbálják aztán eladni egymásnak. A magyarok nem zavarják a mulatságot. Ők nem csépelnek. Csak egyszerűen eladják a búzát Mussolininek. A jó öreg Uncle Sam közben nyugodtan bagózik. Nem ad el semmit ugyan, sajnos. de legalább a szalmacséplésben sem vesz részt."

Irásai naponta nem több, mint 10—20 sort tettek ki, de a szindikált lapoknak mindig az első oldalán kaptak helyet. Hogy ezekért a rövid irásaiért mit kapott, azt magyar viszonylatban fantasztikus leírni is: havi 10,000 dollár. De nem csak ennyi volt a keresete. Hollyvood nem hagyhatta kiaknázatlanul Rogers népszerűségét s ugyancsak fantasztikus fizetés mellett szerződtette. Nem fizetett rá. Amikor egy új Rogers film kijött, a mozik biztos sikerre mentek. Meg is vásárolta, amelyik csak hozzáférhetett. És Rogers tényleg kitűnő színész is volt. Az amerikai mult karakterisztikus figuráit sem előtte nem tudta s utána sem igen fogja tudni úgy alakítani senki, mint ő. Judge Priest (Priszt bíró) című filmje — népszerű kifejezéssel élve — valóságos bomba-siker volt. Hallatlan természetes közvetlenséggel tudott mozogni s főleg beszélni. A legegyszerűbb művészi eszközökkel a maximumot hozta ki a szerepekből. Született művész volt. Magánéletében pedig a lehető legigénytelenebb puritán ember. Nemzeti szenzáció volt annak idején huzódozása attól, hogy leánya színésznő legyen. Semmiképen nem akarta, hogy Hollywood elvegye tőle. Nyilatkozott, szokott humorával, ő is, nyilatkozott a leány is. Végül kiegyezkedtek abban, hogy egy filmet enged neki s ha siker nem lesz, akkor a leány egyszer s mindenkorra lemond a további szereplésről. A siker azonban megjött, Ginger Rogers filmje igen nagy sikert aratott. Ma mondhatni, ő a legnépszerűbb s tegyük mindjárt hozzá: legtehetségesebb fiatal szubrettje Amerikának. És ebben semmi része nincs apja népszerűsége vagy összeköttetéseinek. Annyi természetes grácia, szinte franciásan kedves pikantéria van modorában s oly nagyszerűen táncol, hogy fizetése, ami Will Rogerssel szemben nagy szó, talán apjáét is tulhaladta már.

Will Rogers végzete volt a repülés. Ő népszerűsítette a repülést Amerikában, repülőgépen irta a cikkeit is, amelyeket rádió továbbított a lapok szerkesztőségébe. Most a repülés vitte a halálba...

A magyar lapok úgy tüntették fel a repülőszerencsétlenséget, hogy a pilóta Wiley Post halála nemzeti gyász Amerikában. Kétségtelenül nagy megdőbbenést és részvétet váltott ki az is. Az a tény azonban, hogy vele együtt pusztult el Will Rogers is, ez a lehető legszélesebb körben ismert amerikai karakter, határozottan nemzetivé teszi a gyászt. Hiányozni fog az amerikai ujságolvasó mindennapi könnyed humor-olvasmánya. Wiley Post után talán jön hamarosan egy hasonló hirességü repülő nagyság, Will Rogers pótolhatatlan. Olyan eredeti volt, hogy még csak iskola sem alakulhatott körötte. Utánozni lehetetlenség lesz bárkinek is. Vele zárult egy korszak és egy műfaj az amerikai zsurnalisztikában.

Automobil alkatrészek
és felszerelési cikkek
szaküzletemet
Miklós u. 49. sz, alól
József kir. h. u. 2. alá
helyeztem át,
hol motalkó és olaj legolcsóbban **beszerezhető**
Ejjel—nappali szolgálat!
NÉMETH DÁNIEL

LAPUNKAT PÁRTOLJA, HA A „FÜGGETLEN UJSÁG"-BAN HIRDETŐ CÉGEKNÉL SZERZI BE SZÜKSÉGLETEIT.

Az Alföldi Malátakávé példátlan sikere

A debreceni piacon egy malátakávé jelent meg, amely szinte minden várakozást felülmuló nagy sikert aratott. Ez a siker annál örvendetesebb, mert ez a malátakávé itt készül, de olyan elsőrendű minőségű, hogy az új készítményből már Budapestre is szállítanak. Rendkívül nagy a tápértéke, zamata kitünő és a többi ismert malátakávénál annyival is jobb, hogy valódi kávészemek is pörkölve vannak az árpaszemekkel. A kiváló tápértékű malátakávé: az „Alföldi Malátakávé" nevet kapta és ez a készítmény jóhírét növelte Debrecennek — hiszen egy vidéki megmozdulás országosan elismert sikerét bizonyítja. Nemcsak a fővárosban, de az egész országban beszélnek már a debreceni élelmiszerpiac legujabb sikeréről s alig képesek már eleget tenni a sok megrendelésnek. Érthető is azonban az a nagy kereset, ami megnyilvánult ez iránt az új készítmény iránt, ha tekintetbe vesszük, hogy nemcsak kitünő tápanyagú malátát ad, hanem olcsón is adja. Az új malátakávéból mindössze 12 fillér egy tízdekás csomag.

Az „Alföldi malátakávét" az állami vegyvizsgáló intézet vegyelmezte és megállapította, hogy teljesen megfelel a miniszteri rendelkezéseknek és mindazokat a tápanyagokat tartalmazza, amelyeket a törvény előír a malátakávénál. Nyugodtan állíthatjuk azonban, hogy ez a malátakávé zamatosabb, ízesebb a többi már régen forgalomban lévő malátakávénál, hiszen háromszázalékos valódi kávét is pörkölnek az árpához.

Azt mondhatjuk, hogy amikor a „Alföldi malátakávé" szinte példátlanul nagy sikeréről számoltunk be, akkor a debreceni élelmiszerpiac nagy sikerét közvetítettük. Szép és elismerésrméltó eredményt ért el ez a készítmény s ez számunkra annál fontosabb, mert vidéki produkció s már csak ezért is megérdemli azt a nagy támogatást, amiben a közönség máris részesíti.

Jegyezze fel a cimünket!
Nyomtatvány
Könyv
Klisé
szükséglete beszerzésénél
forduljon bizalommal hozzánk
Szépen dolgozunk és jutányos áron!
Nagy Károly és Társa
könyvnyomda ◆ könyvkötészet ◆ vonalozó intézet ◆ üzleti könyv gyár ◆ klisé müintézet
DEBRECEN, Ferenc József ut 49
TELEFON 20-18

PANASZA VAN A LAPRA?
Kérjük tudassa ezt velünk. Jónak tartja az ujságot? Kérjük tudassa ezt — mással, aki még nem olvasója lapunknak!

A debreceni pékkartell a rossz kenyeret is ráparancsolja a viszonteladókra a, akik csak a nekik kijelölt péknél kaphatnak kenyeret

Egy tönkretett fűszeres tanulságos históriája, amely elmondja, hogy kell penészes kenyeret árusítani a viszonteladónak — Csak a feljelentéssel való fenyegetés folytán „utalták" a fűszerest más pékhez — Megdöbbentő történet a debreceni pékkartell kulisszatitkaiból

Amikor másnapra megbüdösödik az aratásra kivitt kenyér

Ma a bombavetők, halálgázak háborús légkörében, az aszály, a jég, a nyomor sújtotta világban keletkezett egy új, hatalmas élősdi az emberiség testén. Élősdi, féreg, kártékony valami. A neve: Kartell.

Célja: egyrészt néhány ember boldogulása, keresetének aránytalan megnövelése, másrészt sokezer kisember kizsákmányolása, tönkretevése.

Magyar ASPIRIN
MAGYAR GYÁRTMÁNY.
Gyógyszertárakban kapható!

Most csak a debreceni kartellek egyik ágának, a pékkartellnek a működéséről fogunk beszámolni.

Hogyan tesz tönkre a debreceni pékkartell derék, munkás életeket,

kis, máról-holnapra élő fűszerkereskedőket.

Özv. Balogh Dánielné, Böszörményi út 89. szám alatti fűszerüzletének az egyik debreceni sütőde szállította a kenyeret. A kenyér jó volt, úgy a kereskedő, mint a vevők meg voltak vele elégedve. Néhány hónappal ezelőtt azonban a pékek megalakították a kartellt, a kereskedőket beosztották, hogy ki melyik péknél vásárol és ettől kezdve a kenyér napról-napra romlott.

Kezdett mindig barnább és barnább lenni, aztán kissé savanyú lett, aztán nagyon savanyú lett, végül szép zöld réteg borította.

Penész.

A zöld szép szín, a vevőknek tetszett is. De nem a kenyéren. És egy nap azon vette észre magát a fűszeres, hogy vevői kezdenek elmaradozni, az üzlet egyre rosszabbul megy. Irt tehát egy tiszteletteljes levelet a kartellnek, amiben szerényen azon óhajának adott kifejezést, hogy

engedtessék meg neki az a kegy, hogy más péktől vásárolhasson kenyeret.

Lévén ez a kenyér ehetetlen.

A beadványra hamarosan megjött a válasz, mely szerint az egyezményi iroda értesíti a címzettet, hogy panasza alapján a kérdéses pékműhely kenyérfajtáit és minőségét egy sütőiparosokból álló bizottság megvizsgálta és valóban nem találta megfelelőnek. Ellenben ama reményének adott kifejezést, hogy

a jövőben meg fog javulni a kenyér minősége

és vásároljon a fűszeres csak nyugodtan továbbra is a bepanaszolt pékműhelytől.

Az egyezményi iroda reménye azonban nem akart beteljesedni a kenyér továbbra is zöld külalakban jelent meg. A kereskedő „érthetetlen" okokból elvesztette a nyugalmát. Nem tudta nézni üzletének pusztulását és kijelentette a kartell elnökének, hogy nem fogadja el többet a penészes kenyeret, mire a válasz az volt, hogy

a kartell felől akárhonnan beszerezheti a kenyeret, csak legyen, aki az ő engedelme nélkül kiszolgálja . . .

Felkerestük a kizsákmányolt kereskedőt. Elkeseredett hangon sírja el tönkretevésének történetét.

— Rám kényszerítették, kérem, ezt a rossz, ehetetlen kenyeret és a vevőim mind itt hagytak. Olyan vevőm is volt, aki kihányta a kenyeret és természetes, hogy az ilyen nem jön többet vissza hozzám vásárolni.

Elébem tesz egy kenyérdarabot. Tele van penésszel, rothadt búz terjeng belőle.

— Tetszik látni, ez a kenyér két napos . . . Huszonnyolc fillér . . .

Ezelőtt naponta 35—40 kg.-ot adtam el, ma 5—6 kg.-ot árulok csak. De a fűszerárukból is csak 4—5 pengőt árulok, holott ezelőtt 40—45 pengő forgalom is volt naponta.

Teljesen tönkretettek.

Egy vevő áll oldalt a pult előtt, csendesen bólongat.

— Úgy van minden, én is tanusíthatom.

— Bevittem az egyezményi irodába egy darab rothadt kenyeret — folytatja a kereskedő. — Megkérdezték tőlem, hogy hány napos. — Öt napos — feleltem. — Nahát akkor mit akar? — mondták az irodában. —

Öt nap alatt ebben a melegben a legjobb kenyér is megromlik . . .

Egy harcsabajuszú munkás, aki eddig csendben hallgatta a beszédet, most megszólal.

— Én is vettem a kenyérből. Aratásra vittem, másnapra megbüdösödött az egész, beáztattuk és odaadtuk a libának. Még az sem ette meg . . . Én is felmentem a boltos úrral az egyezményi irodába és azt mondtam ott az uraknak, hogy ha már pénzt adok ki, olyan kenyeret veszek, amilyent akarok, nem pedig amit rámkényszerítenek. Erre az volt a felelet, hogy

„hát vegye ott, ahol akarja".

A fűszeres a mellére csap:

— És a boltos?! Őt lehet erőszakkal kényszeríteni, hogy rothadt kenyeret áruljon?! Elmondok, kérem, egy érdekes és jellemző esetet. Felvittem egy darab rothadt kenyeret Galamb úrhoz, a kartell elnökéhez. A rothadt kenyér mellé odatettem egy darab Galamb-féle kenyeret.

— Tessék megnézni milyen különbség van a két kenyér között és mind a kettő huszonnyolc fillér.

— Galamb úr megnézte a kenyereket — én persze előbb óvatosan levágtam a Galamb-sütőde címkéjét — és végül kijelentette az elnök úr, hogy

ezt a jó kenyeret csak zugárus árulhatja huszonnyolc fillérért. Ekkor aztán megmutattam neki a saját sütődéjének a címkéjét . . .

— Feljelentéssel fenyegettem meg őket, mire aztán megengedték, hogy mástól vegyem a kenyeret. De az üzletem már tönkre van téve. Koldussá tettek . . .

Ime a debreceni pékkartell műhelytitkai. Sürgősen ki kell vágni ezt a fekélyt a debreceni élet testéből, mielőtt még sok ilyen becsületes, tisztességes kisembert halálra fertőzne.

Fülöp László.

CSILLÁRT METEOR
csillárgyárban vásároljon
4-lángu modern ebédlő-csillár P 17.-
Villamos vasaló 5 évi jótállással P 7.-
saját üzleteink:
Budapest: Podmaniczky u. 27., Váci utca 2., József körút 44., Vámház körút 11., Erzsébet körút 13.
Vidék: Szeged, Pécs, Debrecen, Miskolc, Győr
Ujdonság, célszerű világítás
Oriási választék!
Részletre is!
Kérje most megjelent árjegyzékünket
Helyi üzlet Piac ucca 9.

A 48 órás munkahétről, a munkabérek rendezéséről és a gazdasági helyzetről tárgyal a faipari munkásság a Munkásotthonban

A kereskedelmi miniszter augusztus 8-án a faiparban életbeléptette a 48 órás munkahetet. Bármennyire hangoztatják is a munkásság körében, hogy ez az intézkedés voltaképen csak félintézkedés, — mert csupán egyetlen iparágban rendezi a munkaidő kérdését — mégis tagadhatatlan, hogy a kormány eme rendelkezésének nagy szociális jelentősége van. Az államhatalom rendeleti úton avatkozott bele a köz érdekében a magánmulajdon alapján álló termelésnek a menetébe.

Kétségtelen, hogy a faiparban életbeléptetett intézkedéseknek voltaképen próbajelentősége van. Amennyiben a munkaidőszabályozás ebben az iparágban jótékonyan fog hatni, úgy a munkanélküliek nagyobb számbani foglalkoztatására, mint a munkabérek rendezésére, — biztosan lehet számítani arra, hogy más iparágak is, rövidesen a faipar alá eső rendelkezések alá vonatnak.

A 48 órás munkahétről szóló rendelkezés bizonyos kivételeket enged úgyan a munkáltatóknak, midőn iparhatósági engedéllyel egy gazdasági évben 30 napra engedélyez napi 9 órai munkaidőt és 90 napon belül heti 58 órás munkahetet, ámde mindezekre a túlórákra a dolgozó munkásoknak kivétel nélkül 25 százalékos pótdíj fizetendő.

A másik most életbelépett miniszteriális elvi rendelkezés a legkisebb béregyeztető bizottságok megalakításáról szól. Ezeket a bizottságokat az érdekeltek kérelmére hivja össze [illegible] az illetékes hatóság. A bér[illegible] bizottságok összetétele a [illegible] és a munkavállalók képviselőből semleges iparügyi kapacitással is ki fog bővülni. Ez a bizottság aztán kötelező erővel a most felállított iparügyi minisztérium jóváhagyásával foglalkozási ágak és vidékek, városok szerint fellebbezhetetlenül fogja megállapítani a legkisebb munkabérek összegét.

Ezekről a kérdésekről fog ma délelőtt fél 10 órakor a Margit-fürdői Munkásotthonban tanácskozni nagygyülés keretében a faipari munkásság. A gyülés előadója az új debreceni titkár, *Erdei* István lesz.

A közgazdasági élet élénk figyelemmel tekint tehát a faipari munkások mai határozathozatala elé.

HOTEL BELLEVUE
BUDAPEST
I., ATTILA UCCA 53. SZÁM.
Telefon 600-90.
az Alagut mellett. Finom családi szálloda. Olcsó polgári árak. Minden modern kényelem. Nagy kerthelyiségek. Esténkint tánc. 5 percnyire a belvárostól. — A debreceni uricsaládok kedvenc budai találkozó helye. — Garage.

— **A borbély- és fodrászüzletek Szent István napi nyitvatartása.** A borbély- és fodrászipar, vallamint rokonszakmáinak Szent István napi munkaszünetét a 60.618—1926. K. M. számú rendelet szabályozza. A rendelet értelmében Szent István napján a borbély- és fodrászipar, valamint rokonszakmái körébe tartozó ipari munkák reggel 7 órától déli 12 óráig végezhetők. Szent István napját követő hétköznapon, vagyis augusztus hó 21-én, szerdán a borbély- és fodrászüzletek a rendes időben nyithatnak.

A FÜGGETLEN UJSÁG hirdetései mindig eredményesek!

Képmutatás nélküli gyakorlati keresztyénségért jelentett be küzdelmet

a Keresztyén Ifjúsági Egyesületek debreceni Nemzeti Konferenciája

Debrecenben már második napja folyik az ország ifjúságának impozáns és fegyelmezett részvételével a KIE Nemzeti Konferenciája. A péntek esti előadó *Horváth* László lelkész volt, aki több, mint tíz esztendőt töltött az uóbbi időben külföldi országokban s tevékeny részt vett nemzetközi újabb erőteljes keresztyén megmozdulásokban. Előadását az „Átok alatti nagy életről" tartotta.

— A magyar nép átok alatti nép — mondotta.

Megérezték ezt legjobb politikusaink, költőink, amikor a nemzetet tépő balsorsról énekelnek. Ez az átok nemcsak az, hogy szétszóra:tunk, hanem az is, hogy olyan bűnügyben leledzünk, amelyik, ha tovább tart, a statisztikusok megállapítása szerint 75 év mulva csak 600,000 magyar lesz ezen a mai magyar földön. De rajtunk s bennünk van a gög átka és bűne is. Nagyon tudunk egymásra irigykedni, egymással haragot tartani. Verekedő, gögös nép vagyunk, sokszor nem vesszük észre egymást. Most jövök egy nemzetközi konferenciáról — folytatta, — ahol a külföldi diákság delegátusainak fogadtatásán ott volt az osztrákok követe, az angoloké, mindegyiké, csak a miénk nem. Kevés bennünk az egymás iránti felelősség. Erdélyben csalárd módon rabszolgáknak adják el a magyarokat délamerikai ültetvényekre, a Bácska egyes falvaiból leányainkból „állományok" indulnak külföldre.

Holland és svájci keresztyén munkás vezérek szerint, akik az elmult esztendőkben nálunk jártak, kevés országban tapasztaltak a keresztyén társadalom részéről annyi felelőtlenséget a munkástömegek iránt, mint nálunk.

De magyar keresztyénségünk is tele van képmutatással. Nincs őszinteség sem Istennel, sem emberekkel szemben. Ezért nincsenek egyházainkban megváltozott életek, meghallgatott imádságok, mert a képmutató keresztyén ember imádsága a plafonig sem jut el, nemhogy az Isten színéig. — Gyülöljük a szocialistát, a kommunistát, a zsidót s közben prédikálunk a szeretetről s arról, hogy értük is hullott Krisztus vére. De hogy értük is hullott, azt a keresztyének gyülöletéről sohasem fogják megtudni. Meg kell tanulni a „bünt gyülölni s a bűnöst szeretni."

Hangoztatta, hogy külföldről hazajöve Baranyában töltött egy évet s azt a megállapítást tette, hogyha a magyar kereszyén egyházak és a kormány összefognak, meg lehet menteni annak a földnek népét, amely földről Szulejmán szultán azt mondotta, hogy a „földre szállt paradicsom."

— Meg vagyok győződve, hogy amikor Isten egy anyának megengedi, hogy gyermeket szüljön, kirendeli annak kenyerét, ruházatát és hajlékát is s ha ezeket nem kapja meg, az vagy az illetőnek a maga vagy a mások büne miatt van. Ezért akarjuk mi, keresztyén ifjak, hogy Jézus Krisztus őszintén és megalkuvás nélkül Ur legyen az egyéni szociális és nemzeti életben egyaránt.

Szombaton reggel programon kívül két rövid felszólalással kezdődött a nap: *Harsányi* László newyorki református lelkész áhitatot vezetett s utána *Rajaohelina* madaszkári keresztyén ifjúsági egyesületi tag szólalt fel ifj. gfőr Teleki László, gyömrői KIE-vezető tolmácsolásával. Eljöttem — mondotta — tanulni nyugat idősebb keresztyénségéről, mert mi még nagyon rövid ideje vagyunk keresztyének, azonban sokszor nagy zavarban vagyok, mert

nem tudom mi a több itt nyugaton: a keresztyénség-e, vagy a pogányság.

Utána *Pass* László debreceni evangélikus aleseperes foglalkozott a konferencia második napjának fő kérdésével, az „Utravaló nélküli magyar ifjúsággal". Az előadást megkapó hozzászólások követték.

Dr. *Hajdu* Gyula orvos, mint egyetemet végzett fiatalember szólalt fel. Az ifjúságnak ez a rétege, amelyik legtöbbször jó családokból jön, családi összeköttetésekkel rendelkezik, diplomát szerez, igen sokszor csak szokásból, vagy érdekből vallásos s mihelyt nyugdíjas állásba kerül, azt vallja, hogy „A vallás nem szükséges intelligens ember számára."

— 18 év óta akkordmunkás vagyok Budapesten — kezdte szavait *Sebők* János budapesti KIE tag — s épen elég okom lehetne, hogy zugolódó munkás legyek s mégis azt mondom, hogy örömmel teli, boldog az életem, mert nem azt vallom, amit sok munkástársam, hogy csak jelentéktelen kis csavar vagyok az életben, hanem Isten munkatársa. És ezt abban a Keresztyén Ifjúsági Egyesületben tanultam meg, amelyiktől vissza akartak tartani munkatársaim, mivel szerintük ott csak szüklátókörü, bigott embereket nevelnek. S ehelyett épen a KIE útján bejárhattam Európát, olyan könyvekre s barátokra tehettem szert társadalmi különbség nélkül, mint sehol másutt. Nyertem barátokat, akik nem akarták meginni velem a hetikeresetet. Ajánlom minden munkástársamnak, ha örömteli életet akar, azt az útat kövesse, amelyet az Isten Igéje mutat.

Ha van útravaló nélküli magyar ifjúság nálunk, akkor a magyar földműves ifjúság az

— kezdte felszólalását *Kovács* Lajos alsónyéki gazdaifjú. Kevés a sztratoszférarepülés világában a négy elemi. Igaz, hogy a földműves ifjúságunk maga az oka elsősorban, amely, hogy nincs kellő műveltsége, felkészültsége az életre, mert közönyös, sok helyen nem akar bekapcsolódni olyan munkába, mint a KIE munka, önképzőkör, ahol magát művelhetné. Nekünk, földműves KIE-tagoknak kötelessége utána menni ennek az ifjúságnak az uccasarkokra, a kocsmákba s belevonni ebbe az életre felkészítő, továbbképző KIE-munkába.

Magának az ifjúságnak kell önművelését kezébe venni ott, ahol a falusi intelligencia nemtőrődömsége miatt nincs vezetője.

— A mai magyar földműves ifjú — fejezte be a hozzászólásokat *Erőss* Sándor — nagyon kevés hamuba sült pogácsát kap útravalóul a szétzilált családi hajlékból és azokban az egyházakban, ahol csak szószékről beszél vele pásztora, de nem hajlandó vele leülni, problémáit megbeszélni, együtt imádkozni.

Itt van a KIE munkának nagy jelentősége a magyar ifjúság számára.

Szombaton este kilenc órakor a konferencia közel ezer főnyi résztvevője fáklyás felvonulást rendezett a városon keresztül.

Az Ispotály-térről indultak el és a kigyózó, fáklyás tömeg megkapóan szép látványt nyujtott. A Piac uccán többezer főnyi tömeg nézte a látványos felvonulást, ami egészen a Kollégiumig tartott. Ott a menet szétoszlott.

Vasárnap délelőtt fél tizenkettőkor a Kollégium udvarán lesz a konferencia demonstrativ nagygyülése.

Ezrek kivánságára
Gaál Franciska
PÉTER
című, pompás zenéjü vidám operettje
Hans Járay, Ottó Wallburg, Félix Bressart, Hans Richter főszereplésével
Vigszinház
Vasárnap: 3, 5, 7 és 9 órakor
hétfőn: 5, 7 és 9 órakor

ÉHESEK...

Húsz évesek lehetnek. De negyvenet mutatnak. Lassú léptekkel jönnek. Fejüket a mellükre lógatják. Szürke munkásruha lóg rajtuk, térdükön két nagy fekete folttal.

Úgy lépkednek, mintha nagy útról jöttek volna meg.

Fáradtan.

A szemük aléltan pislog ki a homlokbahúzott sapka alól.

Megállnak az uccasarkon.

Aztán sóhajtva-nyögve ereszkednek le egy üzlet kirakatának a párkányára.

— Te — szólalt meg az egyik, megnyomva a szókat —, te, én nem birom...

— Nem birod? — kérdezi a másik egy aggastyán tekintetével. — Gyenge vagy.

— Három nap — sóhajtja az első — Úristen...

Hallgatnak. Mereven bámulják maguk előtt a követ.

— Te — kezdi újra a soványabb képü — *húsz fillér egy dinnye.*

— Igen. Húsz fillér. Egy dinnye....

Nagyot nyelnek.

— Hány óra? — kérdi a sovány.

— Mindegy — hangzik fáradtan.

— Várj csak — tápászkodik fel hirtelen a kisebbik —, majd csinálok valamit.

A sovány fáradt szeme felcsillan.

— Kenyér? kérdi és a szeme kidülled a vágytól.

Az — lihegi a kicsi — és bemegy egy kapun.

A sovány összekuporodik a párkányon és reménykedő szemei rátapadnak a kapura. Néz mereven. Aztán egyszerre csak elkezd remegni, a feje előrecsuklik és nyitott, fekete száján gurgulázva szakad ki valami nyöszörgő sírás.

— Úristen... Úristen....

Most kinyílik a kapu. Jön kifelé a kicsi.

Lassan jön. Arcáról messziről üvölt le a reménytelenség.

A sovány félig felemelekedik a párkányon. Előrehajol. A melle zihálva szívja magába a levegőt. Az álla előreugrik.

— Na? Mi van?... — esik ki a száján a kérdés.

A másiknak lebiggyed az aika.

— Semmi.

— Semmi?....

— Istenem...

Leülnek egymás mellé. Szorosan. — Hallgatnak.

Esteledik....

(fül.)

Háztartási alkalmazottat keres?
A leggyorsabban a Független Ujság apróhirdetése utján találja meg.

Bosszúból agyonverte a mostohaapját egy fiatal péksegéd

A négy bunkócsapással megölt pékmester rosszul bánt a feleségével, ezért verte agyon mámoros álmában a mostohafiú

Budapest, aug. 17. A Nagyhegy déli lejtőjén, a Zsolt uccában, meggyilkolták a környék régi pékmesterét, ifjabb Gullai Józsefet.

Ma reggel 4 órakor a pékmester egyik segédje, Nusszer Sándor becsengetett Gullaiék lakásába. A pékmester felesége kiadta neki a műhely kulcsát. A segéd lement és csakhamer utána ment Gullainé is. Kinyitotta a műhelynek a kertre nyíló ajtaját, felment a kertbe vezető lépcsőn, ekkor észrevette, hogy

férje a nyugágyon fekszik és az arca véres.

A mentők a beállott halált konstatálták, a rendőri bizottság pedig megállapította, hogy gyilkosság történt.

Megkezdődtek a kihallgatások. Ezek során kialakult Gullaiék családi drámája.

Gullai néhány évvel ezelőtt vette feleségül a nála 3 évvel fiatalabb Takács Ilonát, akinek 13 éves korában törvénytelen fia született.

A fiú pékinas lett Gullainál, majd felszabadult és most, 23 éves korában, ugyanott segéd. Takács Istvánnak hívják.

A házbeliek elmondották, hogy állandó veszekedés, verekedés folyt a Gullai-családban.

Tegnap délután Gullai a Csókaféle vendéglőben kártyázott és ivott. Este elment sétálni, 8 órakor hazatért, és ahogy mindig tenni szokta, amikor részeg volt, lefeküdt a kertben levő nyugágyra. Hamarosan elaludt, úgy, hogy a cipész, aki féltíz órakor hazavitte kijavított cipőjét, már horkolva találta a kertben.

Este tíz órakor az asszony és a fia felment a lakásba és lefeküdt. Velük lakik az asszony 9 esztendős keresztlánya. Amikor azt a kislányt a rendőri bizottság kihallgatta, elmondotta, hogy

Gulliné és a fia az éjszaka folyamán lement a lakásból. Az asszony tagadta ezt és csak azt vallotta be, hogy a fia ment le, ő nem.

A nyomozás során megállapították, hogy Takács István este borozni ment barátjával, Horvát Jánossal egy közeli kocsmába. A vendéglőből negyedtizenkettőkor ment haza. Éjszaka — amint mondta — lement a kemencébe begyujtani.

Kihallgatták Horvát Jánost. Elmondotta, hogy véletlenül találkozott a vendéglőben Takács Istvánnal. Takács panaszkodott mostohaapjára, hogy állandóan iszik és szidja az édesanyját.

— Sokat ivott Takács István — mondotta a fiatal cipészsegéd. — Tizenegy órakor alváltunk, hogy azután mi történt, arról nem tudok.

Délelőtt tizenegy óráig tartott a helyszíni nyomozás, amelyet Zsigmondy dr. rendőrkapitány és Fazekas Áron detektívfőfelügyelő vezetett.

Tizenegy óra után a rendőri bizottság visszament a főkapitányságra, magával vitte Gullainét, Takács Istvánt és Horvát Jánost.

A főkapitányságon Fazekas Áron detektívfőfelügyelő csoportja azonnal megkezdte Gullainé és Takács István kihallgatását. Mind a kettőjüket más és más szobában hallgatták ki. Gullainé semmit nem tudott a gyilkosságról. Az asszonyt, látszólag, egészen megtörte férje halála. Elmondotta, hogy

mióta hozzámént férjhez, az ütötte-verte őt és gyermekét.

Takács először nem is akart válaszolni a detektívek kérdéseire.

— Nem vagyok bűnös, tiszta a lelkiismeretem, — mondotta. — De nem sokkal később szeme könnyekkel telt meg, az alacsony, izmos ember szinte meggörnyedt, látszott rajta, hogy nem bír a lelkiismeretével.

— Én öltem meg a mostohaapámat — mondotta csendesen.

Ezután a fiatal gyilkos részletesen elmondott mindent.

— Tegnap délután rettenetes veszekedés volt anyám s mostohaapám között a műhelyben. Bejött mostohaapám részegen, csak úgy dőlt a szájából a borszag. Nekiment az anyámnak,

ütötte-verte,

alig birtam visszatartani magam, hogy neki ne menjek. Anyám mindig azt mondotta nekem, hogy ne avatkozzam bele az ő dolgaiba, örüljek, hogy mostohaapám eltart, ne legyek hálátlan.

Takács István vallomása szerint azonban, úgy látszik, most már Gullainé sem bírta tovább és odaszólt a fiának:

„Ha más anyával ezt csinálná a férje, a fia már valamit a kezébe kapna."

— Ekkor elhatároztam, folytatta vallomását Takács, — hogy megölöm a mostohaapámat. Nem szóltam senkinek, csak azt a hántolt fát, amivel a pékek a süteményeket a kemencébe szokták tenni, kikészítettem a kertbe, mert tudtam, hogy mostohaapám az éjszaka ott fog aludni. Ezután elmentem inni, hogy ne féljek. Sokat ittam és éjszaka hazamentem. Sétáltam a kert előtt, nem tudtam elhatározni magam, de aztán eszembe jutott minden keserűségem. Az, hogy anyámat veri a mostohaapám! Tudtam, hogy délután mit mondott az anyámnak, ki akart dobni mindannyiunkat. Kijelentette: „Nincs szükségem ilyen ronda peretyttra."

— Féltizenkettőkor a kert tulsó részén óvatosan átmásztam a kerítésen, a deszkakerítés mellett már ott volt az előre kikészített hántott fa. Megragadtam és a kert tulsó végébe mentem, ahol mostohaapám nyugágyon feküdt. Nyugodtan aludt. — Óvatosan mögélopództam, kezembe a kemény husánggal.

A fiatalember elmondotta, hogy négyszer csapott mostohaapja fejére.

Magasan szökkent elő a vér apja fejéből. A fiú annyira megijedt, hogy rémülten eldobta a husángot, kimászott a kerítésen. Felrohant az elsőemeleti lakásba s lefeküdt aludni.

— Ekkor ezembe jutott — mondotta tovább a gyilkos —, hogy lent van a husáng, megtalálják rajta az ujjlenyomatokat, rögtön tudják, ki a gyikos. Felöltöztem és a műhelyen keresztül lementem a kertbe. Mostohaapám már ott feküdt holtan. Felvettem a hántolt fát, visszamentem a műhelybe, begyujtottam a kemencébe és a fadarabot beledobtam. Ezek után ismét lefeküdtem aludni.

Zsigmondy Endre dr. rendőrkapitány vezetésével Takács Istvánt helyszíni szemlére vitték a Zsolt ucca 7. számú házba. Ott már mindenki tudta, hogy a fiatalember a gyilkos. A rendőri bizottság

a kertben Takáccsal eljátszatta a gyilkosságot.

Takács megmutatta, hol helyezte el a husángot, hogyan mászott át a kerítésen, milyen helyzetben ütötte le mostohaapját. Most már nyugodtak voltak a mozdulatai. Csak a helyszíni szemle végén tört meg, félig aléltan zuhant arra a nyugágyra, ahol mostohaapját meggyilkolta.

Sírógörcs fogta el,

a detektívek alig tudták megnyugtatni.

Félkettőkor végetért a helyszíni szemle. Takácsot visszavitték a főkapitányságra. Amikor édesanyjának megmondották, hogy fia a gyilkos, az asszony rémülten kiáltott fel:

— Nem lehet!... Nem lehet! Nem ő gyilkolta meg!

Egyelőre az anyát s a gyilkos fiút is a rendőrségen tartják, mert a kihallgatások egész nap folynak.

SELYEM, SZÖVET, VÁSZON
és mindenféle nyári mosó
MARADÉKOK
szezonvégi olcsó árusitása
CSILLAG TESTVÉREK
PIAC és SIMONFFY U. SAROK

A ZSIDÓ KULTURSZÖVETSÉGEK MÜKÖDÉSE NÉMETORSZÁGBAN

Berlin, aug. 17. A berlini rendőrség megállapította a zsidó kultur szövetségek tevékenységére irányadó alapelveket. Ezek szerint szeptember 15-ig a ziskolák és hitközségek kivételével *minden zsidó kulturális szervezetnek csatlakozni kell a zsidó kulturszövetségek birodalmi szervezetéhez.* A zsidó kulturális szövetség valamelyik helyi szervezetébe csak zsidók, vagy nem árják vehetők fel, de zsidó tagok árja házastársai is felvehetők a szövetségbe. A szövetség által rendezett összejövetelre (zárt összejövetelek) *tagokat csak zsidó ujságokban és folyóiratokban lehet toborzni.* Ezentul lényegesen több lehetőségük lesz a nem árja származású állampolgároknak művészi tevékenységük kifejtésére. A nemzeti szociálista állam a nem árja állampolgároknak is megadja kulturális és művészi tevékenységük lehetőségeit, ha *lemondanak arról, hogy nyiltan, vagy burkolt formában behatoljanak a német nép művészeti és kulturális életébe.*

Berlin, aug. 17. Frick birodalmi belügyminiszter utasította a birodalom egyes országainak kormányait, hogy *oszlassák fel mindazokat a szabdkőművespáholyokat, amelyek eddig nem mondták ki önként feloszlásukat.* Ugyanakkor utasította a hatóságokat a szabadkőműves páholyok vagyonána kekobzására.

ANYAKÖNYVI HIREK

A debreceni anyakönyvi lhivatalnál e hó 17-én, szombaton, a következő bejelentések történtek:

Házasságkötések: Demeter Ferenc kályhás s.—Haja Mária; Varga István szobafestő s.—Siklár Mária; Gyökér Endre lakatos s.—Pálfi Ilona; V. Szabó Sándor sütő s.—László Jolán; dr. Kiss Gábor városi közig. fogalmazó—Varga Piroska; T. Nagy István kenyérkihordó—Elek Róza; Poszet Gyula kereskdő s.—Gazdag Irén; Pázmándi Lajos isk. altiszt—Tóth Mária; Végh Sándor bognár s.—Tokai Erzsébet; Sigmond Elek középisk. tanár—Odor Erzsébet, Viola.

Születések: Sinai György sütő s. leány Ilona; Fülöp Gyula cipész s. leány Magda; Tüdős László mezőgazdasági bank fogalm., fiu György Tibor, László; Varga József gazdálkodó, leány Eszter; Kellner Antal utazó, fiu János; Gergencsik Mihály cipész m., leány Eszter; Bagó Kálmán kovács, leány Erzsébet; dr. Csiha László városi főjegyző, leány Eszter; Varga István fm., fiu János; Kolozs Sándor fm., fiu Sándor; Nyerges Mihály gépész, fiu Sándor, Béla; Kovács Antal napsz., fiu Sándor.

Halálozások: Özv. Juhász Miklósné Kovács Eszter ref., 51 éves, Torroczkó u. 26. Major Irén ref., 10 hónapis, Kiss Áron u. 3. Özv. Fele Imréné Gábor Eszter ref., 73 éves, Mikepércsi u. 3.

Vásároljon hirdetőinknél.

Képmutatás nélküli gyakorlati keresztyénségért jelentett be küzdelmet

a Keresztyén Ifjúsági Egyesületek debreceni Nemzeti Konferenciája

Debrecenben már második napja folyik az ország ifjúságának impozáns és fegyelmezett részvételével a KIE Nemzeti Konferenciája. A pénteki esti előadó *Horváth* László lelkész volt, aki több, mint tíz esztendőt töltött az uóbbi időben külföldi országokban s tevékeny részt vett nemzetközi újabb erőteljes keresztyén megmozdulásokban. Előadását az „Átok alatti nagy életről" tartotta.

— *A magyar nép átok alatti nép* — *mondotta.*

Megérezték ezt legjobb politikusaink, költőink, amikor a nemzetet tépő balsorsról énekelnek. Ez az átok nemcsak az, hogy szétszóra tunk, hanem az is, hogy olyan bűnügyben leledzünk, amelyik, ha tovább tart, a statisztikusok megállapítása szerint 75 év mulva csak 600,000 magyar lesz ezen a mai magyar földön. De rajtunk s bennünk van a gőg átka és bűne is. Nagyon tudunk egymásra irigykedni, egymással haragot tartani. Verekedő, gögös nép vagyunk, sokszor nem vesszük észre egymást. Most jövök egy nemzetközi konferenciáról — folytatta, — ahol a külföldi diákság delegátusainak fogadtatásán ott volt az osztrákok követe, az angoloké, mindegyiké, csak a miénk nem. Kevés bennünk az egymás iránti felelősség. Erdélyben csalárd módon rabszolgáknak adják el a magyarokat délamerikai ültetvényekre, a Bácska egyes falvaiból leányainkból „illatmányok" indulnak külföldre.

Holland és svájci keresztyén munkás vezérek szerint, akik az elmult esztendőkben nálunk jártak, kevés országban tapasztaltak a keresztyén társadalom részéről annyi felelőtlenséget a munkástömegek iránt, mint nálunk.

De magyar keresztyénségünk is tele van képmutatással. Nincs őszinteség sem Istennel, sem emberekkel szemben. Ezért nincsenek egyházainkban megváltozott életek, meghallgatott imádságok, mert a képmutató keresztyén ember imádsága a plafonig sem jut el, nemhogy az Isten színéig. — Gyülöljük a szocialistát, a kommunistát, a zsidót s közben prédikálunk a szeretetről s arról, hogy értük is hullott Krisztus vére. De hogy értük is hullott, azt a keresztyének gyülöletéből sohasem fogják megtudni. Meg kell tanulni a „bűnt gyülölni s a bűnöst szeretni."

Hangoztatta, hogy külföldről hazajövé Baranyában töltött egy évet s azt a megállapítást tette, hogyha a magyar kereszyén egyházak és a kormány összefognak, meg lehet menteni annak a földnek népét, amely földről Szulejmán szultán azt mondotta, hogy a „földre szállt paradicsom."

— Meg vagyok győződve, hogy amikor Isten egy anyának megengedi, hogy gyermeket szüljön, kirendeli annak kenyerét, ruházatát és hajlékát is s ha ezeket nem kapja meg, az vagy az illetőnek a maga vagy a mások büne miatt van. Ezért akarjuk mi, keresztyén ifjak, hogy Jézus Krisztus őszintén és megalkuvás nélkül Ur legyen az egyéni szociális és nemzeti életben egyaránt.

Szombaton reggel programon kívül két rövid felszólalással kezdődött a nap: *Harsányi* László newyorki református lelkész áhitatot vezetett s utána *Rajaohelina* madaszkári keresztyén ifjúsági egyesületi tag szólalt fel ifj. gfőr Teleki László, gyömrői KIE-vezető tolmácsolásával. Eljöttem — mondotta — tanulni nyugat idősebb keresztyénségétől, mert mi még nagyon rövid ideje vagyunk keresztyének, azonban sokszor nagy zavarban vagyok, mert

nem tudom mi a több itt nyugaton: a keresztyénség-e, vagy a pogányság.

Utána *Pass* László debreceni evangélikus alesperes foglalkozott a konferencia második napjának fő kérdésével, az „Utravaló nélküli magyar ifjúsággal". Az előadást megkapó hozzászólások követték.

Dr. *Hajdu* Gyula orvos, mint egyetemet végzett fiatalember szólalt fel. Az ifjúságnak ez a rétege, amelyik legtöbbször jó családokból jön, családi összeköttetésekkel rendelkezik, diplomát szerez, igen sokszor csak szokásból, vagy érdekből vallásos s mihelyt nyugdíjas állásba kerül, azt vallja, hogy „A vallás nem szükséges intelligens ember számára."

— 18 év óta akkordmunkás vagyok Budapesten — kezdte szavait *Selők* János budapesti KIE tag — s épen elég okom lehetne, hogy zugolódó munkás legyek s mégis azt mondom, hogy örömmel teli, boldog az életem, mert nem azt vallom, amit sok munkástársam, hogy csak jelentéktelen kis csavar vagyok az életben, hanem Isten munkatársa. És ezt abban a Keresztyén Ifjúsági Egyesületben tanultam meg, amelyiktől vissza akartak tartani munkatársaim, mivel szerintük ott csak szüklátókörü, bigott embereket nevelnek. S ehelyett épen a KIE útján bejárhattam Európát, olyan könyvekre s barátokra tehettem szert társadalmi különbség nélkül, mint sehol másutt. Nyertem barátokat, akik nem akarták meginni velem a heti keresetet. Ajánlom minden munkástársamnak, ha örömteli életet akar, azt az útat kövesse, amelyet az Isten Igéje mutat.

Ha van útravaló nélküli magyar ifjúság nálunk, akkor a magyar földmüves ifjúság az

— kezdte felszólalását *Kovács* Lajos alsónyéki gazdaifjú. Kevés a sztratoszférarepülés világában a négy elemi. Igaz, hogy a földmüves ifjúságunk maga az oka elsősorban, amely, hogy nincs kellő műveltsége, felkészültsége az életre, mert közönyös, sok helyen nem akar bekapcsolódni olyan munkába, mint a KIE munka, önképzőkör, ahol magát művelhetné. Nekünk, földmüves KIE-tagoknak kötelessége utána menni ennek az ifjúságnak az uccasarkokra, a kocsmákba s belevonni ebbe az életre felkészítő, továbbképző KIE-munkába.

Magának az ifjúságnak kell önművelését kezébe venni ott, ahol a falusi intelligencia nemtörődömsége miatt nincs vezetője.

— A mai magyar földmüves ifjú — fejezte be a hozzászólásokat *Erőss* Sándor — nagyon kevés hamuba sült pogácsát kap útravalóul a szétzilált családi hajlékból és azokban az egyházakban, ahol csak szószékről beszél vele pásztora, de nem hajlandó vele leülni, problémáit megbeszélni, együtt imádkozni.

Itt van a KIE munkának nagy jelentősége a magyar ifjúság számára.

Szombaton este kilenc órakor a konferencia közel ezer főnyi résztvevője fáklyás felvonulást rendezett a városon keresztül.

Az Ispotály-térről indultak el és a kigyózó, fáklyás tömeg megkapóan szép látványt nyujtott. A Piac uccán többezer főnyi tömeg nézte a látványos felvonulást, ami egészen a Kollégiumig tartott. Ott a menet szétoszlott.

Vasárnap délelőtt féltizenkettőkor a Kollégium udvarán lesz a konferencia demonstrativ nagygyülése.

Ezrek kivánságára
Gaál Franciska
PÉTER
című, pompás zenéjü vidám operettje
Hans Járay, Ottó Wallburg, Félix Bressart, Hans Richter főszereplésével
Vigszinház
Vasárnap: 3, 5, 7 és 9 órakor
hétfőn: 5, 7 és 9 órakor

ÉHESEK...

Húsz évesek lehetnek. De negyvenet mutatnak. Lassú léptekkel jönnek. Fejüket a mellükre lógatják. Szürke munkásruha lóg rajtuk, térdükön két nagy fekete folttal.

Úgy lépkednek, mintha nagy útról jöttek volna meg.

Fáradtan.

A szemük aléltan pislog ki a homlokbahúzott sapka alól.

Megállnak az uccasarkon.

Aztán sóhajtva-nyögve ereszkednek le egy üzlet kirakatának a párkányára.

— *Te — szólalt meg az egyik, megnyomva a szókat —, te, én nem birom...*

— *Nem birod? — kérdezi a másik egy aggastyán tekintetével. — Gyenge vagy.*

— *Három nap — sóhajtja az első — Úristen...*

Hallgatnak. Mereven bámulják maguk előtt a követ.

— Te — kezdi újra a soványabb képü — *húsz fillér egy dinnye.*

— *Igen. Húsz fillér. Egy dinnye...*

Nagyot nyelnek.

— *Hány óra? — kérdi a sovány.*

— *Mindegy — hangzik fáradtan.*

— *Várj csak — tápászkodik fel hirtelen a kisebbik —, majd csinálok valamit.*

A sovány fáradt szeme felcsillan.

— *Kenyér? kérdi és a szeme kidülled a vágytól.*

Az — lihegi a kicsi — és bemegy egy kapun.

A sovány összekuporodik a párkányon és reménykedő szemei rátapadnak a kapura. Néz mereven. Aztán egyszerre csak elkezd remegni, a feje előrecsuklik és nyitott, fekete száján gurgulázva szakad ki valami nyöszörgő sírás.

— *Úristen... Úristen....*

Most kinyílik a kapu. Jön kifelé a kicsi.

Lassan jön. Arcáról messziről üvölt le a reménytelenség.

A sovány félig felemelekedik a párkányon. Előrehajol. A melle zihálva szívja magába a levegőt. Az álla előreugrik.

— *Na? Mi van?...* — esik ki a száján a kérdés.

A másiknak lebiggyed az aika.

— Semmi.

— Semmi?....

— Istenem...

Leülnek egymás mellé. Szorosan. — Hallgatnak.

Esteledik....

(fül.)

Háztartási alkalmazottat keres?
A leggyorsabban a Független Ujság apróhirdetése utján találja meg.

Bosszúból agyonverte a mostohaapját egy fiatal péksegéd

A négy bunkócsapással megölt pékmester rosszul bánt a feleségével, ezért verte agyon mámoros álmában a mostohafiú

Budapest, aug. 17. A Nagyhegy déli lejtőjén, a Zsolt uccában, meggyilkolták a környék régi pékmesterét, ifjabb Gullai Józsefet.

Ma reggel 4 órakor a pékmester egyik segédje, Nusszer Sándor becsengetett Gullaiék lakásába. A pékmester felesége kiadta neki a műhely kulcsát. A segéd lement és csakhamer utána ment Gullainé is. Kinyitotta a műhelynek a kertre nyíló ajtaját, felment a kertbe vezető lépcsőn, ekkor észrevette, hogy

férje a nyugágyon fekszik és az arca véres.

A mentők a beállott halált konstatálták, a rendőri bizottság pedig megállapította, hogy gyilkosság történt.

Megkezdődtek a kihallgatások. Ezek során kialakult Gullaiék családi drámája.

Gullai néhány évvel ezelőtt vette feleségül a nála 3 évvel fiatalabb Takács Ilonát, akinek 13 éves korában törvénytelen fia született.

A fiú pékinas lett Gullainál, majd felszabadult és most, 23 éves korában, ügyanott segéd. Takács Istvánnak hívják.

A házbeliek elmondották, hogy állandó veszekedés, verekedés folyt a Gullai-családban.

Tegnap délután Gullai a Csókaféle vendéglőben kártyázott és ivott. Este elment sétálni, 8 órakor hazatért, és ahogy mindig tenni szokta, amikor részeg volt, lefeküdt a kertben levő nyugágyra. Hamarosan elaludt, úgy, hogy a cipész, aki féltíz órakor hazavitte kijavított cipőjét, már horkolva találta a kertben.

Este tíz órakor az asszony és a fia felment a lakásba és lefeküdt. Velük lakik az asszony 9 esztendős keresztlánya. Amikor azt a kislányt a rendőri bizottság kihallgatta, elmondotta, hogy

Gulliné és a fia az éjszaka folyamán lement a lakásból. Az asszony tagadta ezt és csak azt vallotta be, hogy a fia ment le, ő nem.

A nyomozás során megállapították, hogy Takács István este borozni ment barátjával, Horvát Jánossal egy közeli kocsmába. A vendéglőből negyedtizenkettőkor ment haza. Éjszaka — amint mondta — lement a kemencébe begyujtani.

Kihallgatták Horvát Jánost. Elmondotta, hogy véletlenül találkozott a vendéglőben Takács Istvánnal. Takács panaszkodott mostohaapjára, hogy állandóan iszik és szidja az édesanyját.

— Sokat ivott Takács István — mondotta a fiatal cipészsegéd. — Tizenegy órakor alváltunk, hogy azután mi történt, arról nem tudok.

Délelőtt tizenegy óráig tartott a helyszíni nyomozás, amelyet Zsigmondy dr. rendőrkapitány és Fazekas Áron detektívfőfelügyelő vezetett.

Tizenegy óra után a rendőri bizottság visszament a főkapitányságra, magával vitte Gullainét, Takács Istvánt és Horvát Jánost.

A főkapitányságon Fazekas Áron detektívfőfelügyelő csoportja azonnal megkezdte Gullainé és Takács István kihallgatását. Mind a kettőjüket más és más szobában hallgatták ki. Gullainé semmit nem tudott a gyilkosságról. Az asszonyt, látszólag, egészen megtörte férje halála. Elmondotta, hogy

mióta hozzámént férjhez, az ütötte-verte őt és gyermekét.

Takács először nem is akart válaszolni a detektívek kérdéseire.

— Nem vagyok bűnös, tiszta a lelkiismeretem, — mondotta. — De nem sokkal később szeme könnyekkel telt meg, az alacsony, izmos ember szinte meggörnyedt, látszott rajta, hogy nem bír a lelkiismeretével.

— Én ölem meg a mostohaapámat — mondotta csendesen.

Ezután a fiatal gyilkos részletesen elmondott mindent.

— Tegnap délután rettenetes veszekedés volt anyám s mostohaapám között a műhelyben. Bejött mostohaapám részegen, csak úgy dőlt a szájából a borszag. Nekiment az anyámnak,

ütötte-verte,

alig birtam visszatartani magam, hogy neki ne menjek. Anyám mindig azt mondotta nekem, hogy ne avatkozzam bele az ő dolgaiba, örüljek, hogy mostohaapám eltart, ne legyek hálátlan.

Takács István vallomása szerint azonban, úgy látszik, most már Gullainé sem bírta tovább és odaszólt a fiának:

„Ha más anyával ezt csinálná a férje, a fia már valamit a kezébe kapna."

— Ekkor elhatároztam, folytatta vallomását Takács, — hogy megölöm a mostohaapámat. Nem szóltam senkinek, csak azt a hántolt fát, amivel a pékek a süteményeket a kemencébe szokták tenni, kikészítettem a kertbe, mert tudtam, hogy mostohaapám az éjszaka ott fog aludni. Ezután elmentem inni, hogy ne féljek. Sokat ittam és éjszaka hazamentem. Sétáltam a kert előtt, nem tudtam elhatározni magam, de aztán eszembe jutott minden keserűség. Az, hogy anyámat veri a mostohaapám! Tudtam, hogy délután mit mondott az anyámnak, ki akart dobni mindannyiunkat. Kijelentette: „Nincs szükségem ilyen ronda perputtyra."

— Féltizenkettőkor a kert tulsó részén óvatosan átmásztam a kerítésen, a deszkakerítés mellett már ott volt az előre kikészített hántott fa. Megragadtam és a kert tulsó végébe mentem, ahol mostohaapám nyugágyon feküdt. Nyugodtan aludt. — Óvatosan mögélopództam, kezemben a kemény husánggal.

A fiatalember elmondotta, hogy négyszer csapott mostohaapja fejére.

Magasan szökkent elő a vér apja fejéből. A fiú annyira megijedt, hogy rémülten eldobta a husángot, kimászott a kerítésen. Felrohant az elsőemeleti lakásba s lefeküdt aludni.

— Ekkor ezembe jutott — mondotta tovább a gyilkos —, hogy lent van a husáng, megtalálják rajta az ujjlenyomatokat, rögtön tudják, ki a gyikos. Felöltöztem és a műhelyen keresztül lementem a kertbe. Mostohaapám már ott feküdt holtan. Felvettem a hántolt fát, visszamentem a műhelybe, begyujtottam a kemencébe és a fadarabot beledobtam. Ezek után ismét lefeküdtem aludni.

Zsigmondy Endre dr. rendőrkapitány vezetésével Takács Istvánt helyszíni szemlére vitték a Zsolt ucca 7. számú házba. Ott már mindenki tudta, hogy a fiatalember a gyilkos. A rendőri bizottság

a kertben Takáccsal eljátszatta a gyilkosságot.

Takács megmutatta, hol helyezte el a husángot, hogyan mászott át a kerítésen, milyen helyzetben ütötte le mostohaapját. Most már nyugodtak voltak a mozdulatai. Csak a helyszíni szemle végén tört meg, félig aléltan zuhant arra a nyugágyra, ahol mostohaapját meggyilkolta.

Sírógörcs fogta el,

a detektívek alig tudták megnyugtatni.

Félkettőkor végetért a helyszíni szemle. Takácsot visszavitték a főkapitányságra. Amikor édesanyjának megmondották, hogy fia a gyilkos, az asszony rémülten kiáltott fel:

— Nem lehet!... Nem lehet! Nem ő gyilkolta meg!

Egyelőre az anyát s a gyilkos fiút is a rendőrségen tartják, mert a kihallgatások egész nap folynak.

SELYEM, SZÖVET, VÁSZON
és mindenféle nyári mosó
MARADÉKOK
szezonvégi olcsó árusitása
CSILLAG TESTVÉREK
PIAC és SIMONFFY U. SAROK

A ZSIDÓ KULTURSZÖVETSÉGEK MÜKÖDÉSE NÉMETORSZÁGBAN

Berlin, aug. 17. A berlini rendőrség megállapította a zsidó kultur szövetségek tevékenységére irányadó alapelveket. Ezek szerint szeptember 15-ig a ziskolák és hitközségek kivételével *minden zsidó kulturális szervezetnek csatlakozni kell a zsidó kulturszövetségek birodalmi szervezetéhez.* A zsidó kulturális szövetség valamelyik helyi szervezetébe csak zsidók, vagy nem árják vehetők fel, de zsidó tagok árja házastársai is felvehetők a szövetségbe. A szövetség által rendezett összejövetelre (zárt összejövetelek) *tagokat csak zsidó ujságokban és folyóiratokban lehet toboroznt.* Ezentul lényegesen több lehetőségük lesz a nem árja származású állampolgároknak művészi tevékenységük kifejtésére. A nemzeti szociálista állam a nem árja állampolgároknak is megadja kulturális és művészi tevékenységük lehetőségeit, ha *lemondanak arról, hogy nyiltan, vagy burkolt formában behatoljanak a német nép művészeti és kulturális életébe.*

Berlin, aug. 17. Frick birodalmi belügyminiszter utasította a birodalom egyes országainak kormányait, hogy *oszlassák fel mindazokat a szabdkőművespáholyokat, amelyek eddig nem mondták ki önként feloszlásukat.* Ugyanakkor utasította a hatóságokat a szabadkőműves páholyok vagyonána kekobzására.

ANYAKÖNYVI HIREK

A debreceni anyakönyvi lhivatalnál e hó 17-én, szombaton, a következő bejelentések történtek:

Házasságkötések: Demeter Ferenc kályhás s.—Haja Mária; Varga István szobafestő s.—Siklár Mária; Gyökér Endre lakatos s.—Pálfi Ilona; V. Szabó Sándor sütő s.—László Jolán; dr. Kiss Gábor városi közig. fogalmazó—Varga Piroska; T. Nagy István kenyérkihordó—Elek Róza; Poszet Gyula kereskdő s.—Gazdag Irén; Pázmándi Lajos isk. altiszt—Tóth Mária; Végh Sándor bognár s.—Tokai Erzsébet; Sigmond Elek középisk. tanár—Odor Erzsébet, Viola.

Születések: Sinai György sütő s., leány Ilona; Fülöp Gyula cipész s., leány Magda; Tüdős László mezőgazdasági bank fogalm., fiu György Tibor, László; Varga József gazdálkodó, leány Eszter; Kellner Antal utazó, fiu János; Gergencsik Mihály cipész m., leány Eszter; Bagó Kálmán kovács, leány Erzsébet; dr. Csiha László városi főjegyző, leány Eszter; Varga István fm., fiu János; Kolozs Sándor fm., fiu Sándor; Nyerges Mihály gépész, fiu Sándor, Béla; Kovács Antal napsz., fiu Sándor.

Halálozások: Özv. Juhász Miklósné Kovács Eszter ref., 51 éves, Torroczkó u. 26. Major Irén ref., 10 hónapis, Kiss Áron u. 3. Özv. Fele Imréné Gábor Eszter ref., 73 éves, Mikepércsi u. 3.

Vásároljon hirdetőinknél.

Sport

Páratlanul nagyszabású lesz a Szent István napi sportünnep

Japán, angol és német atléták, az angol főiskolai válogatott és a Bocskay a programon

Bocskay mérkőzéssel, amely több szempontból hoz érdekességeket.

Alig egy éve adták át rendeltetésének Debrecen büszkeségét, a stadiont és e gyönyörű látványt nyujtó sporttelep máris annyi jelentőségteljes sport eseményt élt át, amennyi Debrecen falai között még nem volt. Kezdődött a Bologna mérkőzéssel, folytatódott a tavalyi Hungária—Vienna—Rusj—Bocskay tornával, pünkösdkor volt a stadionban a magyar tornászbajnokság és most

az attrakciók koronájaként világrekorder japán, angol és német atléták, angol válogatott futballcsapat a Bocskay ellen egy műsor keretében gyüjti egybe a jó sportra mindig éhes debreceni közönséget.

Ha visszapillantunk a stadion egy évi programjára, azt látjuk, hogy Debrecen a magyar vidék legelső sportvárosa és tizszer kevesebb lakosával állja a versenyt még a milliós fővárossal is. A stadion tehát beváltotta a hozzáfüzött reményeket.

Ez azonban két dolgonak köszönhető. Debrecenben van vállalkozó szellem, kezdeményezés és a debreceni közönség mindig tudta és tudja méltányolni a jó sportot. Ennek tudatában vállalkozott a DEAC vezetősége egy olyan sportesemény megrendezésére, amely jóval meghaladja erejét és amelynek várható sikere ujabb állomását jelenti Debrecen sportvárosi jellegének.

Voltak ugyanis már Debrecenben világbajnok futballisták, birkozók, bokszolók, tenniszezők, tornászok, ping-pongozók, de

világbajnok atlétákat még nem láttunk.

Csak olvastunk tüneményes futó és ugró eredményekről, de nem láttuk, milyenek az olyan emberek, akik ezeket a szédületes teljesítményeket elérték.

Ime ez a nap is elérkezik. Szent István napján Debrecenben szerepelnek a főiskolai világbajnokságban résztvett japán, német és angol atléták ,akik a legelső magyar gárdával együtt pompás mezőnyökben fognak küzdeni.

Ahelyett, hogy egy csomó idegen nevet felsorolnánk, sokkal egyszerübb, ha a Debrecenben induló atléták képességeit, illetve eredményeit ismertetjük. Rudugrásban 421 cm., távolban 780 cm., hármasugrásban 15 m., 100 m-en 10.6 mp, 110 gáton 14.8 mp, magasugrásban 201 cm. eredményekre képesek a vendégek.

Ilyen teljesítményeket Debrecenben még nem láttak (Magyarországon is csak külföldiektől) és ki tudja, hogy nyilik-e még alkalom hasonló attrakciókra.

Ez az atletikai verseny már magában véve is rendkivüli program, amely ezrek érdeklődésére számithatna. De a rendezőség mindenképpen emlékezetessé akarja tenni ezt a sportdélutánt és nem kisebb attrakcióval toldotta meg, mint

az angol főiskolás válogatott

A Bocskay bemutatja a bajnokságban startoló csapatát, még pedig ujabb játékosok felvonultatásával. — Az ellenfél az angol főiskolás válogatott, ha nem is tökéletesen, de az igazi szigetországi stilust játsza, vagyis keményen, a testi erő teljes kihasználásával, szivósan és gyors rajtaütésekkel küzd. A mérkőzésnek azonfelül propaganda céljai is vannak, hiszen nem közömbös, hogy a hazatérő válogatott mit fog nyilatkozni Debrecenről, a stadionról, a közönségről és magáról a Bocskayról. Nem lehetetlen, hogy ennek a mérkőzésnek revánsa lesz Angliában.

A DEAC vezetősége mindent elkövet, hogy a sport délután úgy tartalomban, mint külsőségeiben kielégítse a közönséget. Ebben nem is lesz hiány, csupán a közönségen mulik, hogy tömegeivel méltó keretet nyujtson a szép programhoz.

KIE SPORTVERSENYEK

A Keresztyén Ifjúsági Egyesület nemzeti konferenciájával kapcsolatban nagy atlétikai és ping-pong versenyek is voltak. E versenyeken az indulók tekintélyes száma a nagy csapatversenyek mind azt bizonyították, hogy a legfokozottabb vallási nevelés mellett, az ifjuság testnevelése is irányadó célkitüzése a KIE-munkának.

Augusztus 16-án főleg a ping-pong versenyek mozgatták meg nagy tömegeket: 43 egyéni versenyző és 10 csapat küzdött az elsőségért, egyszerre 10 asztalon.

Augusztus 17-én a programot a délutáni ünnepélyes atlétikai versenyek adták. E verseny más atletikai versenytől már az ünnepély megnyitásában is különbözött: ének és ima volt az első szám. A továbbiakban 18 egyesület 120 atlétája küzdött, hogy az egyéni dicsőségen kívül, egyesületének is dicséretet szerezzen.

A verseny programját az atletikai számok közé beiktatott woleyball és humoros játék bemutatók tették szórakoztatóvá. A közönség legjobban a stafétákat élvezte. Különösen a KIE-staféta tartott nagy érdeklődésre számot.

E versenyszámban 7 egyesület indult s mint győztes a Ceglédi KIE stafétája nyerte el a csaknem háromnegyed m. nagyságú Töltéssy-vándordíjat.

Tizenegy társegyesület kéri a BUSE felvételét az elsőosztályba

Két hét választ már csak el az amatőr bajnokság startjától, de még mindig kétes, hogy az első osztályú mezőny létszáma 13, vagy 14 lesz-e? Akció indult ugyanis, hogy a II. osztályú bajnokság debreceni alosztályának győztesét, a BUSE-t sorozzák be az I. osztályba, miután a törekvő bihari egyesületet olyan igazságtalanság érte, amire még nem volt példa a sport történetében.

A BUSE 5 pont előnnyel fölényesen nyerte csoportbajnokságát és mégis osztályozóra bocsájtották a 2. helyezett Dohánygyár csapatával, amely jobb gólarányával — bár a BUSE-val egyszer döntetlenül játszott, egyszer meg kikapott tőle az osztályozók során — megelőzte. Igy állott elő az a furcsa és abszurd jelentő helyzet, hogy a tagnak a II. osztályban ragadt, a 2. helyezett pedig az első osztályba jutott.

A BUSE igazának tudatában kérte sérelmének jogorvoslását, vagyis hogy őt is osszák be az I. osztályba. Ennek technikai akadálya nincs, mert a 13-as létszámnál egy csapat minden héten pihen, tehát a 14-es létszámnál még a fordulók számát sem kell szaporitani.

A társegyesületek, amelyeknek hozzájárulása szükséges a létszámemeléshez, méltányolták is a BUSE helyzetét és igazságát és átiratokban fordultak a KLASz-hoz, hogy a BUSE beosztását kérjék. A távoli vidéki egyesületek valamennyien hozzájárultak már a BUSE felvételéhez, csupán egyetlen klub gördit akadályt az akció sikere elé: a Dohánygyár vezetősége .

Ez a merev álláspont visszatetsző és erősen veszélyezteti azt a szimpátiát, amelyre az ujdonsült első osztályú Dohánygyárnak feltétlenül szüksége van, ha élni akar. De hogy éppen az a fiatal klub huzzon ujjat a nagyokkal, amely a BUSE hulláján és egy sportszerütlen határozaton keresztül jutott jogosulatlan előnyhöz és most mindjárt így kezdi, nem biztat sok jóval.

A BUSE ügyét maga Szilágyi Lajos, Bihar vármegye főispánja vette kezébe és ha van a sportban igazság, úgy a BUSE vágya és joga érvényre fog jutni. Hiszen csak a sportnak lehet haszna belőle.

A BOCSKAY TAGJAINAK KEDVEZMÉNYE A SZENT ISTVÁN NAPI SPORTÜNNEPÉLYEN

A Bocskay FC elnöksége hozzá érkezett kérdezősködésekre közli tagjaival, hogy a Szent István napi sportünnepélyt nem a Bocskay FC, hanem a Debreceni Egyetemi Atletikai Club rendezi. Ahhoz a Bocskaynak mindössze annyi köze van, hogy meghivták, illetve szerződtették rá az angol főiskolai válogatott labdarugó csapat ellenfeléül, egyébként azonban a rendezés jogai és kötelezettségei a DEAC-ot illetik. Ennek ellenére a DEAC vezetőségének megértő magatartása következtében a Bocskay elnökségének sikerült elérni azt, hogy a Bocskay tagjai 10 százalék kedvezményt kapnak a helyárakból. A kedvezmény igénybevételére jogositó utalványokat vasárnap 9—12, hétfőn 10—12 és délután 6—8 óra között lehet átvenni a Bocskaynak az Arany Bika félemeletén levő irodájában. A jövőbeni félreértések elkerülése végett már most közli a Bocskay FC, hogy a tagsági kedvezményes bérlejegyrendszer természetesen nem vonatkozik a nemzetközi mérkőzésekre, hiszen a felhivásban is kifejezetten meg van mondva, hogy a felsorolt kedvezmények a tagokat a bajnoki és a barátságos mérkőzéseken illetik meg. El sem képzelhető, hogy a rendkívüli anyagi áldozattal és nagy rizikóval járó nemzetközi mérkőzésekre a klub tagjai ugyanazt a kedvezményt kapják, mint a bajnoki és barátságos mérkőzésekre, tehát még ha a Bocskay rendezte volna is a Szent István napi sportünnepélyt, mint ahogy nem rendezi, akkor sem lett volna ez sem indokolt, sem pedig keresztülvihető, mert épen a Bocskay tagjai nem vihetik anyagi romlásba a klubot.

A MARGIT-FÜRDŐ PARKJÁBAN LESZ MA DÉLUTÁN A MUNKÁS BIRKOZÓK KÜZDŐTERE

A DMTE agilis birkozó gárdája végre komoly elhatározással a cselekvés színterére lépett. Ma délután fél 5 órai kezdettel a Margit-fürdő parkjában házi birkozóversenyt rendeznek. A fáradhatatlan munkásbirkozók nagy buzgalommal készülnek e jelentos sporteseményhez. Ezt a készülődést különben igazolja a szeniorokból és juniorokból összeállított névsor: Sipos János, Gacsárdi Gyula, Penyige Gyula, Madár István, Lénárt Antal, Prokop László, Dóró Lajos, Ménes János, Vámos Mihály, Róth Sándor, B. Kiss József, Kónya József Szabó Lajos, Dobai Vilmos indulnak a háziversenyen. A szimpatikus munkásbirkozók szándékait és törekvéseit nagy érdeklődéssel kíséri a város sportszerető közönsége. A házi birkozóversenyen belépődíj nem lesz, de a műsor megváltása kötelező.

A birkozószámok után este ugyancsak a Margit-fürdő parkjában az egyesület családias és kedélyes jellegű szalonnasütést fog rendezni.

MADARAK ÉS EMLŐSÖK kitömését, agancsok felszerelését, koponyák fehérítését és szőrmés vadak szőnyegnek kidolgozva szakszerüen végez legolcsóbban ÉRCES FERENC zoológiai praeperátor Piac ucca 64.

METEOR MOZGÓSZÍNHÁZ

Vasárnap:

„NÁPOLYI SZERENÁD", Lauri Volpi, a világhírű tenorista főszereplésével. Megelőzi: „ALBÉRLŐ KERESTETIK". Előadások: 3, 5, 7, 9 órakor.

A FÜGGETLEN UJSÁG hirdetései mindig eredményesek!

A világ legjobb ugrótruppja érkezik hétfőn este 6 órakor Debrecenbe

A keddi ünnepi sportnap keretében fellépő japán atléták legérdekesebb vendégei voltak a Budapesten lezajlott Főiskolai Világbajnokság atlétikai versenyeinek. A japán versenyzők Európában először Svédországban, Stockholmban álltak startho:z és amikor oda megérkeztek, az egyik nagy svéd sportlap főszerkesztője így kiáltott fel: „Ilyen ugrótrupp még sohasem utazott a világon". A szaértő ujságíró megállapítása minden reklámnál többet mond. Ennél nagyobb elismerés atlétáknak nem kell.

Nem lesz tehát érdektelen, ha ezeket a japán atlétákat, akik kedden a debreceni közönség előtt fogják bemutatni nagyszerű képességeiket, egyenkint külön is ismertetjük.

Yoshiro Asakuma 22 éves 180 cm magas, 64 kiló. Tavaly ugrott először 2 métert, az idén már 2 méter 1 cm.-t is átvitte. Távolba is ugrott már 7 méter 41 cm.-t.

Hiroshi Tanaka, aki alig 21 éves, szintén tud 2 méter 1 cm.-t ugrani.

Shushei Nishida a los engelesi olimpiászon harmadik helyezett volt. Japán rekorder rudugrásban 430 cm.-el. A legszebb stilusu rudugrója az egész világnak. 26 éves. 110 méteres gátfutásban is tud 15.3-t.

Suso Ooe, Nishida utódja lesz, különben tanítványa. 21 éves, 175 cm. magas, 60 kiló. Legjobb ruderedménye 425 cm.

Naoto Tajima, a legjobb japán távolugró. Az idén ugrott távolba 7 méter 74 cm.-t, 15 méter 4 cm. a hármasugró eredménye.

Masao Harada, 23 éves, ártatlanképű, szemüveges gyerek, tavaly javított világrekordot a hármasugrásban 15 méter 75 cm.-re. Ez a rekordja nem sokáig élt, mert társa

Kenkiehi Oshima még ugyanabban a versenyben ezt a világrekordot is megjavította 15 méter 82 cm.-re. 27 éves Los Angelesben negyedik volt a hármaugrásban. Távolba is tud 736 cm.-t.

A futók közül látni fogjuk *Kasawat*, 22 éves, 100 méteren 10.8-t, 200 méteren 21.6-t tud.

Tadasni Murakami, 24 éves, 176 cm. magas, 56 kiló, a 110 méteres gáton 14.6-t tud, távolba 734-t, magasba 190-et. Ez sem csekélység.

Kumso Aochi akkor tünt fel, amikor tavaly az amerikaiak egy versenyén Cunninhumot legyőzte 1.54 mp. idővel. Ez rekordja is volt. 32 éves. 172 cm magas, 60 kiló.

Hideo Tanaka a legjobb japán középtávfutó, 1.57-es 200-as, 3.58-s 1500-as, 8.37-es 5000 méteres. 26 éves, 165 cm. magas. 54 kiló.

Utoljára hagytuk vezetőjüket és trénrüket, aki Debrecenben szintén fog versenyezni, *Mikio Oda*-t, aki az amszterdami olimpiászon hármasugró bajnoka volt és sokáig tartotta a hármasugrás világrekordját is.

A felsorolt eredmények maguk helyett beszélnek és ha még hozzávesszük az érkező angol, német és magyar versenyzőket, bizonyos, hogy olyan rendkvüli esemény lesz Szent István napján a nagyerdei Stadionban, amiben a debreceni közönségnek még sohasem volt része.

Könyvkötéseket,
egyszerü és diszes kivitelben

bőralbumokat, mappákat, üzleti könyveket, imakönyveket, zsoltárokat izlésesen, méltányos áron bekötünk.

Nagy Károly és Társai
könyvnyomda ◆ könyvkötészet ◆ vonalozó intézet ◆ üzleti könyv gyár, kilsé mütintézet
DEBRECEN, Ferenc József ut 49.
TELEFON 20-18.

Ujabb négy magyar főiskolai világbajnokság

A japán Nishida kolosszális rúdugrása: 430

Budapest, aug. 17. A főiskolai világbajnoki játékok szombati eredménye:

800 m-es síkfutás első előfutamban: 1. Stothard (angol) 1.59.1, 2. Ignátz (magyar) 1.59.2. 5. Istenes (magyar). Második előfutam: 1. Faure (francia) 1.58. 5. Arady. Az első négy helyezett jutott a döntőbe.

5000 m.-es síkfutás: Bajnok Ward (angol) 15.22.6. (főiskolai világrekord!). 2. Tanaka (japán) 15.24.4, 3. Csaplán (magyar) 15.26. 7. Werbőczy, 8. Rácz.

200 m-es síkfutás: bajnok Sir (magyar) 21.6, 2. Holmes (angol) 21.8, 3. Suzuki (japán) 21.9.

Labdarugó mérkőzések: Anglia—Leeország 5:3 (3:1). Magyarország—Németország 2:1 (0:0). Erős iramban kezdődött a játék,, a magyarok voltak a többet támadók és a magyarok fölényével ért véget a mérkőzés. A magyar csapat ezzel a győzelmével megszerezte a világbajnokságot.

Rúdugrás: bajnok Nishida (japán) 4.30 cm. 2. Ohie (japán) 410 cm. 3. Hatmann (Németország) 400 cm. 4. Csányi (magyar) 380 cm.

Hölgy távolugrás: bajnok Walasiewitz (Lengyelország) 573 cm. (főiskolai világrekord!), 2. Göppner (német) 567 cm. 3. Mauermayer (német) 546 cm. 4. Nagy (magyar) 476 cm. Andai (magyar) 471, Gervai (magyar) 461 cm.

400 m-es gátfutás: bajnok Kovács József (magyar) 53.2 (főiskolai világrekord és magyar országos rekord!), 2. Wegner (német) 53.5 (német országos rekord!), 3. Nottbrock (német) 55.7. 4. Héjas dr. (magyar) 56.

Pentatlon: bajnok Stöck (német) 3669 ponttal, 2. Rokajsky (lengyel) 3396, 3. Mülller (német) 3332, 4. Böhme (német) 3215, 5. Levente (magyar) 3159.

Egyéni kardvívás: bajnok Rajczy Imre (magyar) 6 győzelem, 2. Gerevich (magyar) 6 gy. 3. Berecsky (magyar) 6 gy., 4. Hetmer (német) 4 győzelem. A három magyar között holtverseny után dőlt el az elsőség.

Hétfőn délután a határi gyorssal érkeznek Debrecenbe a japán és angol atléták és az angol futballisták.

A Szent Istvá-nnapi nagy sportnap külföldi vendégei együttesen hétfőn, 19-én este 6 óra 12 perckor érkeznek 19-én este 6 óra 12 perckor érkeznek Budapestről Debrecenbe. A pályaudvaron a DEAC és a Bocskay vezetői fogják ünnepélyesen fogadni a világhírű vendégeket.

FÁRADT A BOCSKAY

Liepaja, aug. 17. A Bocskay utolsó mérkőzésén az Olimpia csapatától 3:2 (3:1) arányú vereséget szenvedett. A mérkőzés alatt nagy szél fujt, a debreceni játékosok fáradtan mozogtak.

MA IS JÁTSZANAK A RIMANÓCZY-KUPÁÉRT

A csapatok másirányú elfoglaltsága miatt ma csak egy mérkőzést játszanak a Rimanóczy-Kupáért. Délután fél 5 órai kezdettel a DVSE és Dohánygyár csapatai küzdenek.

A DKASE I. és II. csapatbeli játékosai fél 10 órára a Dohánygyárpályán a Textil elleni barátságos mérkőzésre megjelenni szíveskedjenek. Intéző.

Minden eddigi méretet felülmul a szeptemberi cserkész jubileumi ünnepély

látottt méretekben bontakozik ki a cser-készlelkület azokon az ünnepé,-lyeken, melyeken a IXX. cserkészkerület huszonötesztendős megalakulását ünnepli meg méltó keretek között. Nemcsak Debrecen cserkésztársadalma tesz ki magáért, hanem

ezek az ünnepélyek központjává lesznek a magyar egyetemes cserkészetnek is

s így érthető, hogy csaknem egy teljes napot az országos vezetőknek és a többi kerület képviseletében megjelenteknek szentel a rendezős. Az ünnepély fénye azonban azokon a nagyszabású ünnepélyeken bontakozik ki, melyeken a nagyközönség előtt bizonyítja be a cserkészlekületet, ,

Ma már közel hatvanezer magyar cserkész áll e mozgalom mögött..

és anak idején, huszonöt esztendővel ezelőtt, mikor útjára indult a debreceni kerület is, bizony itt-ott megmosolyogták a vállaalkozást,j a különleges kalapot és kicsit exotikusnak látszó ruházatot. Ma azonban a nagy kalap nagy tetteket reprezentál, a különleges ruha alatt különlegesen jó szív dobog, erről minden jóérzésü magyar ember régen meggyőződött. S hogy világviszonylatban is milyen jelentősége van enekn a mozgalomnak, arra példát adott a két év előtti világjamboree, ahol a magyar nap alatt találkozót adott a világ minden kultur- és müvelt nemzete egymásnak.

A debreceni IX. cserkészkerület ünnepélye nem lesz olyan nagyszabású, mint a gödöllői jamboree, de tulajdonképpen mégis egy kis jabboreelesz, mert rövidebb idő alatt ugyan, de azokat mutatják be a kerület cserkészei, ami Gödöllőn néhány héten keresztül olyan nagy élvezettel zsemlélt a nagyvilág.

És ennek az ünnepélynek különleges zamata is lesz,

mert a debreceni mult elevenedik meg azon a nagy tábortüzön, melynek keretében a vén Kollégium udvarán valósággal új életre kél a mult diákélete.

Az pedig különleges csemege lesz minden szépért rajongó számára, mikor a világhíres stadion hatalmas mezőnyében lepereg a nézők előtt egy cserkésznap a kora reggeli ébresztőtől a tábortüzes lefekvésig minden úgy, mint egy mesebeli álom.

A rendezőség nagy munkát végez, de a jelek szerint igen jó munkát, cserkészmunkát. Emlékezetes lesz ez a negyedszázados jubileumi ünnep minden tekintetben s bizonyára a város teljes számban fog ünnepelni a boldog cserkész társadalommal.

Mert a cserkészek ünnepe itt Debrecenben mindig azonos volt a város népének ünnepével.

A FÜGGETLEN UJSÁG hirdetései mindig eredményesek!

A Magyar Cserkész Szövetség III. országos müvészi fényképkiállitása Szolnokon

A Magyar Cserkész Szövetség a VIII. cserkészkerület jásznagykunszolnokvármegyei elnöksége rendezésében október hó 6-tól—15-ig tartja III. országos művész fényképkiállítását. A kiállításon, cserkészeken kívül minden más amatőrfénykező is résztvehet. A kiállításon a cserkészélettel kapcsolatos és bármely más témakörökből választott fényképek szerepelhetnek. Kézzel festett képekt a zsüri visszautasit. Korlátlan mennyiségű kép küldhető be. Legkisebb képméret karton nélkül lehetőleg 13×18 cm. Nevezési díj nincsen. Ezen a kiállításon a Debreceni Fotoklub tagjai is részt vesznek. Portóköltség csökkentése miatt a Debreceni Fotoklub tagjai a képeket küldjék el Suchán Rezső titkárhoz szeptember 25. déli 12 óráig. Baranyi ucca II. városi bérház, III. em. 8. Portóra 50 fillér oda-vissza, a képekkel küldendők.

VENNI AKAR VALAMIT?
A Független Ujság hirdetése biztosan hozzájuttatja a kivánt tárgyhoz

Elhangzottak az utolsó előadások a Nyári Egyetem

A Nyári Egyetem előadásai szombaton befejeződtek s ma délelőtt zajlik le az egyetem központi épületének dísz udvarán a nagyszabású záróünnepély, amelyre Debrecen város közönségét ezúton is meghívja a Nyári Egyetem vezetősége.

A záróünnepélyen az egyetem nevében dr. *Varga* Zsigmond prorector tart záróbeszédet. Vitéz dr. *Nagy* Iván a vallás- és közoktatásügyi miniszter képviseletében mond beszédet. — Dr. *Hankiss* János egyetemi tanár búcsúszavakat mond, kiosztja a bizonyítványokat és a jutalomkönyveket. A Nyári Egyetem hallgatóságának egy tagja meg köszöni a szíves vendégszeretetet.

A záróünnepély 9 órakor kezdődik,

kérik a közönség pontos megjelenését, mert az ünnepséget a rendezőség pontosan óhajtja amegkezdeni; délben sebesvonattal a hallgatóság legnagyobb része felutazik a „Pesti Hét"-re.

Befejeződött a Nyári Egyetem értékes előadássorozata.

Dr. *Boda* István „Bevezetés a lélektanba" című előadását fejezte be. Ezúttal a lélektan gyakorlati vonatkozásairól volt szó.

Ugyancsak *Boda* professzor beszélt „Az értelem nevelése"-ről. — A tudós professzor azokat a nevelési problémákat fejtegette, amelyek az értelmi képességek fejlesztésével kapcsolatban lépnek fel.

Dr. *Laurentzy* Vilmos „Népi kultúrpolitikánk főbb problémái" című előadását folytatta és a magyar nép lakosságának történelmi fejlődését vizsgálva hangsúlyozta a népnevelés terén megfelelő reformok életbeléptetésének szükségességét.

Dr. *Zolnai* Béla „A gallikánizmus" című előadásában

azokról az egyházszervezeti törekvésekről beszélt, melyek a XV. századba nyulnak vissza s a francia klérus szabadságvágyából táplálkoznak.

Zolnai professzor felkutatta azokat a szálakat, amelyek egyházpolitikai téren hazánkban is jelentkeznek s ezzel bebizonyította, hogy Magyarország Európával ezen a téren is spirituális egységet képezett.

Marcell *Sneider* a francia irodalom újabb korszakairól adott áttekintő képet.

Dr. *Wallisch* Oszkár német nyelven a magyar festészet történetét ismertette vetített képek bemutatásával.

Dr. *Molnár* Imre, a Zeneművészeti Főiskola tanára folytatta

„A magyar zene fejlődése"

című előadását. Az előző előadás anyagához csatlakozva az ősi magyar népdalköltészet ama termékeit ismertette, amelyek némi változtatásokkal bár, de megőrizték egyszerűségüket és eredetiségüket. Az előadás élénkítésére a e zenetörténet kiváló kutatója maga szolgáltatta az értékesebbnél értékesebb illstruáz afamtmw, w w wagkmbscesn illusztrációkat, amelyekhez M. *Hir* Sári nyujtott méltó zongorakiíséretet. A központi egyetem aulájában összegyült hatalmas közönség az előadóművészt és művésznőt meleg ünneplésben részesítette.

Szombaton este Debrecen város uolgármestere fogdata a Vigadóban a Nyári Egyetem külföldi és belföldi hallgatóit.

A fogadóesten a Nyári Egyetem hallgatóin kívül ott voltak Debrecen társadalmának kimagasló egyéniségeit.. — Az egész illusztris társaság a késő éjszakai órákig volt együtt a legjobb hangulatban.

Lakót ?
szeretne házába ?
Hirdessen a Független Ujságban. A hirdetés biztosan meghozza a régen üresen levő lakásba a lakót.

Teljesen tisztázatlan a helyzet a háromhatalmi értekezleten

Páris, augusztus 17. Az Aloisinak tegnap tett javaslatok az Etiopiával kapcsolatban fennálló szerződések gyakorlati alkalmazását és különösen Olaszország javára való kiterjesztését jelentik. A javaslatok a három aláíró hatalom együttműködésének megszervezését célozzák, Etiopia gazdaságának értékesítése terén, magának az abesszin államnak érdekében.

Az afrikai állam e fejlesztésében a legtevékenyebb részt Olaszországnak biztosítják, Franciaország és Anglia nem óhajt újabb előnyöket szerezni Keletafrikában.

A javaslat ezenkívül bizonyos politikai biztosítékokat is tartalmaz a római kormány jogos kívánságainak megfelelően, a Szomália és Eritrea gyarmatok és esetleg az Etiopiában letelepedett olasz állampolgárok érdekének szem előtt tartásával.

Páris, augusztus 17. A Journal de Debats értesülése szerint Aloisi báró olasz főmegbízott tegnap nem terjesztett elő ugyan határozati javaslatokat, de a megbeszélésen többékevésbbé palástolt formában közölte az olasz—abesszin kérdés békés megoldásának egyetlen lehetőségét:

az Abesszinia feletti olasz protektorátus kimondását és a négus birodalmának katonai megszállását.

London, aug. 17. A Reuter Iroda jelenti Párisból: Jól értesült francia forrás szerint az angol és francia kormány javaslatokat terjesztett Mussolini elé a viszály rendezésére. A javaslatoknak az a lényege, hogy az 1925 . évi angol-olasz egyezmény és az 1935. évi francia-olasz megállapodás Olaszországnak engedi át Abesszinia gazdasági kiaknázását.

Páris, augusztus 17. Aloisi a délután folyamán távbeszélő érintkezésbe lépett Rómával, miután Lavallal megbeszélést folytatott. Tekintettel arra, hogy még nem kapta meg azokat az utasításokat, amelyeket kormányától várt,

azt sem tudják, hogy holnap újból megkezdődhetnek-e a tárgyalások,

tekintettel arra is, hogy ezek is a római kormány várt válaszától függnek. Mindamellett Laval és Eden, valamint Aloisi érintkezésben maradnak.

Sürgetik a debreceni OTI-székház és reumakórház felépítését

Az OTI debreceni kerületi választmányához két önálló indítvány is érkezett be a debreceni OTI-székház és a reumakórház felépítése érdekében.

Alulirott munkaadó, választmányi tag az alábbi önálló indítvánnyal fordulok a tek. Kerületi Választmány ülése elé:

1. Mondja ki a választmány, hogy városunkban az OTI székház és a rendelőintézet mai elrendezését és elhelyezését nem tartja megfelelőnek, következésképen

szükségét látja a közegészségügy, a higiéna és a modern kor következményeinek megfelelő intézet székház és rendelő megépítését.

2. A választmány sürgesse meg az illetékes önkormányzat szerveknél, vagy magánál a belügyminiszter úr önagyméltóságánál

a Debrecenben épitendő reumakórház létesitését, illetve annak megépitését.

A súlyos anyagi gondokkal küzködő munkaadóknak elsősorban is érdeküK, hogy az OTI járulékokból valami a város vérkeringésébe a középítkezések megindításával visszatérüljön. De ezen a szemponton túlmenően a kézműiparosságnak érdeke az is, hogy a speciális szükségleteken túl közmunkák teremtésével a munkáskezek foglalkoztatva legyenek.

Indítványomat élőszóval is meg kívánom indokolni. Fentiek elfogadását remélve, vagyok

Debrecen, 193 augusztus 17-én

teljes tisztelettel
Frisch Adolf
választmányi tag.

A másik indítvány a következő:

Alulírott munkavállaló választmányi tag azzal az önálló indítvánnyal fordulok tek. Kerületi Választmány legközelebbi ülése elé, hogy

1. a városunkban célnak meg nem felelő OTI székház és rendelőintézetek helyett a közegészségügy, a higiénia és a modern kor követelményeinek megfelelő székház épittessék.
2. A városunkban épitendő OTI reumakórház megépitésének ügye az illetékes szerveknél megsürgetendő legyen.

A közegészségügy és a szükségletek figyelembevételén túl a városban tapasztalható nagymérvű munkanélküliség készteteme indítványom megtételére. Indítványomat a választmány előtt szóban is megindokolni kívánom a fentiek elfogadását remélve, vagyok

Debrecen, 1935, augusztus 17-én

teljes tisztelettel
Kovács János
választmányi tag.

BORZALMAS DINAMIT-ROBBANÁS NYIREGYHÁZÁN

Nyiregyháza, aug. 17. Szombat délután a Hubertus kőbánya raktárhelyiségében robbanás történt. A raktárban nagyobb mennyiségű dinamitpatront tartottak, amelyek közül egy a szemétgödörbe került és takarítás közben Bikácsi Györgyné egy kődarabot ejtett rá, amelytől a patron felrobbant, majd egymásután robbantak fel a felhalmozott patronok. A raktárhelyiség néhány perc alatt porráégett. Bikácsiné, aki bentrekedt a raktárban, szénné égett. — Krajecz Juliánna még ki tudott menekülni az égő raktárból, de súlyos égési sebeket szenvedett.

KÖZGAZDASÁG

NAGYOBB ÁRCSÖKKENÉSEK A TENGERIPIACON

Határidőüzlet :

Búza: októberre 15.40, 25, 28, 29, 25, zárlat 15.25—26.

Rozs: októbeerre 14.20, 25, 04, 08, zárlat 14.03—04.

Tengeri: augusztusra 14,05, 14.00, 10, 20, 25; zárlat 14.25—30; szeptemberre 14.40, 35, 15, 10; zárlat 14.15—20; szeptemberre 14,40, 35, 15, 10; zárlat 14.15—20; 1936 májusra 14.65, 25, 40, 41, zárlat 14.31—35.

Készáruüzlet :

Búza tiszai 77 kg. 15.25—15.45, 78 kg 15.35—15.60, 78 kg. 15.50—15.75, 80 kg. 15.65—15.85, ftiszai 77 kg. 14.75—14.35, 78 kg 14.90—15.00 79 kg. 15.05—15.15, 80 kg 15.15—15.25,

Rozs: 14.75—14.90, tak. árpa 15.50—16.00, zab II. 16.30—16.40, tengeri Közr. 14.40—14.50, repce 22—22.50, expressborsó 20—22, őszi borsó 23—24, lencse nagy 38.00—48.00, közép 32.00—35.00, biorhere 36.00—3800, szöszös bükköny 62.00—66.00, búzakorpa 12.75—12.90,

A készáruvásáron búza 10—15, rozs 5—10, zab 20—25, tengeri 60—70, árpa 25 és búzakorpa fillérrel olcsóbb

Hivatalos valutaárfolyamok

1 angol font 16.75—17.05, 100 cseh korona 14.15—14.35, 100 USA dollár 336.00—340.00, 100 francia frank 22.30—22.50, 100 román leu 3.20—3.30, 100 lira 29.90—30.25, 100 német márka 136.00—137.60, 100 osztrák schilling 80.00—80.70, 100 svájci frank 110.70—111.65, 100 dinár 7.80—8.30.

KATONAI LÓVÁSÁRLÁS

A Debreceni Gazdasági Egyesület ezúton is közli a lótenyésztő közönséggel, hogy a m. kir. honvéd lótenyésztő bizottság 23-án, pénteken délelőtt Debresenben az állami méntelep melletti fedeztető akolnál lóvásárlást tart.

A bizottság ezúttal vásárol 4—7 éves htas lovakat, tüzérségi hámos lovakat valamint 2 és féléves és 2 és féléves csikókat.

A lóvásárlás ügyében közelebbi felvilágosítás az egyesület titkári hivatalában (Hatvan u. 1) nyerhető

PHILIPS
1936.
typusú rádió készülékeit cégem már árusitja.
Díjmentes bemutatás.
Részletre is.
Gulyás Ferenc
Csillár, rádió szaküzlete.
PIACU. 59. Telefon: 32—19.

hirek

A Debreceni Független Ujság pártoktól független politikai napilap
Szerkesztősége és kiadóhivatala: Ferenc József út 49. Telefon: 32-12.
Előfizetési ár: egész évre 20.—, félévre 10.—, negyedévre 5.—, egy hóra 1.80 pengő. Külföldre ennek a kétszerese. Egyes szám ára hétköznap 6 fillér, vasárnap 16 fillér.

Mindentudó

Ügyeletes gyógyszertárak. E héten a következő gyógyszertárak tartanak éjszakai szolgálatot:

„Nap", Tolvay Imre, Piac u. 1. Piac és Hatvan u. sarok. „Muraközy", Preisler Ernő, Piac u. 72. Deák Ferenc ucca sarok. „Aranyegyszarvú", Grósz Nagy Ferenc, Kossuth u. 8., a színház mellett. „Arany János", Bozóky György, Csapó u. 66. Csapó uccai kanyar. „Mátyás király", Papp Gyula, Nyilastelep, Vámospércsi út 16.

Mentők, tüzoltók, telefon: 04.
A rendőrség telefonszáma: 20-45.

IDŐJÓSLÁS:

Az időjárási elemek debreceni értékei: minimum 11.9, maximum 24.7, este 6 órakor 20.0 fok. Légnyomás 762.5. Prognózis: **Gyenge északi szél, változó felhőzet, a nappali meleg tovább fokozódik, de az éjjeli lehülés még erős lesz.**

A BUDAPESTI RÁDIÓ MŰSORA

A műsorban nem szereplő állandó hétköznapi közvetítések:
9.45: Hirek. — 11.10: Nemzetközi vízjelző szolgálat magyarul és németül. — 12.00: Déli harangszó az egyetemi templomból. — 12.30: Hírek. — 1.15: Időjárás, időjelzés. — 2.40: Hírek, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyamok. — 4.45: Időjelzés, időjárás, vízállás, hírek. — 12.00: Himnusz.

VASÁRNAP, augusztus 18.

Budapest I.

9.15: Hírek. 10—10.55-ig: Református istentisztelet a Kálvin téri templomból. Prédikál Muraközy Gyula lelkész. 11—12.15-ig: Egyházi ének és szentbeszéd a Jézus Szíve-templomból. A szentbeszédet dr. Kovács Sándor püspöki tanácsos, az Actio Catholica országos titkára mondja. 12.20: Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 12.30: Virágdíszes csónakfelvonulás a Dunán, a Szent István-hét alkalmából Beszélő Zámbory Antal. 1: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. Vezényel Rajter Lajos. Közreműködik Kernács Pál (hegedű). Szünetben: . Világhíradó. Dr. Máthé Elek előadása. 2.45: Egészségügyi kalendárium. (Az Országos Közegészségügyi Intézet előadása.) 3: Gazdaságos vetőmagcsávázás. Dr. Urbányi Jenő előadása. (A földmüvelésügyi minisztérium rádióelőadássorozata.) 3.50: Bura Sándor és cigányzenekara. 4.20: Népmese. Felolvassa Gárdos Kornélia. (Közművelődési előadássorozat.) — 4.50: Hanglemezek. Közben 5.10: Tréfás állatkert. Nagy Lajos csevegése. 6: Közvetítés a Főiskolai Világbajnokságról. Az atletikai versenyek néhány döntő száma a BEAC sportteleprőI 7: Szijj Dénes tárogatózik, kíséri aradi Farkas Sándor és cigányzenekara. 7.20: Türr István, az európai gentleman. Hevesi András csevegése. 7.55: Budapesti Hangverseny Zenekar. Vezényel Donáth Jenő. 9.30: Hírek, sport- és lóversenyeredmények. — 10: Közvetítés a Spolarich-kávéházból. Toll Árpád és Toll Jancsi cigányzenekara muzsikál. 11: Közvetítés a Hangl Kioszkból, Erőss István jazz-zenekarának műsora.

Budapest II.

11.10—12.25-ig: Berend Endre szalonzenekara. 12.35—12.55-ig: Dr. Kárpáth Zoltán magyar nótákat zongorázik. 1.45—2.25-ig: Csernussi Ferenc és Gergely Jenő mandolinzenekara. 3: Bura Sándor és cigányzenekara. 3.45: Mit üzen a rádió? Amerikai magyarok a mikrofón előtt. 605—6.55-ig: Hanglemezek. 7.05: Egy házasság, amelyet kétszer kötöttek meg. Rubinyi Mózes felolvasása Mikszáth Kálmánról. 7.45—8-ig: Közvetítés az ameriaki Columbia Broadeasting Corporation részére. Hangulatkép Szent István hetéről. Beszélő dr. Koudela Géza. 8.10: A jával beszülöttek élete. Zboray Ernő előadása (hanglemezekkel). Felolvassa Turchányi István. 3.50: Hírek.

HÉTFŐ, augusztus 19.

Budapest I.

6.45: Torna. Utána Hanglemezek. 10.20 Szent István -napi körmenetek. Irta és felolvassa Mesterházy Jenő (felolvasás). 10.45: Lányok pályaválasztása. Mit tanuljanak a lányok? (felolvasás). 12.05: Országos Postás Zenekar. Vezényel ifj. Roubal Vilmos. 1.40—2.20-ig: Janzer György hegedül zongorakísérettel. 4.10: A rádió diákfélórája. Uttörők a vadnyugaton. 5: A Száz könyv sorozatban Benedek Marcell előadása a Falu jegyzőjéről. Felolvassa Sala Domokos. 5.20: Kertész Lajos énekel, zongorán kíséri K. Kain Kató. 6: A kubikos. Kiss Lajos előadása. 6.30: Közvetítés a margitszigeti Palatinus-szállóból. Berend Endre jazzzenekarának műsora. 7.10: Erdély és a külföld. Dr. Mikó Imre előadása. Felolvassa Fazekas István. 7.40: Debrecenitrió (Galánfy—Buza—Erdész). 8.30: Közvtítés a Városi Színházból. Gyöngyös Bokréta előadása. Vezeti Paulini Béla. 10.10: Hírek, időjárásjelentés. 10.40: Hanglemezek. 11.15: Közvetítés a Dénes-étteremből. Horváth Gyula és cigányzenekara muzsikál.

Budapest II.

5.55—6.20-ig: Közvetítés a margitszigeti Palatinus-szállóból. Berend Endre jazz-zenekarának műsora. 6.25: Műemlékvédelem Magyarországon. Lechner Jenő előadása. 7—8.10-ig: A József Nádor 2. honvédgyalogezred zenekara. Vezényel Seregi Artur. 8.20—9.10-ig: Hanglemezek. 9.20: Hírek.

Debrecen 25, 20 és 10 évvel ezelőtt

1910. AUGUSZTUS 18. CSÜTÖRTÖK. **Fauszt Elek debreceni pénzügyigazgatót Veszprémbe helyezték, a debreceni pénzügyigazgatóság vezetését pedig Ternovszky Alajos kir. tanácsos, pénzügyigazgató, az eddigi szegedi pénzügyigazgató veszi át.**

A belügyminiszter megengedte, hogy Klein Hugó és kiskorú gyermekei vezeték nevüket Kis-re változtassák.

1910. AUGUSZTUS 19. PÉNTEK. **A király 80. születésnapja alkalmából Erőss Lajos dr. püspök mondott nagyhatású ünnepi beszédet.**

A debreceni katholikus gimnázium elhelyezett igazgatóját, Jászay Rezsőt meleg szeretettel búcsúztatták el barátai é sismerősei a tiszteletére rendezett banketten.

A nagyváradi hadapródiskolában zászlóssá avatták Várady Istvánt, Szabó Istvánt, Bimliczky Bélát, Molnár Mihályt és Illéssy Gyulát.

1915. AUGUSZTUS 18. SZERDA. **Kowno délnyugati erődei 240 ágyuval a németek birtokába kerültek. A kassai hadtest húsz kilométernyire áll Brest-Litowszkyhoz. József Ferdinánd és Kövess tábornok seregei az Alsó-Bug mellett harcolnak.**

A Hungária-kávéház pincérkara 10 koronát küldött a háboruban megvakult katonák javára.

1915. AUGUSZTUS 19. CSÜTÖRTÖK. **Kowno elesett, a zsákmány 400 ágyú. Brest-Litowszky ostroma megkezdődött. Lipót herceg hadseregének balszárnya átkelt a Bug alsó szakaszán. Nowo-Georgiewsk két ujabb erődje 20 ágyuval a németek kezébe került. Német tengerészeti léghajók bombázta a londoni Cityt.**

Fényes ünnepség keretében ünnepelte meg Debrecen I. Ferenc József nyolcvanötödik születésnapját.

A király Trigarszky Emilt a Teréziánum katonai akadémiából a hadseregbe való belépése alkalmából a 39. gyalogezredbe, Molnár János, Fülöp Géza, Lampert Sándor akadémikusokat a m. kir. honvédségbe való belépésük alkalmából a 3. honvéd gyalog ezredhez hadnagyokká nevezte ki.

1925. AUGUSZTUS 18. KEDD. **Vasárnap egyet vesztettek, hétfőn egyetlen nyereséget sem értek el a magyarok a debreceni sakkversenyen.**

A rendőrség Debrecenben nagyszabású perzsaszőnyeg csempészést leplezett le és több kereskedőt őrizetbevett.

A debreceni tenniszverseny győztese Várady-Szabó Andor lett.

A sárrétudvari gyilkos kocsist, aki vasvillával agyonverte gazdasszonyát, hat esztendei fegyházra ítélte a törvényszék.

A városi tanács elhatározta, hogy a Nagytemplom most folyó tatarozása alkalmával átfesteti a toronyórák lapjait. Fehér alapra fekete számokat festenek, mégpedig arab számjegyeket, nem, mint eddig volt, rómaiakat.

1925. AUGUSZTUS 19. SZERDA. **Megállapították, hogy az átcsempészett perzsaszőnyegeket a határrendőrség egyes tagjainak tudtával hozták át a határon.**

Betegeekt és elmebajosokat csuknak be a debreceni rendőrség fogdájába, mert az egyetemi klinikák nem tudják befogadni őket.

LAPUNKAT PÁRTOLJA, HA A „FÜGGETLEN UJSÁG"-BAN HIRDETŐ CÉGEKNÉL SZERZI BE SZÜKSÉGLETEIT.

Iparosok, kereskedők
rendelőket, vevőket találnak, ha lapunkban
hirdetnek!

75 év az biztos alap; éves a
Kozma
ALAPITVA 1860

KOZMA kalap
mert:
Már nagyapja, ha Pestre utazott Kozmánál vett kalapot. Nagy választék uri divat különlegességekben.
Budapest, Károly körut 3, saroküzlet

— **Esküvői hír.** Dr. Lengyel József és Grünberger Anni délután ½3 órakor tartják esküvőjüket lakásukon, József kir. herceg ucca 35. szám alatt.

— **Haditengerészek országos találkozója.** A Magyar Adria Egyesület Bajtársi Emlék Szakosztálya Budapesten augusztus 19-én este 7 órakor, a Máv. északi főműhely „Törekvés" dal-, zene- és önképző körének kultúrházában a Szent István-hét alkalmával, vitéz nagybányai Horthy Miklós kormányzó tiszteletére országos tengerészestet rendez. A tengerészest nagyszerű, változatos műsora és a bajtársi érzés minden igaz magyar érzésű volt haditengerészt el fog vinni erre a szép összejövetelre. Az egyesület felhívja mindazokat, akik résztvenni szándékoznak a tengerészesten, jelentsék be menetelüket levelezőlapon Gallay Jenőnek, Ujpest, Árpád ucca 6. szám. A tengerészesten előadást tart Győry Lajos debreceni fogtechnikus is.

Keresünk megfelelő
KÖRZET KÉPVISELŐT
Hajdu vármegye területére
olasz gyártmányú
Olivetti-Standard és Portable
preciziós IRÓGÉPEK terjesztésére.
Magyarországi vezérképviselet:
SCHAEFFER VILMOS és Társa
Budapest, VI. Andrássy ut 40.

— Dalosünnepély a Konyári Sóstófürdőn. Sikeresnek ígérkező dalosünnepély színhelye lesz vasárnap a konyári Sóstó-fürdő. A konyári „Polgári Dalkör" tartja működvelő előadással egybekötött hangversenyét. A Nyakas László karnagy vezetése alatt álló, jó hírnévnek örvendő dalkör műsora a következő: 1. Szabados B.: Hiszekegy. 2. Mácsay S.: Dal a szép ifjúságról. 3. „Mozgósítás", egyfelvonásos vígjáték. Irta: Nyakas László. Előadja a dalkör működvelő gárdája. 4. Dr. Kacsóh P.—Szakmáry I.: a) A fuszulyka szára; b) Egy rózsaszál. Énekli a dalkör. 5. „A sarzsi", egyfelvonásos bohózat. Előadja a dalkör működvelő gárdája. 6. Dr. Kacsóh P.: Rákóczi megtérése. Énekli a dalkör. 7. Tréfás jelenet Játszák a működvelők. 8. Dr. Kacsóh: Késő ősz van és Demény D.: Esik eső Énekli a dalkör. A hangverseny délután 4 órakor kezdődik, hogy azok, akik az esti táncmulatságon nem óhajtanak ott maradni, a fél 9 órai vonattal hazamehessenek. Belépődíj nincs, csupán filléres műsormegváltás. A dalosünnepély iránt máris nagy érdeklődés nyilvánult meg.

Istentiszteleti rend

Vasárnap, augusztus 18.

A református templomokban: Nagy templomban d. e. 10 órakor Hetessy Kálmán, d. u. 5 órakor dr. Soós Béla. Kistemplomban d. e. 9 órakor KIE-konferencia, 11 órakor Németh Károly, d. u. 6 órakor Nagy Dezső. Kossuth uccai templomban d. e. 10 órakor Nádházy Bertalan, d. u. 5 órakor dr. Kosdy János. Árpád téri templomban d. e. 10 órakor Dankó Sándor, d. u. 3 órakor Nagy Dezső. Ispotálytemplomban d. e. 10 órakor Komjáthy Aladár, d. u. 5 órakor Kulcsár Dezső. Homokkertben d. e. 10 órakor Sípos Károly, d. u. 3 órakor Halász András. Kerekes telepen d. e. 10 órakor Demjén István, d. u. 3 órakor vitéz Szabó Endre. Wolaffka telep d. u. 3 órakor Balogh György. — Nyilas telepen d.. u. 3 órakor Kurucz József. Csapókertben d. e. 10 órakor Nagy Béla. Nyulason d. e. 10 órakor Főző László. Szegényházban d. e. 10 órakor Kovács József. Téglavetőben d. u. 3 órakor Szabó Gyula th. Téglaskertben d. u. 3 órakor Ács Mihály. — Egyeken d. u. 3 órakor Síposs Imre.

Az evangélikus templomban (Miklós ucca 3. szám) vasárnap d. e. 10 órakor istentisztelet igehirdetéssel. — Oltári szolgálatot végez Pass László alespere, prédikál Előry-Szabó Dezső dombóvári református lelkész. Este 6 órakor istentisztelet igehirdetéssel. Prédikál Pass László alesperes.

A baptista imaházban (Szappanos u. 23. szám): Vasárnap d. e. fél 9-től fél 10-ig imaáhitat, fél 10-től fél 11-ig prédikáció, 11—12-ig vasárnapi iskola. — Délután 6—7-ig prédikáció, fél 8—9-ig vallásos-estély, vegyeskar és zeneszámmal. — Szerdán este fél 8-tól fél 9-ig prédikáció. — Péntek este fél 8-tól fél 9-ig bibliaóra.

— **Házasság.** Dr. Kiss Gábor városi tb. fogalmazó és Varga Piroska mai napon házasságot kötöttek.

— **A Fűszerkiskereskedők Egyesülete** miheztartás végett ezúton értesíti az érdekelteket, hogy Szent István napján az üzleti záróra mindenben a vasárnapi zárórával azonos. Vadászi Sándor, egyesületi elnök.

— **Cserépkályhák kitűnő és olcsó** Hardtmuth és más rendszerű kályhák rendkívül nagy választékban, minden szín- és nagyságban. Vállalok átrakást helyben és vidéken, legjutányosabb árban. Krisch kályhásmester, nagyállomástól benyíló Ispotály-tér 1. szám. Telefon: 12—18.

— **A férfiszabóiparosok** augusztus 19-én, hétfőn este 7 órakor az ipartestület tanácstermében szakosztályi ülést tartanak.

— **Női ruhavarrodába** segéd és tanulólányt felveszek. Simonffy 37.

— **Újfajta szemüvegek** díjtalan orvosi szemvizsgálat alapján Refractio látszerésznél, Budapest, Ferenciek tere 1.

— **Lopott evőeszközöket árultak a zsibogón.** Az Arany Bika egyik pincére szombaton délelőtt a zsibogón járt és véletlenül észrevette, hogy egy ismeretlen asszony az étterem ezüst evőeszközeit árulja. A pincér szólt a rendőrnek, aki igazolásra szólította fel az asszonyt, de ez olyan zavaros feleletet adott, hogy kénytelen volt bekísérni. Végül is azt mondotta, hogy az evőeszközöket találta. A gyanusítottat őrizetbe vették.

— **Ma délutáni** nőegyleti bridgejáték a nagyerdei víztorony parkjában meg lesz tartva. Rossz idő esetén világos fedett helyiség. Minél számosabb részvételt kér a rendezőség.

HUNGARIA pensio

Piac ucca 59. szám alatt
Augusztus 1-én megnyilt!

Kitünő konyha, mérsékelt árak, szobák ellátás nélkül is. Szakszerü diéták. Telefon: 23—39 sz.

— **Ha Budapestre utazol, Parkszállóba szállj,** mert téged ott fillérekért cigányzenés kávéház, jó konyha és úri otthon vár.

Ifj. Püspökné VILLANYERŐRE berendezett
paplanvarrodája
CSAPÓ UCCA 27.
Készit pehely, gyapjú, vatta paplanokat, ócskát átalakit, frissit ,tisztit, portalanit.

— **Frontharcosok táborozása a konyári Sóstó-fürdőn.** A debreceni Frontharcos Főcsoport vígalmi bizottsága nagyszabás útáborozást rendez a konyári Sóstó-fürdőn. Az agilis rendezőség sok szórakozásról fog gondoskodni, hogy a vendégek jól érezzék magukat. A táborozás szeptember 1-én, vasárnap egész nap lesz. A rendezőség olcsó utazásról gondoskodik. Csütörtökön estig jelentkezni Kurián Gyula ékszerészüzletében, Piac ucca 42. szám alatt. Akik kerékpárral akarnak résztvenni, esténként 7 óra után a szövetség helyiségében, Szücs Béla bajtársnál jelentkezzenek minél nagyobb számban. Indulás reggel 7 órakor, visszajövés éjjel 12 órakor. Mindenkit szívesen lát a rendezőség.

Üzembiztos BÉRAUTÓ
helyi és külfödi túrákra is megrendelhető: 32—99. — TAPOLCZAI.

— **Pincés orthopédcipész,** Griczmann-cégnél évekig dolgozott, most kilépett és saját műhelyében kitűnő orthopéd- és divatcipőket, pehelykönnyű ki- és berakható parafabetéteket készit, felelősség mellett. Degenfeld-tér 10.

— **Felejtse el,** hogy a „Biber" szagos és fekete volt! Már nem az! „BIBER-F" teljesen szagtalan, fehér! Hazai gyártmány! Csak szigetelő, talajvízelzáró hatásában a régi! Biztos!

— **Aki a ruháját** igazán szereti, Borossnál tisztíttatja, festeti. Piac u. 77.

Debrecen sz. kir. város polgármesterétől.
31.783—1935. VI.

HIRDETMÉNY.

Értesítem a város érdeketi lakosságát, hogy r Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara a m. kir. földmívelésügyi miniszter felhatalmazása alapján nazai származású, fehérbárcás, ólomzárolt lucerna, biborhere, szöszös bükköny, pannonbükköny és őszi takarmány borsó vetőmagvat fog kedvezményes áron kiosztani.

A lucernamag ára fejében q-ként 171.50 P, 3 százalék forg. adó 5.15 P, összesen 176.65 pengő,

a bíborheremag ára fejében q-ként 33.60 P, 3 százalék forg. adó 1.— P, összesen: 34.60 P,

a zsákért drb-ként 1.20 P fizetendő. A szöszös bükköny ára fejében q-ként 50.40 P,

a zsákért drb-ként 1.20 P fizetendő. A pannonbükköny ára fejében q-ként 37.80 P.

A zsákért drb-ként 1.20 P fizetendő.

Őszi takarmányborsó ára fejében q-ként 23.10 P.

A zsákért drb-ként 1.20 P fizetendő.

A fenti árak 100 kg-ként ab Debrecen vasútállomás, vagy ab szállító cég raktára, Debrecen, értendők.

Felhívom tehát az érdekelteket, hogy akik a kiosztásra kerülő kedvezményes áru takarmánymagvakból részesülni kívánnak: igényesüket a városi elsőfokú közigazgatási hatóságnál (Kossuth u. 20. sz.) földszint 46. sz. szoba) a hivatalos órák alatt f. hó 24-ig jelentsék be.

Egyidejüleg az igényelt mennyiség után esedékes összeg is kifizetendő.

Figyelmeztetem az igénylőket arra, hogy a kiosztott vetőmagvak minőségéért, tisztaságáért és csirázó képességéért a Mezőgazdasági Kamara mint jogi személy felelősséget nem vállal és a vetőmagigénylés utólag vissza nem vonható.

Debrecen, 1935 augusztus 16.

Helyettes polgármester.

FILLÉREKÉRT

meghirdeti a Független Ujság apróhirdetései között, ha lakást akar kiadni, vagy bérbe venni, ha házat akar venni, vagy eladni, ha alkalmazottat keres, vagy munkát vállal, ha el akarja adni használt holmiját

BIZTOS,

hogy az eredménnyel meg lesz elégedve, mert Független Ujságot olvas minden kereskedő, iparos, orvos, ügyvéd, tisztviselő és munkás. Ez biztositja, hogy egyetlen hirdetés árán felüli

EREDMÉNYT NYUJT

Ezért, ha bármilyen alkalmi hirdetése van, saját érdekében még ma adja be a

FÜGGETLEN UJSÁG

kiadóhivatalába, holnap már meg lesz az eredmény!

KAPTUK: ADJUK

AZ IPARTESTÜLET ELNÖKSÉGÉNEK NYILATKOZATA A DIAKONISSZA-OTTHON ÉPITKEZÉS ÜGYÉBEN

A debreceni ipartestület elnöksége a napilapokból értesült arról, hogy dr. Baltazár Dezső ref. püspök ur őnagyméltósága vezetése alatt küldöttség kereste fel a polgármesterhelyettes urat, akitől a diakonissza-építkezés ügyének elősegítését és azt kérte, hogy a város oldja fel korábbi határozatát, hogy a munkánál Tiszántúl zárt területté nyilvánitatik.

Az ipartestület elnöksége, amennyire helyesli és támogatja az építkezési lehetőségek megteremtését, sőt maga részéről is mindent elkövet, hogy minél több építkezés legyen Debrecenben, épp annyira nem ért egyet, sőt minden rendelkezésére álló törvényes eszközzel ellenzi azt, hogy az illetékesek felodják a zárt területté nyilvánító határozatot.

Teszi pedig ezt azért az ipartestület elnöksége, mert ez építkezés megindításához Debrecen város közönsége már így is tekintélyes összeggel járult hozzá, sőt reméli, hogy a kért újabb támogatást is megadja: ennélfogva megengedhetetlennek tartja, hogy amikor az egész Tiszántúl, de különösen Debrecen város adófizető iparosságának semmi munkája nincs, minden munkaalkalmat fővárosi és vidéki vállalkozók ragadjanak magukhoz.

Épp ezért ezuton is kéri az Ipartestület Baltazár püspök úr őnagyméltóságát, vegye revizió alá korábbi álláspontját és igyekezzék segítségére lenni annak az igen sok adót fizető helyebli iparosságnak, amely minden lehetőséget megragad, hogy hazájával, egyházával és családjával szemben fennálló kötelezettségének eleget tehessen.

Debreceni Ipartestület elnöksége

KIREPÜLT A MOTORKERÉKPÁR OLDALKOCSIJÁBÓL

Szombaton délután egy motorkerékpár hajtott be a Riesz-kocsigyár Hatvan ucca 58. szám alatt levő udvarára. A kapu alatt a kerékpár egy kőbe ütközött és a pótkocsiban ülő Karlaki Gyula 35 éves kerékgyártósegéd a lépcsőnek repült. Az erős ütődés következtében Karlaki a fején és a homlokán hosszú és mély zúzódásokat szenvedett. A szerencsétlenül járt kerékgyártó segédet a mentők részesitették első segélyben, majd kivitték a sebészeti klinikára.

HIRDETMÉNY.

A városi elsőfokú közigazgatási hatóság értesíti a város érdekelt lakosságát, hogy az augusztus hó 20. napjára (Szent István nap) eső heti ló- és szarvasmarhavásár az országos ünnep miatt augusztus hó 19-én, hétfőn lesz megtartva.

Lesz még gyümölcs a fán

Megrázó erejű beszélgetés az erdélyi Arany János Társaság elnökével arról a magyar ifjuságról, amely nem látta még a hazáját

Temesvár, 1935 augusztus 17.

Sok-sok tízezernyi magyar igéret él azon a nagy darab földön, amelyet Trianon elrabolt tőlünk. Rólunk kevés szó esett még az ujságok első oldalán. Nem igen beszéltünk eddig arról a fiatalságról, amelynek nem adatott meg, hogy magyarnak lássa a falut, vagy várost, ahol meglátta elsőnek Isten szép világát. Amikor mi kicsinyek voltunk, nekünk Hamupipőkéről és a varázsszőnyegen repülő hétfejű sárkányról mesélt az anyánk, ők zsenge ifjúságukban az anyjuk karján fáztak a péküzletekné, ahol kenyérjegyekkel reszketős kezükben kigyóztak a hadbavonultak feleségei, a mi anyáink Beniczkyné Bajza Lenke regényeit olvasták, az ő anyáiknak olvasmánya a Hőfer jelentés és a veszteséglista volt, amelynek hosszú rubrikáiban egymás alatt álltak azoknak nevei, akik Volhynia mocsaraiban, vagy a Doberdo szöges drótjai mögött kerültek négyszögletű meszes gödrökbe.

Amikor ők iskolába jártak: idegen nyelven szólott már a tanító hozzájuk. Másként beszéltek otthon és másként az órákat követő tízpercek alatt.

Sok-sok tízezer ifjú: magyarok.

Ambicióval vannak tele. Sokat várnak az élettől. Összeszorul az ajkuk és néha összeszorul az öklük is. Sokszor elfogja őket a csüggedés. A reménytelenség és a bizonytalanság. Szédülve vágnak neki az élet útjának A jelenük kietlen, szomorú és sivár, a jövőjükről nem tudnak semmit. A lelkükbe látni nekünk, akik itt élünk Magyarországon: nem adatott meg. Az életük: probléma, ami fölött elsiklani nem szabad, probléma, amivel foglalkozni kell.

Erdélyben járván, erről a problémáról beszélgettem el az Arany János Irodalmi Társaság elnökével, Pogány Lászlóval. Az elnök maga is fiatalember, mindössze 34 éves. Fia Pogány Mihálynak, a Győri Hirlap egykori főszerkesztőjének, a Temesvári Hirlap megalapítójának és főszerkesztőjének, a vidéki magyar ujságírás mesterének. Tizenegy éve, hogy hirtelen elhunyt fia közvetlenül halála után vette át a lap szerkesztését. A magyarságért való harcban acélozódott meg. A Temesvári Hirlap ma Erdély egyik legelterjedtebb és legszámottevőbb ujságja. Példányszáma fővárosi nivón mozog. Saját nyomdájában rotációsok öntik magukból a lepedőnagyságú illusztrált nagy napilapot. Pogány László tevékeny részt vett a bánsági Magyar Párt megszervezésében, ott dolgozott azok sorában, akik felépítették a temesvári Magyar Házat — a megszállott területek egyetlen ilyen intézményét — öt évig tagja volt Temes—Torontál megye tanácsának és Erdélyben ő volt az első, aki itt magyarul szólalt fel.

Aktiv résztvevője minden olyan mozgalomnak, amely bármilyen kapcsolatban van az erdélyi magyar fiatalság sorsával. Ismeri ezt a fiatalságot, tudója törekvéseinek, maga előtt látja az ifjúság céljait, jelenét és talán jövőjét is. Amit elmondott, azt nyugodtan tekinthetjük az erdélyi magyar ifjúság nyilatkozatának.

Ahol az iskola nem otthon többé

— Az ifjúság nevelésének és oktatásának kérdése ma a legnagyobb probléma Erdélyben — kezdte erdekes nyilatkozatát Pogány László. — E téren a helyzet sajnos nagyon súlyos. A célunk az, hogy a magyar ifjúság magyarnak maradjon meg és őszintén el kell mondanom, hogy nincsen akadály, amely nemtörődömséggel töltené meg a szülőt. Az erdélyi szülő a magyarság testében akarja látni a fiát és ezért minden áldozatra képes. Az iskoláztatási viszonyok nálunk olyanok, hogy amíg a román tannyelvű iskolába minden felekezetű gyermeket felvesznek, addig magyar tannyelvű iskolába zsidó szülők gyermekeinek, vagy olyan gyermekeknek, akiknek nevük idegenül hangzik, bejutni egyáltalában nem, vagy csak igen nagy nehézségek árán lehet. Csak úgy mellesleg jegyzem meg, hogy súlyos pénzbírságra ítéltek el nemrég azért, mert megírtam, hogy magyar érzésű szülők gyermekeit egy tanító nem engedi magyar oktatású iskolába.

— Az iskola hiányát pótolni óhajtjuk aztán más intézményeinknél. A Bánsági Magyar Házban otthont adtunk a magyar ifjúságnak és a magyar ifjúság előadásokat, itt működött a magyar cserkészcsoport, amelynek parancsnoka az a Darányi György egykori négyes huszárfőhadnagy volt, akinek életéről Biró Lajos megírta „Hotel Imperial" című darabját. Ezt a cserkészcsapatot nemrég feloszlatták. A Magyar Házban működik a Magyar Leányegylet, ez analfabéta tanfolyamokat tart és elnöke, Kubicsek Teréz mindent elkövet a fiatalság érdekében. Társadalmi akciókkal szerzi meg szegény gyermekek középiskolai és egyetemei tanulmányainak sokszor jelentős költségeit és büszkén mondhatom el, hogy a sanyarú viszonyok között élő magyar társadalom mindig kinyitja erszényét, ha egy magyar tehetség boldogulásáról, vagy továbbtanulásáról van szó. Itt van az olvasóterme és könyvtára a magyar ifjak egyesületének, amely eredményes kultúrelőadásokat szokott tartani kint a bánsági falvakban is.

Az új generáció

— Van utánpótlás?

— A bánsági Magyar Pártban rendszeres gondoskodással vonják be az utánpótlást a közélet irányításába. Persze az utánpótlás a dolog természeténél fogva sokkal szerényebb, mint lenne akkor, ha mi is olyan hatalmas rezervoárral rendelkeznénk, mint Magyarország. De még ennél a szerénységnél is napról-napra kiütközik az a zsenialitás, amely a magyar fajt annyira jellemzi. Naprólnapra születnek ujabb tehetségek a művészetnek úgyszólván minden ágán. Az erdélyi lapok szerkesztőségei tele vannak fiatal tehetséges írókkal és ujságírókkal. Én elvből csak ilyen fiatalembert alkalmazok, ha pótlásra van szükség. Közülök sokan elindultak már azon az uton, amely elindulhír felé vezet. Ugyanez áll az irodalomra. Nem egy költőnk első kötetét nyomtattuk ki ingyen. Az eszközeink szerények, de egyre fedezik fel az új írókat és Magyarország irodalma is gazdag erdélyi munkákban. Neveket nem szeretnék említeni, mert hiszen ebből könnyen sértődés lehet; nyugodt lélekkel mondhatom, hogy az irodalom és művészet majdnem minden ágában meg van az utánpótlás és például a temesvári román Szépművészeti Főiskola növendékeinek jelentős része magyar.

— Visszaesés talán egyedül a színészetnél van. Az erdélyi magyar színészet ma súlyos válságát éli. Magyarországból nem lehet művészeket behozni. És aztán: a fiatalságnak ma nincsen kedve hozzá, hogy Erdélyben keressen boldogulást a színművészi pályán, mert a legszerényebb megélhetést sem találja meg és a koplalás mellé sokszor a művészet legteljesebb hiánya párosul.

A JÖVŐ — NEM REMÉNYTELEN

— A jövő? A Vajda-féle numerus valachicus mozgalom a családapák ezreit teszi ki másról-holnapra a kenyérkereső poziciókból. A különféle nyelvvizsgák folytán egyik napról a másikra bitos exisztenciák kerülnek nyugdíj nélkül B-listára. A magyarság számára nem jelent többé kenyeret a közhivatal. Ennek a mozgalomnak természetszerű következménye az, hogy a fiatalság olyan életpályán kíván elhelyezkedni, ahol teljesen a maga erejére és tehetségére van utalva. A fiatalság ott keresi a boldogulását ,ahol magyar tud maradni. A mi fiataljaink — a tömegek — a mezőgazdasági, kisipari, kereskedői pályára tódulnak, ha csak nincsen bennük különös tehetség valamely művészi pálya iránt. Annyira megedződtek az élettel szemben, annyi erőt merítenek maguknak a küzdelemből, hogy embernyi ember lesz belőlük. A magyarsághoz való tartozásukat nem tagadják le. Egymásra vannak utalva. És ez az oka annak, hogy a mi fiatalságunk között nem lehetők fel azok a társadalmi különbségek, amelyek másutt és más körülmények között fel szoktak lépni. Mi egyenlők vagyunk és egyenlők is akarunk maradni!

Megkérdezem:

— Hogyan viselkedik a magyar fiatalság a különböző szélsőséges törekvésekkel szemben.

Kérdésemre ez a felelet:

— Tagadhatatlan, hogy a hitleri uralom első idejében ugyanolyan nagy rokonszenv és meleg érdeklődés volt tapasztalható a magyar fiatalság körében ezekkel az eszmékkel szemben, mint ahogyan kezdetben sikere volt a kommunista agitációnak is. Amikor azonban az erdélyi hitleristák gyülöletes hangon kezdték káromolni a magyarságot, ez a lelkesedés nyomban megszünt, szakasztott úgy, mint ahogyan hamarosan kiábrándultak a kommunistákból is. Erdély magyar ifjúsága ma: százszázalékban magyar...

SZABADSÁGHOZ CSAK SZABADSÁG UTJÁN JUTHATUNK

Érdekes beszélgetésünket így fejezte be Pogány László:

— Az erdélyi magyarság politikai pártja az én megítélésem szerint a legérdekesebb politikai alakulat az egész világon. Rétegeződés nélkül foglalja magába az erdélyi magyarságot: intellektuelleket, dolgozókat, parasztokat, munkásokat, fiatalságot, egyszóval mindazokat, akik Erdély magyar kisebbségi nemzetét alkotják. Ez igazi demokráciát jelent és az erdélyi magyar fiatalság a demokráciát jó helyen tanulja meg. Ebből a fiatalságból nem tud zsákmányolni sem a jobboldali, sem a baloldali, szélsőség. Mert ez az ifjúság azt is jól tudja, hogy vannak a szabadságnak, a demokráciának lelketlen üzérei, akik elöidézői annak, hogy Európában ma negyvenmillió ember kisebbségi sorsban él. Mégis úgy véli ez az ifjúság, hogy kisebbségi sorsában szabadsághoz csak szabadság útján juthat és sorsaiban nincsen keresni valójuk azoknak, akik a demokráciát összetévesztik az ambicionizmussal és az üzlettel. Ez az ifjúság fájdalmak árán, de önmaga szelektál...

— Ez a fiatalság megmarad magyarnak!

P. J.

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy

cipészműhelyemet

SIMONFFY UCCA 2. SZ. ALÁ

helyeztem át, ahol Koncz kelmefestő fióküzlete van (Városi bérház). Tisztelettel

Némethy Sándor

cipészmester.

Caffarelli herceg elutazása Debrecenből

Látogatást tett a Monti Körben és kirándult a Hortobágyra.

Az a rokonérzés, amely Caffarelli herceget, az olaszországi magyarbarát egyesületek elnökét immár negyedízben hozta Debrecenbe, csak mélyült és erősödött mostani itt tartózkodása alatt .Az a szeretet és tisztelet, amellyel őt a Nyári Egyetem vezetősége, a város, a Monti Kör és a MANSz. körül vették, arra indította a herceget, hogy a Nyári Egyetem az említett intézmények vezetőinek tiszteletére ebédet adjon. Részt vett az ebéden a helybeli fascio, amelynek szintén része van abban, hogy a herceg jól érezte magát Debrecenben.

Itt tartózkodásának utolsó előtti napján a Monti Kör új helyiségét látogatta meg a herceg. Itt van elhelyezve a Monti Kör több száz kötetből álló olasz könyvtára, Benito Mussolini és Alessandro Monti ezredes képe, továbbá sok olasz vonatkozású fénykép és tárgy. Caffarelli herceg nagy örömmel szemlélte a sok olasz vonatkozású dolgot és rögtön megigérte, hogy a legnagyobb olasz napilapokat és a legnevezetesebb olasz folyóiratokat küldetni fogja a Monti Kör könyvtára és őszszel berendezendő olvasóterem részére. A herceg kíséretében voltak Roberto Chignoli és Molino di Cosmo olasz ifjúsági vezérek. A Monti Kör részéről Csobán Endre elnök, Vidoni N. János társelnök fogadták őket a Monti Kör tagjainak élén.

Csütörtökön délután utaztak el az olaszok. Délelőtt a herceg még kirándult a Hortobágyra, amelyet idáig még nem volt alkalma látni. Társaságában voltak dr. Vargha Elemér helyettespolgármester és felesége, dr. Pap Károly egyetemi tanár, Csobán Endre főlevéltáros, a Monti Kör elnöke, Vidoni B. János a fascio képviselője, Roberto Chignoli, az olasz ifjak vezetője és dr. Tassy Ferenc, a Monti Kör főtitkára.

Koldusság

Egyenletesen billegünk a kocsiban. Fut velünk a vonat. Időközönkint kattog alattunk a sinpár s halk mormolással siklanak tova a kerekek. Talán elálmosodnánk. De a leeresztett ablakok ellenére is fülledt a levegő, vastagon kóválygog a füst s a hőség gyöngyöket olvaszt a homlokunkra. Egymást érik a császkálások is.

— Narancsot, fügét, mandarint...

— Tíz fillér egy hideg fröccs...

— Cukorkát...

A zúgárusok váltakozva követik egymást.

Kisgyerek kezd énekelni:

... Elvette az eszemet egy asszony kacagása...

Csodagyerek. Állásnélküli kisművész. Végül egy nyurga, toprongyos, harminc évesnyi ember nyit a fülkébe. Legalább kéthetes a szakálla. Reszkető tenyerét előrenyujtja.

— Két kisgyerek apja vagyok. Egy falat kenyérre valót...

Nem nagyon nyulnak a pénztárcák után.

— Szabad kérnem?

Megáll az egyik kerek, piros arcú, egészséges utas előtt.

— Hagyjon nekem békét — hárítja el bosszusan a feléje nyujtott reszkető tenyeret az utas. — Az embernek seholsem lehet nyugta.

Pár fillér azért hull aszerencsétlen ember markába. Aztán kiballag a fülkéből.

— Ezeknek van legjobb dolguk — kezd mentegetőzni az egészséges, pirosképű utas, amiért ő nem adott. — Jönnek-mennek. Semmit se dolgoznak. Mégis megvannak. Az is bolond, aki egy fillért is ad nekik.

De egy nénike találva érzi magát.

— Ugyan, hogy lehet már ilyesmit mondani! Egy pár fillért igazán kibír az ember. És ilyen szerencsétlentől csak nem lehet sajnálni.

— Á, szerencsétlen. Mesebeszéd. — Rongyokba öltözik, megnöveszti a szakállát. Könnyebb ez, mint a munka. Ronda népség. Ki nem állhatom őket. Kuncsorognak, lógnak az ember nyakán. Amit kapnak, azt meg elisszák. Akasztófáraváló mind.

A fülke közönségének megoszlik a véleménye.

— De uraim — avatkozhatnék bele a vitatkozásba, de csak magamban gondolom végig a mondókámat. — De uraim. A koldulást egyáltalán nem választja az ember, hanem rákényszerül. Adakozni pedig nem kényszer. Aki akar, ad. Kár azért vesztigálni az embert. S csakugyan rózsás a koldusság? Hát mért nem cserélnek akkor azzaal a szerencsétlennel? És hogy a koldus elissza, amit kap? Hiszen végre is a sajátját issza el. Az övét. S mért ne inná el, ha az neki örömöt okoz? Azt a kis örömöt, amit az alamizsnája után élvezhet, már csak nem irigyeljük tőle? És hát koldus, koldus... Hát miért koldus? Nem mi, tülekvő, versengő, nyerekedő, gyilkos társadalom tesszük koldussá az embert. Nem ez a sivár vetélkedés produkálja a koldust, ez a kiméletlen tusakodás, amely elgázolja az egyiket s a másikat méltatlanul jóléthez segíti... S ha koldusokat produkál ez a társadalom, ki viselje súlyát? És különben is koldusság, koldusság... hiszen végeredményben koldusság az egész élet, ha nem is éppen előrenyujtott reszkető tenyér és toprongyos ruha és torzonborz arc a kísérője. Hiszen mi a nyerekedés, ha nem burkolt kuncsorgás? Hiszen micsoda minden járandóság, ha nem burkolt alamizsna? Kicsoda van itt, aki nem koldus?.. Minek bántják azt a szerencsétlen embert?...

Egészen belehevülök s tán hangosan is szólanék már, szembeszállanék a kocsi közönségével. De elévül ekkorára a szándékom. Mire fölfigyelek, már az érthetetlen, hosszú szárazságról, könyörtelen időjárásról folyik a beszéd.

... Hadd kolduljanak esőt a sorstól — gondolom.

S tovább hallgatok.

LOVASS GABOR.

A költő, aki megtanult sakkozni..

Egy ideig nagyon jól éltem.

Ez akkor volt, amikor kollégáim körében megkezdődött a sakkmánia. Sose örültem még úgy ennek a keleti játéknak, mint akkor, ami érthető is, hiszen jelentős anyagi forrássommá lett.

Ezt egy kollégámnak köszönhetem, aki költő és amellett szenvedélyes sakkozó. Abban az időben jött Debrecenbe és ő hozta magával ezt a sakkőrületet, ami egyre jobban terjedt.

Szóval kollégám akkoriban jött Debrecenbe és egy este a kávéházban így szólt hozzám:

— Tudsz te sakkozni?

— Valahogyan tudok — mondtam, mire ő máris intett a pincérnek és kihozatta a sakktáblát.

— Mennyibe megy a parti? — kérdezte és a pénztárcája felé nyult.

Meglepetten néztem, nem is hallottam olyasmit, hogy a sakkot pénzre játszák. Kalábert, dominót lehet pénzre játszani, de hogy a királyt és a királynét is rongyos pengőkért állítsuk csatasorba!...

Megkockáztattam ötven fillért. Szerencsére a kollégám, aki költő és szenvedélyes sakkozó, nem tudott sakkozni és megvertem.

— Még egyet, — mondta ő és játszottunk még egyet.

Még egyszer megvertem. Addig vertem, amig záróra lett és ő hajnali negyednégykor kiürült zsebbel távozott.

Boldog voltam. Csak az fájt, hogy a költő sohasem ül le velem többet játszani, mert belátja, hogy a küzdelem kilátástalan. Nyerek és nyerek, ő egy kantár, ő egy költő, aki csak a versekhez ért és nem ahoz, hogy hová ugrassa a lovakat.

Szerencsére tévedtem, mert másnap már betelefonált értem a szerkesztőségbe és meghivott ismét egy sakkpartira. Persze megint nem tudott győzni ,megint elnyertem a fele vagyonát az ötvenfilléres alapon. De legnagyobb meglepetésemre, amikor búcsúztunk egymástól, így szólt:

— Érdekes, hogy mennyire nem értesz ehhez a játékhoz!

— Talán te nem értesz?

— Miért? Amiért még nem vertelek meg? — csattant fel. — De el vagy bizakodva! Csak nem szeretem a te utálatos játékmodorodat, hát inkább szépen játszom és elveszítem a partit.

A világért el nem hitte volna, hogy nem tud úgy játszani, mint én. Meg volt arról győződve, hogy ő egy második Capablanca, ő egy matador. Alapjában véve azonban nem bántam, akármit hitt magáról, mert esténkint szépen megvertem és nyugodtan megkerestem ilyenformán a kávéházi rezsimet.

Aztán az történt, hogy egy este benn kellett maradnom a szerkesztőségben, nem mehettem kávéházba. Erre ő felkapta otthon a sakktáblát és bejött a redakcióba játszani. Játszottunk, persze pénzre, mert ő pénz nélkül nem volt hajlandó leülni.

És a kollégiám odabenn körülültek bennünket. Nézték a partit és irigykedve szemlélték, amint zsebrerakom a költő pénzét. A történeti hűség kedvéért azonban meg kell említeni, hogy néha vesztettem is, de csak néha. Főként nyertem.

Később a többiek elmentek, csak a feketeszemüveges rendőri riporter maradt ott. Már a szemüveg is kifáradt, olyan sokáig nézte a játékot, de nem ment el. Sőt ezt mondta:

— Játszom én is egy partit — veled.

Persze nem velem, hanem a költővel. Nem volt kifogásunk ellene, átadtam a helyem, még örültem is, mert már tele voltam pénzzel. És a rendőri riporter leült és kevélyen így szólt:

— Játszunk talán egy pengőbe.

A költő belement. Ilyen költőt én még sohasem láttam, ennek mindig volt pénz. Szinte csodálom, hogy verseket is tud írni.

Játszottak egy pengőbe és a rendőri riporter aznap este vagyont keresett. Azt hittem, a költő véresre veri, de ehelyett ezt mondta:

— Veled szeretek játszani. Neked gyönyörű a stilusod.

És attól kezdve sohasem ült le velem játszani.

Mással mindenkivel játszott, de engem teljesen negligált. Odabenn a szerkesztőségben azonban elterjedt a sakkmánia, a költő divatot csinált. Hamarosan vadonatúj sakk került hozzánk és éjjel-nappal sakkoztunk. Azaz, hogy csak a többiek, mert a költő hálátlansága miatt annyira megundorodtam ettől a játéktól, hogy egyetlen figurához sem nyultam hozzá attól kezdve.

A rendőri riporter esténként jött ujságolni, mennyit nyert a költőtől és ilyenkor pukkadtam az irigységtől. Aztán váratlan fordulat állott be. A rendőri riporter lesütött szemmel ujságolta, hogy a költő megverte, nem is egyszer, hanem többször, ugyannyira, hogy egy fillérje sem maradt. És tőlem kért kölcsön a feketeszemüveges.

Persze, nem adtam neki.

Séta a nyomorúság körül

Az uccán fuldokolva bólongatnak a fák, szürke homok lábra kel és világossárga fojtó fátyollá bomolva csavarodik minden köré. Az ember úgy érzi magát, mint a hajótörött, akit a szomjúság öl meg az oceán közepén. Levegő van itt is, de talán éppen ez akar megfojtani. Rokkant öreg platánról hirtelen leválik egy fakó levél, megbirizgálja az arcomat. Elfogom, mielőtt földet érne. Olyan, mint egy halott arcról való régi fotográfia és poros, vastagon poros. Nem csoda, hogy megunta fenn a fán, lejött a porba; eldobom.

Keménykötésű kis ember jön szembe velem. Fekete ruha van rajta, vasárnapi a csizma; az ragyog, mint a tükör, jólehet csak a szára, mert a fején a glancnak már betette az ajtót a homok, az fakó, mint a platánlevél volt az előbb. Rövidszárú tajtékpipa, félárbócra eresztve, himbálózik úgy komót a sárgás, deres bajusz szárnyai alatt. Hirtelen cigarettát veszek elő, odamegyek, tüzet kérek. Most közelről látom az arcát. Olyan barnapiros, mint a cipó haja, inas, öreges ábrázat, mintha somfából módolták volna bicskával, mint a botot, ami a karján lóg úgy könyéktájon. Most odavette, hogy szortyogtatja a pipát, hátha lenne a fenekin egy kevés parázs, amivel lelket lehetne verni az én vékonypénzű cigarettámba.

— Ehun van, ni — vakkant örömmel az öreg magyar, ahogy egy hatalmas szivás után felrózsállik a pipa barna öbléből a tűz, — most tessik odatartani.

Meg is gyul a cigaretta.

— Könnyen gyullad, ebbe a fertelmes szárazságban, — mondom két szippantás között, miután megköszöntem az öreg szivességét.

— Az igen — mondja vissza könnyen — oszt szél is van ráadásul, ha most, Isten ne adja, valami tűzféle... nem is jó gondolatnak se...

— Mi lesz a terméssel ilyen aszályba? — rontok ajtóstól a kérdéssel neki az én öregemnek.

— A termissel, dehiszen avval mán nemlesz semmi, mer lett mán avval. Lett bizony, — aztán ráüt a fejével — búza, rozs, — legyint — hagyján, utána vagyunk, de mi lesz a kolompérral, tengerivel, — legyint, megtömi a pipát és nagy körültekintéssel rágyujt. Megnyomkodja a kisujjával a tüzet, aztán becsattantja a kupakot. No működik is a pipa fáinul. Aztán félszájsarokba taszítja a szárat és a másik szájasarkával mondja:

— Az adó, a nem szárad ki, annak locsolódik a gyökere.

Aztán bemegyen egy kiskapun és én egyedül maradok a poros fákkal. Legalább poros vagyok már magam is. Derék kis szelecske kerekedett valahonnan és rakja a szemembe a homokot marokszámra.

Ismerős bácsi jön újra a másik oldalon. No, mondom, ezt már kivallatom a gazdasági helyzetről. Attól is tüzet kérek. Ő már gyufát vesz elő. Evvel urasabb a rágyujtás, mert — ugymond — a pipától büdös lesz a cigaretta.

Óvele már nem köntörfalazok sokat, egyenesen rátérek a termésre.

— A jófélefene meg tudja, én már nem is, emésztem magamat vele, — mondja felingerülve, — lesz, ahogyan lesz, az adó azonban, az meglesz tán még jobban, mint valaha.

Mérgesen kiveri az öreg a pipát.

— Majd megoldják az okosak a gazdasági válságot — vágom rá sunyin.

— Azt a majd megmondom mit oldanak meg. Esőt tanácskozzanak ki, ha olyan okosak, akkor én is elhiszem. Addig felőlem beszélhetnek, amit akarnak, minél többet beszélnek, annál jobban nő az adó. Biztosan most is arról tanácskoztak.

— Most a Bakonyban tágult a fejök, — mérgesítem urambátyámat.

— No, — mondja az öreg — oda is jó helyre mentek most az egyszer, keresve se találhattak vón jobb helyet magoknak.

Megáll az öreg, aztán nekemszegzi a mutatóujját:

— Hát most mán igen csak mindegy, mert ha eső vón, akkor lüttek, ezt tugyguk. Oszt most mán minek beszilni is rulla? De nem az itt a baj, hanem az, hogy öcsém, én azt mondom, nem értenek azok ott a gazdasághoz, parasztember filetihe, ennyit se, mint a körmöm feketéje. Mer hogy nem próbálták. Meg kék tenni az okossát egy-két esztendőre hat-hét köblös embernek, oszt ijjik meg belőle. Kivetni rá az adót, meglátnám, mit szólna két esztendő mulva hozzá, ilyen időkbe? Én nem megyek el

Hogyisne, megfoszt egy kitünő pénzforrástól és még én adjak neki! Nem adtam, de azóta feltünő módon elcsendesedett a sakkfront. A költőt még láttam játszani a kávéházban sokszor, de nálunk már teljesen megszünt ez a láz, még a feketeszemüveges sem játszott.

Nem értettem, egészen nem értettem a dolgot. Bolondok ezek, hogy abbahagyták. Ilyen kitünő alanyt elhanyagolni, mint a költő! Ilyen alanyi költőt.

De ez már régen történt. A napokban nagy társasággal ültem együtt. Hölgyek is voltak s az egyik hölgy leejtette a kompaktját. a kompakt nem hajlott, de tört. A hölgy, aki barna volt és ezért nem is nagyon tetszett nekem, roppant szomorú lett, mire vigasztalni kezdtük. A következő pillanatban pedig megláttam a költőt, amint egyedül ült egy másik asztalnál és valamelyik pikáns francia képeslapot olvasta.

— Nézze Gabika, — mondtam finoman a hölgynek — most leülök ezzel a pasival játszani. Pénzre játszom s amit nyerek, azt magának adom a kompaktra.

A férfias nevű hölgy hálásan mosolygott s a többiek nevettek. Én pedig odaültem a költőhöz és ajánlottam, hogy játszunk egy partit. Nem akart. Erre én könyörögtem, hogy ne legyen ilyen makacs, inkább egy pengőt teszünk a partira.

— Hát jó, — mondta és játszottunk.

És — legnagyobb ijedelmemre — egyre-másra vesztettem a partikat. Egyet sem sikerült nyernem a nyomorulttól. Kifosztott az utolsó fillérig s rögtön megtudtam, hogy miért nem játszanak már vele a többiek. Megtanult, hogy a fene egye meg!

S amikor visszamentem a többiekhez, elmondtam az esetet. Senki sem sajnált, mindenki nevetett.

Csak a rendőri riporter ült szótlanul és komoran a helyén.

S miután a számlámat már nem tudtam kifizetni, mert a költő mindenemet elnyert, pénzt kértem tőle kölcsön.

És akár hiszik, akár nem: adott. Felejtett és megbocsátott.

Nekem még a könny is kicsordult a szememből.

(—)

Vasárnapi képeskönyv

KIS DRUKKER

Kis drukker. Igy hivtuk mindnyájan. Mi, nagy fiuk, mikor vad labdajátékokat játszottunk és szilajul összecsapott a levegőbe ugró, feszülő testünk, a kis drukker ott állt oldalt és nagy barna szemével nézett bennünket. Csodált. Fehér, vérszegény arcocskájára szint festett a lelkesedés és kis, beteg, ványadt testét lázas rajongás remegtette meg.

Szeretett volna ő is futni a labdával, birkózni velünk és rikoltozni, hangosan, teli tüdőből, mint mi De nem játszott. Sohasem merészelt odajönni közénk. Csak messziről sóvárgott a mi játékaink után.

Régen volt. Talán tíz éve. Mikor még ott játszottam én is a Füvészkertben. A játszótéren.

És most itt ezen a helyen bocsánatot akarok kérni tőled, kis drukker.

Mert nagyon megbántottalak egyszer, ott a játszókertben és szeretném, ha nem haragudnál rám, ha megbocsátanál.

Mert tudom, hogy nem felejtetted el azt a csunya kacagást, ahogy kacagtam rajtad, mikor te is játszani akartál. Tudom, kis drukker, hogy kegyetlen és rossz voltam, mikor te legyőzve a tőlünk való félelmedet, jelentkeztél. „Játszani akarok én is! Labdázni!"

Én akkor rádnéztem, kis drukker és elkezdtem kacagni, hogy „Te? Te akarsz játszani? Te? Hahahaha!

És kacagtak mindnyájan. A nagy, erős fiuk hemperegtek a földön, úgy nevettek, hogy te játszani akarsz! Én is nevettem, én a legjobban, a kezemet csapkodtam, kiáltoztam és a könnyeim hulltak, úgy nevettem, hogy te játszani akarsz!

És te ott állál, kis drukker, szegény kis drukker és néztél .A szemembe.

Nagy szomorú szemeid égtek és égették az enyémet.

Borzalmasan szomorú szemeid voltak, kis drukker. Bizonyosan észrevetted, hogy hirtelen abbahagytam a nevetést és szomorú lettem. Mint te.

Oh, hogy szerettem volna akkor odarohanni hozzád és megsimogatni kis kócos fejedet és kitörni egy nagy, lélekből szakadó, hosszú, engesztelő sirásba. Vagy szerettem volna, ha sírva fakadsz, vagy ha toporzékolsz dühödben és kemény szavakat, átkokat vágsz a nevetők felé. Felém.

De nem. Csak állál ott az egyik fa alatt, félszegen, zavartan, az ujjaid idegesen babrálták a fa kérgét, kicsit le is kapartál a háncsból, — jól emlékszem — és néztél.

De te is kegyetlen voltál, kis drukker, mert miért éppen engem néztél avval a fájdalmas, égető tekintettel? Miért éppen az én szemembe martad bele a vádoló kinod minden szomorúságát?

Láttad azután, hogy a kedvedben jártam? Láttad, hogy megvédtelek a nagy fiuk gunyolódásától és durvaságaitól? Láttad, hogy igyekeztelek mindig bevenni a játékba?

De te nem jöttél. Nem játszottál. Nem fogadtad el tőlem az ajándékot .

És sohasem nevettél. Mindig olyan szomorú volt a szemed. Olyan nagyon, nagyon szomorú.

A multkor szembejöttél velem. Jól megnéztelek. Te nem sokat változtál. Ugyanolyan kisfiú maradtál, mint amilyen akkor voltál a játszókertben. Ugyanolyan fehér az arcod, ugyanolyan bocsánatért esdő tekintet bujkál a szemedben. Csak a szád szélén mélyült el az a két fáradt ránc, ami már akkor is ott furcsállott az arcodon.

Jöttél velem szemben. Rámnéztél. Ugyanaz az agyathasító tekintet vágódott ki felém a szemedből.

Hát még mindig nem felejtetted el azt a gunykacagást? Hogy kinevettelek?

Szegény, szegény kis drukker, milyen nagyon megbánthattalak én téged akkor!

Most bocsánatot kérek tőled.

Ne haragudj rám többet, kis drukker.

Bocsáss meg.

TALÁLKOZÁS A RÉSZEG FIUKKAL

Éjszaka, a szerkesztőségi órák után hazafelé tartottam. Elgondolkozva mentem fel-felfigyelve az augusztusi égről lerohanó csillagtüzekre.

Előttem két fiatalember haladt. Bizonytalan, tapogatózó léptekkel, egymásba karolva. Minden tíz lépésnél a falhoz ütődtek és ilyenkor „Hó, vigyázat, a fene..." kiáltással megtorpantak.

Ismerősöknek tüntek fel. Közelebb mentem hozzájuk és belehajoltam az arcukba.

Két volt osztálytársamra ismertem bennük.

Hangos nevetéssel csaptak le rám.

— Szervusz öreg! Honnan jössz? Ja, igen, az ujság, az ujság, hát te ott vagy, tudjuk, a fene...

Itt nekitántorodtak egy kapunak és a kilincshez csapódó testük felverte az ucca csendjét.

A magasabb vizsgálódva nézegeti a földet.

— Milyen görbe az aszfalt, — mondja apró csuklások között, — milyen görbe, tele van gödrökkel...

— Életveszélyes, kérlek, itt a járás, életveszélyes — erősködik a másik is, — szólni fogok a rendőrbácsinak...

— Fiuk, — mondom csendesen — ittatok?

Nem felelnek rögtön. Egyideig szótlanul megyünk, míg végre megszólal a kisebbik.

— Uriemberek vagyunk, kérlek, csak tizenkilenc pengő az egész, kérlek, uriemberek vagyunk.

Aztán zavartan elhallgat.

Én sem szólok.

A cipőnk sarka visszhangosan kopog az aszfalton. Néha, mikor bizonytalan lábuk félrelép, nekiütődnek a vállamnak.

— Hát szervusztok — mondom és kezet fogunk.

— Szervusz.

— Szervusz.

És elmentek.

Fiuk! Ti hajnalban kószáló részeg uriemberek, akik „csak" tizenkilenc pengőt vertetek el a korcsmákban az apátok pénzéből, ti jólszabott, hencegő, nyavalyás ficsurok, szégyeljétek magatokat!

Szégyeljétek azt az üres, léha, szerencsétlen valamit, amit ti az életeteknek hisztek.

Én megvallom őszintén, csodállak titeket. Csodálom a merészségeteket. Hogy el mertek lumpolni tizenkilenc olyan pengőt, amit nem ti kerestetek meg, tizenkilenc pengőt, amiből egy hétig él ma egy család és még el mertek dicsekedni, hogy „csak tizenkilenc pengő az egész."

Oh, milyen undorító, milyen utálatos jelenet volt az a hajnali bukdácsolás az uccán, milyen senkik, milyen romlottak voltatok a sápadozó csillagok fényé alatt.

Ismerem jól az apáitokat. Szegény emberek. Ott van ugyan a mindennapi kenyér az asztalon nálatok, néha, tudom, kalácsra is fut az apáitok munkájából. De milyen munka az? Harc, verítékes, körömszaggató küzdelem, hogy előteremtse nektek a kenyeret, a ruhát, a tandíjat. Az idegeiket, a vérüket, az életüket — értékes munkás életüket — szórják semmibe, hogy előteremtsék nektek a tizenkilenc pengőket.

Tandíjra. Ruhára. Kenyérre. És ti elmulatjátok egy éjszaka.

Állásotok nincs. Igaz, hogy nehéz, szinte lehetetlen ma állást kapni, de ti nem is nagyon néztek utána. Minek? Kényelmesebb, elegánsabb dolog a korzón sétálni és eluriemberezni tizenkilenc pengőket az éjszakában.

Megérdemelnétek, hogy ideírjam a neveteket. Hogy piruljatok, hogy mások is megtudják, kik vagytok. De nem árullak el benneteket.

Elég lesz, ha magatok megutáljátok önmagatokat, elég lesz, ha magatok előtt pirul el az arcotok a szégyentől.

FÜLÖP LÁSZLÓ.

órásnak, mer nem tudok hozzá. Én még egyikőjüket se láttam szántani, se vetni, se adót fizetni.

Nagyot szipákolt az öreg a pipából, ideje is volt már, mert készült kialudni az öreg szerszám. Aztán csakhamar a második bácsi is odaért az illetékes kiskapu elé.

No, megint egyedül maradtam, mint az árva madár, de legalább melegem, az van és poros most már még a fülem is, de nagyon. Már eperfák alatt ballagok és messziről a Téglavető szinehagyott foltja kezd látszani. Utszélen két ember ül. Favágófélék lehetnek. Balta van náluk, madzagra akasztva. Ül az egyik, kenyeret bicskáz, apró falatokra, hogy továbbtartson. A másik meg elnéz valahová. Ugy ülnek ketten, mintha tegnap jöttek volna Etelközből, csak a bőrsüveg hiányzik róluk, meg a másfajta, akkori katonaszerszám, két cserzett inu ember ez is. Nézem őket. Valahogy jó lenne velük szóbaereszkedni. Mellettük az árokparton tüskés gazok aszalódnak a puhára málló porban. Ez a két ember úgy állja a napot, egy izzadságcsepp sem látszik a homlokukon, pedig kalapban mind a kettő.

— Aratni mennek? — kérdezem.

Azt, —néz rám csunyán az egyik — hogyne, persze aratni.

A másik betolja az utolsó falat kenyeret a szájába a bicska hegyivel, meg is piccenti a végit, aztán a bajusza két ágán is végigszalasztja gereblyézve a bicska hegyét. Féluton a falat, mikor megszólal:

— Learatták a miénket már, kérem úgy lehet venni, hogy meg is ettük. Ott fenn kaszálták le — bök a felhősávokkal fakóra maszatolt ég felé...

Nagyon meleg van, meg már csak az egyik szememmel látok a portól. Megyek hazafelé, nem vagyok kiváncsi többet semmire, csak egy pohár vízre, meg aztán egy kádnyi vízre, amiben a homokot mosom le magamról, mielőtt megvesznék tőle. Ahogy bedugom a kulcsot az uccaajtóba és nyitom is már, szól valaki a hátam megett:

— Szegény munkanélküli iparossegéd vagyok, kérem szépen.

Már dühbehoz az ilyesmi, mert néhány szélhámos becsapott ama pár garas erejéig, melyet fejedelmi jövedelemből így feláldozhatok lelkem különbejáratú üdvösségét előmozdítandó. Csak úgy, a vállam felett szóltam vissza:

— Ha vár barátom, egy félévig, együttmehetünk, nekem sincs egy garasom se.

Avval lépek már befeleé, hol az a kád, meg az a kancsó? De nem tudom ám becsukni a kaput, az én emberem odalépett a küszöbre. Éppen rá akarok förmedni, hogy vegye onnét a hátsó lábát, mikor ránézek az arcára. Akkor aztán elment a kedvem a veszekedéstől. Olyan volt szegény ember, mint a régi fából faragott szentképek öreg lengyel templomokban, még tán azoknál is szörnyübben sápadt volt, rettenetesen, lábai tántorogva remegtek az ócska csikos nadrágban, összetette a két piszkos kezét:

— Uram, nem kell nekem egy krajcár se, csak ha Istent ismer, egy ennyike kis kenyeret adjon — és mutatta a négy ujján, hogy mennyit. — Negyedik napja koplalok ma, mindenki azt mondja, menjek dolgozni, de hova? — És kitörtek beesett, kékkarikás, fáradt szemeiből a könnyek. Levágtam a kenyerünk felét, kivettem neki. Sose fogom elfelejteni ahogy a kenyérre nézett, meg ahogy rám. Én is főztem már szalonnabőrből diákkoromban erőlevest és ettem egy félcitromot pünkösdkor harmadmagammal egész napi menázsi fejében, de megilletődve néztem ennek a kiéhezett embernek szívfacsaró találkozását a kenyérrel. Belecharapott, mint egy állat, faltatömte a szájába, szinte fuldoklott tőle. Ekkor kaptam észbe:

— Hé, megálljon az Istenért — fogtam vállon — ne egye olyan mohón, hiszen a torkán akad, ha két-három napig nem evett.

Késő volt a figyelmeztetés, az ember abbahagyta a rágást; fakó, vértelen szája petyhüdten nyilt ki és kihullott az éhes szájból a későn jött kenyér a porba, véresen. A fáradt, elernyedt nyelőcsövet felkarmolta a barna kenyérhaj. Az ember utánahajolt a szájából ejtett falatnak és felvette — ne essék az istenáldása a porba. Feltette a véres rózsaszín kis kenyérdarabot a kerítés párkányára és állt szomoruan, görcsösen nyelve a semmit, kezében a hatalmas karaj kenyérrel, mint egy óriási szobra a magyar nyomoruságnak.

Szerettem volna, ha valami csoda folytán hirtelen nőni kezd a szakállas, ritkabajszu, ványadt, gyötört férfi, kezében a kenyérrel, amit már nem tud lenyelni.

És ellátszik a Bakonyig.

Sz. M. J.

Koldusság

Egyenletesen billegünk a kocsiban. Fut velünk a vonat. Időközönkint kattog alattunk a sinpár s halk mormolással siklanak tova a kerekek. Talán elálmosodnánk. De a leeresztett ablakok ellenére is fülledt a levegő, vastagon kóválygo a füst s a hőség gyöngyöket olvaszt a homlokunkra. Egymást érik a császkálások is.

— Narancsot, fügét, mandarint...

— Tíz fillér egy hideg fröccs...

— Cukorkát...

A zúgárusok váltakozva követik egymást.

Kisgyerek kezd énekelni:

... Elvette az eszemet egy asszony kacagása...

Csodagyerek. Állásnélküli kisművész. Végül egy nyurga, toprongyos, harminc évesnyi ember nyit a fülkébe. Legalább kéthetes a szakálla. Reszkető tenyerét előrenyujtja.

— Két kisgyerek apja vagyok. Egy falat kenyérre valót...

Nem nagyon nyulnak a pénztárcák után.

— Szabad kérnem?

Megáll az egyik kerek, piros arcú, egészséges utas előtt.

— Hagyjon nekem békét — hárítja el bosszusan a feléje nyujtott reszkető tenyeret az utas. — Az embernek seholsem lehet nyugta.

Pár fillér azért hull aszerencsétlen ember markába. Aztán kiballag a fülkéből.

— Ezeknek van legjobb dolguk — kezd mentegetőzni az egészséges, pirosképtt utas, amiért ő nem adott. — Jönnek-mennek. Semmit se dolgoznak. Mégis megvannak. Az is bolond, aki egy fillért is ad nekik.

De egy nénike találva érzi magát.

— Ugyan, hogy lehet már ilyesmit mondani! Egy pár fillért igazán kibír az ember. És ilyen szerencsétlentől csak nem lehet sajnálni.

— Á, szerencsétlen. Mesebeszéd. — Rongyokba öltözik, megnöveszti a szakállát. Könnyebb ez, mint a munka. Ronda népség. Ki nem állhatom őket. Kuncsorognak, lógnak az ember nyakán. Amit kapnak, azt meg elisszák. Akasztófáravaló mind.

A fülke közönségének megoszlik a véleménye.

— De uraim — avatkozhatnék bele a vitatkozásba, de csak magamban gondolom végig a mondókámat. — De uraim. A koldulást egyáltalán nem választja az ember, hanem rákényszerül. Adakozni pedig nem kényszer. Aki akar, ad. Kár azért vesztigálni az embert. S csakugyan rózsás a koldusság? Hát mért nem cserélnek akkor azzaal a szerencsétlennel? És hogy a koldus elissza, amit kap? Hiszen végre is a sajátját issza el. Az övét. S mért ne inná el, ha az neki örömöt okoz? Azt a kis örömöt, amit az alamizsnája után élvezket, már csak nem irigyeljük tőle? És hát koldus, koldus... Hát miért koldus? Nem mi, tülekvő, versengő, nyerekedő, gyilkos társadalom tesszük koldussá az embert. Nem ez a sivár vetélkedés produkálja a koldust, ez a kiméletlen tusakodás, amely elgázolja az egyiket s a másikat méltatlanul jólélthez segíti... S ha koldusokat produkál ez a társadalom, ki viselje súlyát? És különben is koldusság, koldusság... hiszen végeredményben koldusság az egész élet, ha nem is éppen előrenyujtott reszkető tenyér és toprongyos ruha és torzonborz arc a kísérője. Hiszen mi a nyerekedés, ha nem burkolt kuncsorgás? Hiszen micsoda minden járandóság, ha nem burkolt alamizsna? Kicsoda van itt, aki nem koldus?.. Minek bántják azt a szerencsétlen embert?...

Egészen belehevülök s tán hangosan is szólanék már, szembeszállanék a kocsi közönségével. De elévül ekkorára a szándékom. Mire fölfigyelek, már az érthetetlen, hosszú szárazságról, könyörtelen időjárásról folyik a beszéd.

... Hadd kolduljanak esőt a sorstól — gondolom.

S tovább hallgatok.

LOVASS GÁBOR.

A költő, aki megtanult sakkozni..

Egy ideig nagyon jól éltem.

Ez akkor volt, amikor kollégáim körében megkezdődött a sakkmánia. Sose örültem még úgy ennek a keleti játéknak, mint akkor, ami érthető is, hiszen jelentős anyagi forrássommá lett.

Ezt egy kollégámnak köszönhetem, aki költő és amellett szenvedélyes sakkozó. Abban az időben jött Debrecenbe és ő hozta magával ezt a sakkőrületet, ami egyre jobban terjedt.

Szóval kollégám akkoriban jött Debrecenbe és egy este a kávéházban így szólt hozzám:

— Tudsz te sakkozni?

— Valahogyan tudok — mondtam, mire ő máris intett a pincérnek és kihozatta a sakktáblát.

— Mennyibe megy a parti? — kérdezte és a pénztárcája felé nyult.

Meglepetten néztem, nem is hallottam olyasmit, hogy a sakkot pénzre játszák. Kalábert, dominót lehet pénzre játszani, de hogy a királyt és a királynét is rongyos pengőkért állítsuk csatasorba!...

Megkockáztattam ötven fillért. Szerencsére a kollégám, aki költő és szenvedélyes sakkozó, nem tudott sakkozni és megvertem.

— Még egyet, — mondta ő és játszottunk még egyet.

Még egyszer megvertem. Addig vertem, amig záróra lett és ő hajnali negyednégykor kiürült zsebbel távozott.

Boldog voltam. Csak az fájt, hogy a költő sohasem ül le velem többet játszani, mert belátja, hogy a küzdelem kilátástalan. Nyerek és nyerek, ő egy kantár, ő egy költő, aki csak a versekhez ért és nem ahoz, hogy hová ugrassa a lovakat.

Szerencsére tévedtem, mert másnap már betelefonált értem a szerkesztőségbe és meghivott ismét egy sakkpartira. Persze megint nem tudott győzni ,megint elnyertem a fele vagyonát az ötvenfilléres alapon. De legnagyobb meglepetésemre, amikor búcsúztunk egymástól, így szólt:

— Érdekes, hogy mennyire nem értesz ehhez a játékhoz!

— Talán te nem értesz?

— Miért? Amiért még nem vertelek meg? — csattant fel. — De el vagy bizakodva! Csak nem szeretem a te utálatos játékmodorodat, hát inkább szépen játszom és elveszítem a partit.

A világért el nem hitte volna, hogy nem tud úgy játszani, mint én. Meg volt arról győződve, hogy ő egy második Capablanca, ő egy matador. Alapjában véve azonban nem bántam, akármit hitt magáról, mert esténkint szépen megvertem és nyugodtan megkerestem ilyenformán a kávéházi rezsimet.

Aztán az történt, hogy egy este benn kellett maradnom a szerkesztőségben, nem mehettem kávéházba. Erre ő felkapta otthon a sakktáblát és bejött a redakcióba játszani. Játszottunk, persze pénzre, mert ő pénz nélkül nem volt hajlandó leülni.

És a kollégiám odabenn körülültek bennünket. Nézték a partit és irigykedve szemlélték, amint zsebrerakom a költő pénzét. A történeti hűség kedvéért azonban meg kell említeni, hogy néha vesztettem is, de csak néha. Főként nyertem.

Később a többiek elmentek, csak a feketeszemüveges rendőri riporter maradt ott. Már a szemüveg is kifáradt, olyan sokáig nézte a játékot, de nem ment el. Söt ezt mondta:

— Játszom én is egy partit — veled.

Persze nem velem, hanem a költővel. Nem volt kifogásunk ellene, átadtam a helyem, még örültem is, mert már tele voltam pénzzel. És a rendőri riporter leült és kevélyen így szólt:

— Játszunk talán egy pengőbe.

A költő belement. Ilyen költőt én még sohasem láttam, ennek mindig volt pénz. Szinte csodálom, hogy verseket is tud irni.

Játszottak egy pengőbe és a rendőri riporter aznap este vagyont keresett. Azt hittem, a költő véresre veri, de ehelyett ezt mondta:

— Veled szeretek játszani. Neked gyönyörű a stilusod.

És attól kezdve sohasem ült le velem játszani.

Mással mindenkivel játszott, de engem teljesen negligált. Odabenn a szerkesztőségben azonban elterjedt a sakkmánia, a költő divatot csinált. Hamarosan vadonatúj sakk került hozzánk és éjjel-nappal sakkoztunk. Azaz, hogy csak a többiek, mert a költő hálátlansága miatt annyira megundorodtam ettől a játéktól, hogy egyetlen figurához sem nyultam hozzá attól kezdve.

A rendőri riporter esténként jött ujságolni, mennyit nyert a költőtől és ilyenkor pukkadtam az irigységtől. Aztán váratlan fordulat állott be. A rendőri riporter lesütött szemmel ujságolta, hogy a költő megverte, nem is egyszer, hanem többször, ugyannyira, hogy egy fillérje sem maradt. És tőlem kért kölcsön a feketeszemüveges.

Persze, nem adtam neki.

Séta a nyomorúság körül

Az uccán fuldokolva bólongatnak a fák, szürke homok lábra kel és világossárga fojtó fátyollá bomolva csavarodik minden köré. Az ember úgy érzi magát, mint a hajótörött, akit a szomjúság öl meg az oceán közepén. Levegő van itt is, de talán éppen ez akar megfojtani. Rokkant öreg platánról hirtelen leválik egy fakó levél, megbirizgálja az arcomat. Elfogom, mielőtt földet érne. Olyan, mint egy halott arcról való régi fotográfia és poros, vastagon poros. Nem csoda, hogy megunta fenn a fán, lejött a porba; eldobom.

Keménykötésű kis ember jön szembe velem. Fekete ruha van rajta, vasárnapi a csizma; az ragyog, mint a tükör, jólehet csak a szára, mert a fején a glancnak már betette az ajtót a homok, az fakó, mint a platánlevél volt az előbb. Rövidszárú tajtékpipa, félárbócra eresztve, himbálózik úgy komót a sárgás, deres bajusz szárnyai alatt. Hirtelen cigarettát veszek elő, odamegyek, tüzet kérek. Most közelről látom az arcát. Olyan barnapiros, mint a cipó haja, inas, öreges ábrázat, mintha somfából módolták volna bicskával, mint a botot, ami a karján lóg úgy könyéktájon. Most odavette, hogy szortyogtatja a pipát, hátha lenne a fenekin egy kevés parázs, amivel lelket lehetne verni az én vékonypénzü cigarettámba.

— Ehun van, ni — vakkant örömmel az öreg magyar, ahogy egy hatalmas szivás után felrózsállik a pipa barna öbléből a tűz, — most tessik odatartani.

Meg is gyul a cigaretta.

— Könnyen gyullad, ebbe a fertelmes szárazságban, — mondom két szippantás között, miután megköszöntem az öreg szivességét.

— Az igen — mondja vissza könnyen — oszt szél is van ráadásul, ha most, Isten ne adja, valami tűzféle... nem is jó gondolatnak se...

— Mi lesz a terméssel ilyen aszályba? — rontok ajtóstól a kérdéssel neki az én öregemnek.

— A termissel, dehiszen avval mán nemlesz semmi, mer lett mán avval. Lett bizony, — aztán ráüt a fejével — búza, rozs, — legyint — hagyján, utána vagyunk, de mi lesz a kolompérral, tengerivel, — legyint, megtömi a pipát és nagy körültekintéssel rágyujt. Megnyomkodja a kisujjával a tüzet, aztán becsattantja a kupakot. No működik is a pipa fáinul. Aztán félszájsarokba taszítja a szárat és a másik szájasarkával mondja:

— Az adó, a nem szárad ki, annak locsolódik a gyökere.

Aztán bemegyen egy kiskapun és én egyedül maradok a poros fákkal. Legalább poros vagyok már magam is. Derék kis szelecske kerekedett valahonnan és rakja a szemembe a homokot marokszámra.

Ismerős bácsi jön újra a másik oldalon. No, mondom, ezt már kivallatom a gazdasági helyzetről. Attól is tüzet kérek. Ő már gyufát vesz elő. Evvel urasabb a rágyujtás, mert — ugymond — a pipától büdös lesz a cigaretta.

Óvele már nem köntörfalazok sokat, egyenesen rátérek a termésre.

— A jófélefene meg tudja, én már nem is emésztem magamat vele, — mondja felingerülve, — lesz, ahogyan lesz, az adó azonban, az meglesz tán még jobban, mint valaha.

Mérgesen kiveri az öreg a pipát.

— Majd megoldják az okosak a gazdasági válságot — vágom rá sunyin.

— Azt a majd megmondom mit oldanak meg. Esőt tanácskozzanak ki, ha olyan okosak, akkor én is elhiszem. Addig felőlem beszélhetnek, amit akarnak, minél többet beszélnek, annál jobban nő az adó. Biztosan most is arról tanácskoztak.

— Most a Bakonyban tágult a fejök, — mérgesítem urambátyámat.

— No, — mondja az öreg — oda is jó helyre mentek most az egyszer, keresve se találhattak vón jobb helyet magoknak.

Megáll az öreg, aztán nekemszegzi a mutatóujját:

— Hát most mán igen csak mindegy, mert ha eső vón, akkor lüttek, ezt tugyguk. Oszt most mán minek beszilni is rulla? De nem az itt a baj, hanem az, hogy öcsém, én azt mondom, nem értenek azok ott a gazdasághoz, parasztember filetíhe, ennyit se, mint a körmöm feketéje. Mer hogy nem próbálták. Meg kék tenni az okossát egy-két esztendőre hat-hét köblös embernek, oszt ijjik meg belőle. Kivetni rá az adót, meglátnám, mit szólna két esztendő mulva hozzá, ilyen időkbe? Én nem megyek el

Hogyisne, megfoszt egy kitünő pénzforrástól és még én adjak neki! Nem adtam, de azóta feltünő módon elcsendesedett a sakkfront. A költőt még láttam játszani a kávéházban sokszor, de nálunk már teljesen megszünt ez a láz, még a feketeszemüveges sem játszott.

Nem értettem, egészen nem értettem a dolgot. Bolondok ezek, hogy abbahagyták. Ilyen kitűnő alanyt elhanyagolni, mint a költő! Ilyen alanyi költőt.

De ez már régen történt. A napokban nagy társasággal ültem együtt. Hölgyek is voltak s az egyik hölgy leejtette a kompaktját. a kompakt nem hajlott, de tört. A hölgy, aki barna volt és ezért nem is nagyon tetszett nekem, roppant szomorú lett, mire vigasztalni kezdtük. A következő pillanatban pedig megláttam a költőt, amint egyedül ült egy másik asztalnál és valamelyik pikáns francia képeslapot olvasta.

— Nézze Gabika, — mondtam finoman a hölgynek — most leülök ezzel a pasival játszani. Pénzre játszom s amit nyerek, azt magának adom a kompaktra.

A férfias nevű hölgy hálásan mosolygott s a többiek nevettek. Én pedig odaültem a költőhöz és ajánlottam, hogy játszunk egy partit. Nem akart. Erre én könyörögtem, hogy ne legyen ilyen makacs, inkább egy pengőt teszünk a partira.

— Hát jó, — mondta és játszottunk.

És — legnagyobb ijedelmemre — egyre-másra vesztettem a partikat. Egyet sem sikerült nyernem a nyomorulttól. Kifosztott az utolsó fillérig s rögtön megtudtam, hogy miért nem játszanak már vele a többiek. Megtanult, hogy a fene egye meg!

S amikor visszamentem a többiekhez, elmondtam az esetet. Senki sem sajnált, mindenki nevetett.

Csak a rendőri riporter ült szótlanul és komoran a helyén.

S miután a számlámat már nem tudtam kifizetni, mert a költő mindenemet elnyert, pénzt kértem tőle kölcsön.

És akár hiszik, akár nem: adott. Felejtett és megbocsátott.

Nekem még a könny is kicsordult a szememből.

(—)

Vasárnapi képeskönyv

KIS DRUKKER

Kis drukker. Igy hivtuk mindnyájan. Mi, nagy fiuk, mikor vad labdajátékokat játszottunk és szilajul összecsapott a levegőbe ugró, feszülő testünk, a kis drukker ott állt oldalt és nagy barna szemével nézett bennünket. Csodált. Fehér, vérszegény arcocskájára szint festett a lelkesedés és kis, beteg, ványadt testét lázas rajongás remegtette meg.

Szeretett volna ő is futni a labdával, birkózni velünk és rikoltozni, hangosan, teli tüdőből, mint mi De nem játszott. Sohasem merészelt odajönni közénk. Csak messziről sóvárgott a mi játékaink után.

Régen volt. Talán tíz éve. Mikor még ott játszottam én is a Füvészkertben. A játszótéren.

És most itt ezen a helyen bocsánatot akarok kérni tőled, kis drukker.

Mert nagyon megbántottalak egyszer, ott a játszókertben és szeretném, ha nem haragudnál rám, ha megbocsátanál.

Mert tudom, hogy nem felejtetted el azt a csunya kacagást, ahogy kacagtam rajtad, mikor te is játszani akartál. Tudom, kis drukker, hogy kegyetlen és rossz voltam, mikor te legyőzve a tőlünk való félelmedet, jelentkeztél. „Játszani akarok én is! Labdázni!"

Én akkor rádnéztem, kis drukker és elkezdtem kacagni, hogy „Te? Te akarsz játszani? Te? Hahahaha!

És kacagtak mindnyájan. A nagy, erős fiuk hemperegtek a földön, úgy nevettek, hogy te játszani akarsz! Én is nevettem, én a legjobban, a kezemet csapkodtam, kiáltoztam és a könnyeim hulltak, úgy nevettem, hogy te játszani akarsz!

És te ott álltál, kis drukker, szegény kis drukker és néztél .A szemembe.

Nagy szomorú szemeid égtek és égették az enyémet.

Borzalmasan szomorú szemeid voltak, kis drukker. Bizonyosan észrevetted, hogy hirtelen abbahagytam a nevetést és szomorú lettem. Mint te.

Oh, hogy szerettem volna akkor odarohanni hozzád és megsimogatni kis kócos fejedet és kitörni egy nagy, lélekből szakadó, hosszú, engesztelő sirásba. Vagy szerettem volna, ha sírva fakadsz, vagy ha toporzékolsz dühödben és kemény szavakat, átkokat vágsz a nevetők felé. Felém.

De nem. Csak álltál ott az egyik fa alatt, félszegen, zavartan, az ujjaid idegesen babrálták a fa kérgét, kicsit le is kapartál a háncsból, — jól emlékszem — és néztél.

De te is kegyetlen voltál, kis drukker, mert miért éppen engem néztél avval a fájdalmas, égető tekintettel? Miért éppen az én szemembe martad bele a vádoló kinod minden szomorúságát?

Láttad azután, hogy a kedvedben jártam? Láttad, hogy megvédtelek a nagy fiuk gunyolódásától és durvaságaitól? Láttad, hogy igyekeztelek mindig bevenni a játékba?

De te nem jöttél. Nem játszottál. Nem fogadtad el tőlem az ajándékot .

És sohasem nevettél. Mindig olyan szomorú volt a szemed. Olyan nagyon, nagyon szomorú.

A multkor szembejöttél velem. Jól megnéztelek. Te nem sokat változtál. Ugyanolyan kisfiú maradtál, mint amilyen akkor voltál a játszókertben. Ugyanolyan fehér az arcod, ugyanolyan bocsánatért esdő tekintet bujkál a szemedben. Csak a szád szélén mélyült el az a két fáradt ránc, ami már akkor is ott furcsállott az arcodon.

Jöttél velem szemben. Rámnéztél. Ugyanaz az agyathasító tekintet vágódott ki felém a szemedből.

Hát még mindig nem felejtetted el azt a gunykacagást? Hogy kinevettelek?

Szegény, szegény kis drukker, milyen nagyon megbánthattalak én téged akkor!

Most bocsánatot kérek tőled.

Ne haragudj rám többet, kis drukker.

Bocsáss meg.

TALÁLKOZÁS A RÉSZEG FIUKKAL

Éjszaka, a szerkesztőségi órák után hazafelé tartottam. Elgondolkozva mentem fel-felfigyelve az augusztusi égről lerohanó csillagtüzekre.

Előttem két fiatalember haladt. Bizonytalan, tapogatózó léptekkel, egymásba karolva. Minden tíz lépésnél a falhoz ütődtek és ilyenkor „Hó, vigyázat, a fene..." kiáltással megtorpantak.

Ismerősöknek tüntek fel. Közelebb mentem hozzájuk és belehajoltam az arcukba.

Két volt osztálytársamra ismertem bennük.

Hangos nevetéssel csaptak le rám.

— Szervusz öreg! Honnan jössz? Ja, igen, az ujság, az ujság, hát te ott vagy, tudjuk, a fene...

Itt nekitántorodtak egy kapunak és a kilincshez csapódó testük felverte az ucca csendjét.

A magasabb vizsgálódva nézegeti a földet.

— Milyen görbe az aszfalt, — mondja apró csuklások között, — milyen görbe, tele van gödrökkel...

— Életveszélyes, kérlek, itt a járás, életveszélyes — erősködik a másik is, — szólni fogok a rendőrbácsinak...

— Fiuk, — mondom csendesen — ittatok?

Nem felelnek rögtön. Egyideig szótlanul megyünk, míg végre megszólal a kisebbik.

— Uriemberek vagyunk, kérlek, csak tizenkilenc pengő az egész, kérlek, uriemberek vagyunk.

Aztán zavartan elhallgat.

Én sem szólok.

A cipők sarka visszhangosan kopog az aszfalton. Néha, mikor bizonytalan lábuk félrelép, nekiütődnek a vállamnak.

— Hát szervusztok — mondom és kezet fogunk.

— Szervusz.

— Szervusz.

És elmentek.

Fiuk! Ti hajnalban kószáló részeg uriemberek, akik „csak" tizenkilenc pengőt vertetek el a korcsmákban az apátok pénzéből, ti jólszabott, hencegő, nyavalyás ficsurok, szégyeljétek magatokat!

Szégyeljétek azt az üres, léha, szerencsétlen valamit, amit ti az életeteknek hisztek.

Én megvallom őszintén, csodállak titeket. Csodálom a merészségeteket. Hogy el mertek lumpolni tizenkilenc olyan pengőt, amit nem ti kerestetek meg, tizenkilenc pengőt, amiből egy hétig él ma egy család és még el mertek dicsekedni, hogy „csak tizenkilenc pengő az egész."

Oh, milyen undorító, milyen utálatos jelenet volt az a hajnali bukdácsolás az uccán, milyen senkik, milyen romlottak voltatok a sápadozó csillagok fénye alatt.

Ismerem jól az apáitokat. Szegény emberek. Ott van ugyan a mindennapi kenyér az asztalon nálatok, néha, tudom, kalácsra is fut az apáitok munkájából. De milyen munka az? Harc, verítékes, körömszaggató küzdelem, hogy előteremtse nektek a kenyeret, a ruhát, a tandíjat. Az idegeiket, a vérüket, az életüket — értékes munkás életüket — szórják semmibe, hogy előteremtsék nektek a tizenkilenc pengőket.

Tandíjra. Ruhára. Kenyérre. És ti elmulatjátok egy éjszaka.

Állásotok nincs. Igaz, hogy nehéz, szinte lehetetlen ma állást kapni, de ti nem is nagyon néztek utána. Minek? Kényelmesebb, elegánsabb dolog a korzón sétálni és eluriemberezni tizenkilenc pengőket az éjszakában.

Megérdemelnétek, hogy ideírjam a neveteket. Hogy piruljatok, hogy mások is megtudják, kik vagytok. De nem árullak el benneteket.

Elég lesz, ha magatok megutáljátok önmagatokat, elég lesz, ha magatok előtt pirul el az arcotok a szégyentől.

FÜLÖP LÁSZLÓ.

órásnak, mer nem tudok hozzá. Én még egyikőjüket se láttam szántani, se vetni, se adót fizetni.

Nagyot szipákolt az öreg a pipából, ideje is volt már, mert készült kialudni az öreg szerszám. Aztán csakhamar a második bácsi is odaért az illetékes kiskapu elé.

No, megint egyedül maradtam, mint az árva madár, de legalább melegem, az van és poros most már még a fülem is, de nagyon. Már eperfák alatt ballagok és messziről a Téglavető szinehagyott foltja kezd látszani. Utszélen két ember ül. Favágófélék lehetnek. Balta van náluk, madzagra akasztva. Ül az egyik, kenyeret bicskáz, apró falatokra, hogy továbbtartson. A másik meg elnéz valahová. Ugy ülnek ketten, mintha tegnap jöttek volna Etelközből, csak a bőrsüveg hiányzik róluk, meg a másfajta, akkori katonaszerszám, két cserzett inu ember ez is. Nézem őket. Valahogy jó lenne velük szóbaereszkedni. Mellettük az árokparton tüskés gazok aszalódnak a puhára málló porban. Ez a két ember úgy állja a napot, egy izzadságcsepp sem látszik a homlokukon, pedig kalapban mind a kettő.

— Aratni mennek? — kérdezem.

Azt, —néz rám csunyán az egyik — hogyne, persze aratni.

A másik betolja az utolsó falat kenyeret a szájába a bicska hegyivel, meg is piccenti a végit, aztán a bajusza két ágán is végigszalasztja gereblyézve a bicska hegyét. Féluton a falat, mikor megszólal:

— Learatták a miénket már, kérem úgy lehet venni, hogy meg is ettük. Ott fenn kaszálták le — bök a felhősávokkal fakóra maszatolt ég felé...

Nagyon meleg van, meg már csak az egyik szememmel látok a portól. Megyek hazafelé, nem vagyok kiváncsi többet semmire, csak egy pohár vízre, meg aztán egy kádnyi vízre, amiben a homokot mosom le magamról, mielőtt megvesznék tőle. Ahogy bedugom a kulcsot az uccaajtóba és nyitom is már, szól valaki a hátam megett:

— Szegény munkanélküli iparossegéd vagyok, kérem szépen.

Már dühbehoz az ilyesmi, mert néhány szélhámos becsapott ama pár garas erejéig, melyet fejedelmi jövedelemből így feláldozhatok lelkem különbejáratú üdvösségét előmozdítandó. Csak úgy, a vállam felett szóltam vissza:

— Ha vár barátom, egy félévig, együttmehetünk, nekem sincs egy garasom se.

Avval lépek már befeleé, hol az a kád, meg az a kancsó? De nem tudom ám becsukni a kaput, az én emberem odalépett a küszöbre. Éppen rá akarok förmedni, hogy vegye onnét a hátsó lábát, mikor ránézek az arcára. Akkor aztán elment a kedvem a veszekedéstől. Olyan volt szegény ember, mint a régi fából faragott szentképek öreg lengyel templomokban, még tán azoknál is szörnyübben sápadt volt, rettenetesen, lábai tántorogva remegtek az ócska csikos nadrágban, összetette a két piszkos kezét:

— Uram, nem kell nekem egy krajcár se, csak ha Istent ismer, egy ennyike kis kenyeret adjon — és mutatta a négy ujján, hogy mennyit. — Negyedik napja koplalok ma, mindenki azt mondja, menjek dolgozni, de hova? — És kitörtek beesett, kékkarikás, fáradt szemeiből a könnyek. Levágtam a kenyerünk felét, kivettem neki. Sose fogom elfelejteni ahogy a kenyérre nézett, meg ahogy rám. Én is főztem már szalonnabőrből diákkoromban erőlevest és ettem egy félcitromot pünköstkor harmadmagammal egész napi menázsi fejében, de megilletődve néztem ennek a kiéhezett embernek szívfacsaró találkozását a kenyérrel. Beleharapott, mint egy állat, faltatömte a szájába, szinte fuldoklott tőle. Ekkor kaptam észbe:

— Hé, megálljon az Istenért — fogtam vállon — ne egye olyan mohón, hiszen a torkán akad, ha két-három napig nem evett.

Késő volt a figyelmeztetés, az ember abbahagyta a rágást; fakó, vértelen szája petyhüdten nyilt ki és kihullott az éhes szájból a későn jöt kenyér a porba, véresen. A fáradt, elernyedt nyelőcsövet felkarmolta a barna kenyérhaj. Az ember utánahajolt a szájából ejtett falatnak és felvette — ne essék az istenáldása a porba. Feltette a véres rózsaszín kis kenyérdarabot a kerítés párkányára és állt szomoruan, görcsösen nyelve a semmit, kezében a hatalmas karaj kenyérrel, mint egy óriási szobra a magyar nyomoruságnak.

Szerettem volna, ha valami csoda folytán hirtelen nőni kezd a szakállas, ritkabajszu, ványadt, gyötört férfi, kezében a kenyérrel, amit már nem tud lenyelni.

És ellátszik a Bakonyig.

Sz. M. J.

Testgyakorláskötelesek jelentkezése

A testnevelésről szóló 1921. évi LIII. tc. végrehajtása tárgyában kiadott 9000—1924. V. K. M. számú rendelet 11. §-a alapján felhívom a testgyakorlásköteles (12—21. éves) ifjakat, hogy Debrecen sz. kir. város testnevelési vezetőségénél (Wesselényi-tér, volt Bábaképezde) d. e. 9 órától d. u. 1 óráig, az alább meghatározott napokon és sorrendben a születési adatokat igazoló okmányokkal (születési anyakönyvi kivonat, tanoncszerződés, munkakönyv, cselédkönyv, iskolai bizonyítvány), valamint az állampolgárságukat igazoló iratokkal (illetőségi bizonyítvány), jelentkezzenek.

A testgyakorlási kötelezettség alá eső ifjak a netaláni testi, vagy szellemi fogyatkozásuk, illetőleg a testgyakorlási kötelezettségük alól történt felmentésük esetén is kötelesek jelentkezni. Figyelmeztettem továbbá az érdekelt testgyakorlásköteles ifjakat, azok szüleit (gondozóit), hogy a jelentkezés elmulasztása a 9000—1924. V. K. M. számú rendelet 26. §-a értelmében 1—800 pengőig terjedhető pénzbírsággal ,illetőleg a 69,009—1927. V. K. M. számú rendelet 3. §-a 4. pontja alapján 3 órától 12 óráig terjedhető visszatartással büntethető.

Jelentkezési sorrend:

Az 1914. és 1915. évfolyambeliek részére, akiknek a vezetékneve: A és B betűvel kezdődik, 1935 augusztus hó 21-én, C és D betűvel kezdődik 1935 augusztus 22-én, E és F betűvel kezdődik 1935 aug. hó 23-án, G. és H betűvel kezdődik 1935 augusztus hó 24-én, I, J és K betűvel kezdődik 1935 augusztus hó 26-án, L és M betűvel kezdődik 1935 augusbtus hó 27-én, N és O betűvel kezdődik, 1935 aug. hó 28-án, P és R betűvel kezdődik, 1935 augusztus hó 29-én, S és Sz betűvel kezdődik, 1935 augusztus hó 30-án, T betűvel kezdődik, 1935 augusztus 31-én, U, V és Z betűvel kezdődik, 1935 szeptember hó 2-án.

Az 1916., 1917. és 1918. évfolyambeliek részére ,akiknek a vezetékneve A és B betűvel kezdődik, 1935 szeptember hó 3-án, C és D betűvel kezdődik, 1935 szeptember hó 4-én, E és F betűvel kezdődik, 1935 szeptember hó 5-én, G és H betűvel kezdődik, 1935 szeptember 6-án, I, J és K betűvel kezdődik, 1935 szeptember hó 7-én, L és M betűvel kezdődik, 1935 szeptember hó 9-én, N és O betűvel kezdődik, 1935 szeptember hó 10-én, P és R betűvel kezdődik, 1935 szeptember hó 11-én, S és Sz betűvel kezdődik, 1935 szeptember hó 12-én, T betűvel kezdődik, 1935 szeptember hó 13-án, U, V és Z betűvel kezdődik, 1935 szeptember hó 14-én.

Az 1919, 1920, 1921, 1922. és 1923. évfolyambeliek részére, akiknek a vezetékneve A és B betűvel kezdődik, 1935 szeptember hó 16-án, C és D betűvel kezdődik, 1935 szeptember hó 17-én, E és F betűvel kezdődik, 1935 szeptember hó 18-án, G és H betűvel kezdődik, 1935 szeptember hó 19-én, I, J és K betűvel kezdődik, 1935 szeptember hó 20-án L és M betűvel kezdődik, 1935 szeptember hó 21-én, N és O betűvel kezdődik, 1935 szeptember hó 23-án, P és R betűvel kezdődik, 1935 szeptember hó 24-én, S és Sz betűvel kezdődik, 1935 szeptember hó 25-én, T betűvel kezdődik, 1935 szeptember hó 26-án, U, V és Z betűvel kezdődik ,1935 szeptember hó 27-én.

Debrecen, 1935 augusztus hó.

Debrecen sz. kir. város elsőfokú közigazgatási hatósága.

Telefonszámunk:

Szerkesztőség és kiadóhivatal

32—12.

Paál Tób RIPORT-REGÉNYE

A láthatatlan birodalom

Akik harcba szállnak a játékbankokkal

A „CSALHATATLAN SZISZTÉMÁK". SZISZTÉMA-BOLONDOK ÉS SZISZTÉMA-CSALÓK. — A „HOLTBIZTOS" SZISZTÉMÁKAT CSAK A MONTECARLOI REKLÁMIRODA TALÁLTA KI. — EZERSZÁMRA JELENTEK MEG MÁR SZISZTÉMA-KÖNYVEK, DE EGYIK SEM ÉR EGY FABATKÁT SEM.

Amikor az idegen megérkezik egy városba, ahol játékkaszinó van és reggeli kávéja mellett kezébe veszi a helyi ujságot, vagy megáll a könyvkereskedések kirakata mellett, azt hiszi, hogy igen rövid idő alatt a kaszinóból népkonyha, vagy szegényház lesz.

Az ujságok hirdetési oldalain ökölnyi betük hirdetik: „Kevés tőkével társat keresek, akinek biztosítom a napi százezres nyereséget." Vagy pedig „Egy montecarloi krupié ajánlja biztos szisztémáját." A könyvkereskedésekben tucatszámra árulják a „holtbiztos szisztémákat". A legtöbbjének le van ragasztva a fedele, nehogy avatatlan szemek beléjük kukkantsanak.

Van, amelyiknek födelén azt olvashatod: „A szerző örökre ki van tiltva Monte Carloból." Mások büszkén hirdetik: „Ezzel a szisztémával már vagyonokat nyertek!"

Sétálsz a parkban, eléd áll egy szőke démon: „Ismerek egy urat — mondja — akinél csalhatatlan szisztémát lehet venni." Ha érdeklődsz, folytatja tovább is: „Az olyan szisztéma, amivel naponta biztosíthatja a száz frankos nyereségét, olcsó, mindössze huszonöt frankba kerül, de ez nem ér semmit. Annak van csak értéke, amelyik a tízezres nyereséget bibtosítja. Ennek az ára ötszáz frank. Pascal titkos hagyatékából maradt meg. De ezt csak úgy lehet megvásárolni, ha Ön becsületszavát adja, hogy nem szól róla senkinek. Mert a szisztémát már megvásárolta egyszer a kaszinó." Az árak a szisztémapiacon nem szigoruan szabottak. Alkudni is lehet . . .

Amióta rulett van, azóta vannak szisztémák is.

Még a világ legnagyobb matematikusai sem tudtak megszabadulni attól a gondolattól, hogy megalkossanak egy olyan rendszert, amivel a rulettbankokkal szemben biztosítani tudják a játékos szerencséjét. Egyedül Pascal, a rulett feltalálója — a maga korának legnagyobb matematikusa — vallotta be nyiltan, hogy: „a rulett a megtestesült rendszertelenség, a golyó pergését semmiféle rendszerbe foglalni nem lehet."

Ha abból a sok-sok ezer szisztémából, amit évtizedek során kifundáltak, egyetlen is bevált volna, már régóta nem játszanának egyetlen kaszinóban sem.

Eddig azonban csak a szisztémák buktak meg, a kaszinók pedig jobban virágzanak, mint valaha.

Ott állsz a rulettasztalnál és egymás után úsznak el a tétjeid. Csak kicsiben játszol, hiszen inkább a szórakozást, mint a fantasztikus nyereséget hajszolod a játékasztal mellett.

Észre sem veszed, hogy a hátad mögött egy elegáns úr, monoklival a szemén, frissen vasalt szmokingban figyeli a játékodat. Egyszer aztán a válladra teszi a kezét. „Nem ér ez így semmit — mondja — majd én elmagyarázom, miként kell játszani. Jöjjön el este a Café Zentralba, ott egyedül leszünk. Tisztára Öntől függ, akar-e gazdag ember lenni . . ."

Ha kedved van hozzá, este megtudhatod a „nagy titkot!"

A kedves ismeretlen kihuzza zsebéből a legutolsó „Casino Zeitungot" és felszólít: lapozd fel akármelyik oldalt és tedd meg azokat a tételeket, amiket ő diktál. Meglepődve veszed észre, hogy — nyersz. Az avatatlannak tudni kell ehhez, hogy úgy a „La Revue de Monte Carlo", mint az osztrák „Casino Zeitung" és a játékkaszinók többi organuma

hétről hétre közlik a rulett-termek egyes asztalainak eredményeit. Hosszú rubrikákban számok állnak az oldalakon és te, gyanutlan kezdő nem is sejted, hogy a szisztémacsaló — mert hiszen egy ilyennel hozott össze a sorsod — félszemével odasanditva látja, melyik oldalt ütötted fel.

Ott áll a noteszében, amiből a „biztos coup-okat diktálja — hogyan következnek sorra a számok. De te ezt nem is sejted . . .

Amikor már tízezer schillinget nyertél „papiroson" és elszédültél, akkor az „ezredes úr" — mert a csalónak ez a legszerényebb címe — előrukkol a főzőcskével. Megtudod tőle, hogy egy volt montecarloi krupié, akit a kegyetlen bank a bolondok házába zárt, — csak „így tudott veszedelmes ellenfelétől megszabadulni!" — egy csalhatatlan szisztémát hagyott örökségül a hugára. „A hölgyet jól ismerem — folytatja diszkrét mosollyal tovább a szélhámos — de hát gentleman nem beszél ilyesmiről. A fontos, hogy a szisztéma nálom van és tisztára csak az Ön józan eszétől függ a sorsa."

A csaló arról hallani sem akar, hogy eladja a szisztémáját.

Nem. „Ennyire nem vagyok ostoba!" — mondja. És így jobban is meg tudja nyerni a bizalmat. Csak arra hajlandó, hogy egy bizonyos tőkebefektetéssel társul vegyen maga mellé. Ha bedülsz, két eset van. Esetleg — ez a ritkább eset — nyertek. Ha a szisztéma csődöt mond: akkor „csak" ő nyer. No igen, mert a játék hevében — és ezt a kezdő játékos sohasem veszi észre — az „alaptőke" fel sem kerül az asztalra. Mindjárt ott marad a „társ" zsebében . . .

Az ujságok tele vannak néha fantasztikus mesékkel. Hirt adnak szisztémákról, amikkel „sprengolták Monte Carloban a bankot!" Hosszú tudósításokat közölnek szerencsés nyerőkről, akik órák alatt csalhatatlan szisztémájukkal milliókat nyertek.

Ezek a hirek rendszerint olyankor jelennek meg, amikor a francia Riviera mellett megcsappan az idegenforgalom.

Szakasztott olyanok ezek, mint a fiumei cápa legendája, amely akkor bukkan fel az ujságokban, amikor Gasteinban rossz a szezon. A szisztémák legendája ott születik meg a montecarloi kaszinó sajtóirodájában, elsőnek valamely szubvencionált

HUNGARIA pensio

Piac ucca 59. szám alatt augusztus 1-én megnyilt!

Kitünő konyha, mérsékelt árak, szobák ellátás nélkül is. Szakszerü diéták. Telefon: **23—39** sz.

francia lap hasábjain lát napvilágot, hogy innen aztán megkezdje diadalmas pályafutását a világsajtón át.

Rengeteg szisztéma van.

Mindegyiknek külön elnevezését ismerjük.

De annyira nem ér egyik se egy fabatkát sem, hogy még csak a legismertebbeket sem sorolom fel.

VII. Edward még walesi herceg korában azt állította, hogy a vörös szín jobban vonzza az elefántcsontot, mint a fekete. Vagyont vesztett el a szisztémájával.

II. Vilmos császár egyszer megvásárolta egy heidelbergi matematikus rendszerét, inkognitóban lement a Rivierához és — vesztett.

Egy időben sokat beszéltek egy müncheni tanárról, aki valamiféle titkos géppel jelent meg a kaszinókban és előre kiszámította, hogy melyik szám jön ki. Ez a história is a montecarloi sajtótitkár agyában született meg.

A rulett szeszélyes.

Régi játékosok ismerik azt a legendát, hogy egy gazdag amerikai akart kifogni a masinán, hogy a rulett harminchét száma közül — mert a zérót is számjegynek kell venni — harmincötöt tett meg. Csak a harminchatost és a zérót hagyta ki. Tíz frankot dobott minden kockába és ha a megtett számok közül csak egy is kijön — ez pedig igazán 99 százalékos valószinüség — akkor háromszázötven frank kockáztatása mellett nyert volna tizet. De a harminchatos jött ki...

Öreg krupiéknak mosolyra nyilik a szájuk, ha hallják ezt a szót: „szisztéma." De azért nem mondom, hogy monacoi krupiék nem játszanak szisztéma szerint Nizzában...

Olyan ez, mint volt egykoron az alkimisták harca a bölcsek kövéért...

És akármilyen furcsán is hangozzék, azért mégis minden kaszinónak vannak játékosai, akik szisztéma után játszanak és — nyernek. Ezeknél azonban az önuralom játsza a főszerepet.

Ha valaki szerény tőkével huzamosabb ideig játszik, könnyen nyerhet kisebb summát. Ezek a játékosok a nyereségük egy részét nyomban pénzre váltják be, ha aztán a „bank pénzét" — már azt, ami a nyereségből még megmaradt — elvesztik, akkor felállnak és nem játszanak tovább...

Ezzel a módszerrel leeht nyerni. Ámde hol van az a játékos, akit nyerés esetén magával nem ragad a telhetetlenség ördöge...

Ha minden játékos ilyen megfontolt lenne, akkor szisztémák nélkül is régen bezárhatta volna kapuját a montecarloi kaszinó...

FÖLDHASZONBÉRLETI ÁRVERÉS

A debreceni református egyház tulajdonát képező Bellegelő 295. sz. (Váradi Szabó Miklós-féle) 135 kat. hold tanyásbirtok 1935. október 1-től hat évre, f. hó 23-án, pénteken délelőtt 10 órakor az egyház tanácstermében (Kálvin-tér 17. sz.) nyilvános árverésen bérbe adatik. Kikiáltási ár 2 q 20 kg. búza.

Küldöttség.

KÁVÉHÁZBAN
ÉTTEREMBEN
CUKRÁSZDÁBAN
BORBÉLYNÁL
kérje
A FÜGGETLEN UJSÁGOT

A munkanélküliek hadseregében a Piac uccai korzón

A Piac uccai korzónak két arca van. Az egyik az esti korzó, amikor a padokon elegáns hölgyek és urak ülnek, amikor végigvonulnak az uccán a legújabb divatkreációk, különböző ruhaszalonok büszkeségei. A másik képe ennek a janusarcú korzónak: a délelőtt.

A délelőtt, amikor rongyos, tépettruhájú emberek lepik el a padokat, amikor fonnyadt arcú, éhségtől kidülledt szemű öregek és fiatalok gyülnek össze.

Délelőtt nem kérik a jegyet, délelőtt szabad ingyen ülni. A munkanélküliek éhező serege foglalja le ilyenkor a fényesremázolt padokat. S azok, akik utánuk jönnek és foglalják el ezeket a helyeket, a korzó örök lovagjai és szekszszepilkirálynői nem is tudják, talán nem is akarják tudni, hogy kik ülnek ott előttük s hogy léteznek emberek, akiknek nincs naponta hat fillérjük, hogy megváltsák a padjegyet, de nincs hat fillérjük arra sem, hogy kenyeret vegyenek érte maguknak.

Fájdalmos képe az uccának ez a délelőtti korzó. Fájdalmas és rettentő kép. Éhező emberek, nyomorgó férfiak, szenvedő nők. Munkanélküliek. Munkások, asztalosok, lakatosok, napszámosok, — mindenféle fajtája a dolgozóknak. Illetve a dologtalanoknak.

Mindig égetett egy különös kíváncsi érzés.

Odamenni közülük néhányhoz, megkérdezni, mennyi pénz van a zsebükben, mit ettek aznap és előtte való nap, mikor dolgoztak utoljára.

És mit remélnek. Egyáltalán: remélnek-e. Mindig szerettem volna leülni közéjük, beszélgetni velük, beleolvadni a fájdalmukba, gyötrődésükbe, belülről érezni a kinjaikat. Mindig szerettem volna, de nem tettem sohasem, mert valami visszariasztott. Visszariasztott az az fogdalatás, amire közöttük elkészülhettem, az az idegenkedés, amit, — mint hittem, — éreztettek volna velem. Hiszen a ruhám nem rongyos, az éhségtől sincs eltorzulva az arcom.

És nem mertem így odamenni közéjük. Nem tudtam, mi fáj jobban: nékik az én látszólagos jólétem, vagy nékem az ő nyomoruk?

De aztán mégis. Kora reggel, amikor már sokan voltak, odaültem közéjük. Beszélgetni kezdtem velük és nem fedeztem fel semmi ellenszenvet. Nyugodtan kérdzhettem hát őket s csaknem mindegyik válaszolt. A kérdések: Neve? Kora? Foglalkozása? Családja? Mit evett az elmult nap? Mikor dolgozott utoljára?

Sorrendben itt vannak a válaszok.

Karczag János 52 éves munkás: Még az a szerencse, hogy nincsen nagy családom. Két gyermekem van, aztán az asszony meg én. Négyen csak megélnénk valahogy, ha akármilyen keveset is keresnék. De

már hat hete nem is láttam szerszámot, annyira nem volt munkám.

Csomagot hordok, amit így keresek, azt megesszük. Hogy tegnap mit ettünk? Reggel kenyeret, délben krumplilevest. Este? Hát este sohasem szoktunk enni, azt már el is felejtettük, hogy vacsora is létezett valamikor.

Simon József 22 éves napszámos: Nincs feleségem, azt hiszem, gyermekem sincsen. Az anyámmal lakom, ő beteg öregasszony, nem tud dolgozni. Én tudnék, de nincs mit.

Öt napja egy fillért sem kerestem, azt sem tudom, miből élünk.

Tegnap az egyik szomszédunk — nagyon jólelkű asszony, a fia motorszerelő, szépen keres — adott egy kis vajat, hát egész nap azt ettük egy kevés szárazkenyérrel.

Sretter Mihály 39 éves munkás: Hat gyermekem van. Három hónapja nem volt rendes munkám.

A tegnapi koszt: reggel semmi, délben dinnye, este dinnye.

Kovács Mihály 39 éves munkás: Egy gyermekem volt, az meghalt, azóta mindig betegeskedik az asszony, nem lehet neki dolgozni. Már itt ülök egész nyáron,

egyszer segédkeztem mindössze valami épitkezésnél, azonkivül egy fillért sem kerestem a rendes munkámmal.

Már napok óta dinnyén élünk, az olcsó.

Egy munkás: Semmi köze hozzá, hagyjon békét!

Egy másik munkás: Niacs jobb dolga az úrnak, csak ilyenekkel faggatni?!

Szives József 63 éves napszámos: Van három gyermekem, de azok nem is laknak a városban, azt sem tudom, merre vannak. Az öregasszonnyal vagyok egyedül, szerencsére dolgos asszony, bejár egy helyre, osztán abból élünk valahogy, mert

én már nem is emlékszem, mikor kerestem valamit.

Hát enni is eszünk, nem halunk éhen.

Koller Mihály 50 éves munkás: Akinek nincs kutyája, maga ugat este. Éjjeli őr voltam az utóbbi években, de mán arra sincs szükség, mindenki maga őrzi a portáját. Öt gyermekem van, az egyik keres havonta tizenkét pengőt, kifutó egy füszeresnél. Az az egyetlen fix a háznál, az enyém nem mondható annak, ugyanis

két hónapja nem tudtam munkához jutni.

Tegnap sóskát ettünk kenyérrel, nagyon jól főz az asszony.

Egy munkás: Nem felelek, mert ugyis hiába felelek!

És végül egy kőműves, aki nevét nem mondta meg: Nagyon helyeslem, hogy Pesten sztrájkolnak a kartársak. Jó nekik. Én is szeretnék már sztrájkolni, csak volna mit abbahagyni!...

Egyelőre azonban csupán az éhezéssel szeretnék sztrájkolni,

mert nagyon éhesek vagyunk odahaza... Nem igaz?

De igaz.

Reményi György.

FILLÉREKÉRT

meghirdeti a Független Ujság apróhirdetései között, ha lakást akar kiadni, vagy bérbe venni, ha házat akar venni, vagy eladni, ha alkalmazottat keres, vagy munkát vállal, ha el akarja adni használt holmiját

BIZTOS,

hogy az eredménnyel meg lesz elégedve, mert Független Ujságot olvas minden kereskedő, iparos, orvos, ügyvéd, tisztviselő és munkás. Ez biztositja, hogy egyetlen hirdetés árán felüli

EREDMÉNYT NYUJT

Ezért, ha bármilyen alkalmi hirdetése van, saját érdekében még ma adja be a

FÜGGETLEN UJSÁG

kiadóhivatalába, holnap már meg lesz az eredmény!

ORSZÁGOS VÁSÁROK

Augusztus 18., vasárnap: Budapest, Jásztelek, Kiskunfélegyháza, Kunszentmárton, Makó, Monor, Senyeháza, Szegvár.

Augusztus 19., hétfőn: Darány, Kadarkút, Egyek, Gyöngyös, Kisköre, Kunszentmiklós, Mándok, Mezőkövesd, Mosonszentjános, Pacsa, Püspökhadasd, Sajószentpéter, Salgótarján (állat) Tatabánya, Vajszló (havi), Várpalota, Vép, Zalaszentbalázs.

Augusztus 21., szerdán: Abony, Ajka, Bökönye, Büssü, Dunaföldvár, Gyöngyösmellék, Hosszúpereszteg, Nagylózs, Okány, Rudabánya, Siófok, Tiszabercel, Zalaszentlászló.

Augusztus 22., csütörtök: Bodrogkeresztúr, Dunaföldvár, Keszthely, Lajoskomárom, Kisbér, Lövő, Mikosszéplak, Tiszalök, Újfehértó.

Augusztus 23., pénteken: Aszód, Csongrád, Jánosház, Komádi, Rum.

Augusztus 24., szombaton: Babócsa, Csanádpalota, Csongrád, Görcsöny.

Augusztus 25., vasárnap: Budapest, Fűzesgyarmat, Kiskunmajsa, Kunhegyes, Tiszaföldvár.

Augusztus 26., hétfőn: Baktatólóránthaza, Bonyhád, Csesztreg, Bödrögköz, Felsővadász, Hajdúböszörmény, Halaszi, Hatvan, Jákóhalma, Köveskál, Letenye, Lovászpatona, Miskolc, Nagykőrös, Sümeg, Szabadhidvég, Szécsény, Szentmártonkáta, Szil, Toponár, Uszód, Vámospércs, Vásárosbec.

Augusztus 27., kedden: Hatvan, Iván, Kőröshegy, Nyíracsád, Pápa, Szécsény, Tab, Tata.

A tüzrendészeti törvény

Előző cikkeinkben már rámutattunk a tűzrendészeti törvény haladéktalan megalkotásának szükségességére, mert csak így lehet az ország sok helyen nagyon is elhanyagolt tűzrendészetét rendbehozni.

A tűzrendészeti törvény tervezete még nem került nyilvánosságra, annyit azonban mégis sikerült megtudnunk, hogy olyan alapvető munka, amely a tüzoltóságok hét évtizedes kívánságait teljesíti. Kötelezővé teszi minden községben a tüzoltóságok megalakítását, ahol az önkéntes tüzoltóság nem volna megalakítható, vagy a működése nem megfelelő, ott a kötelezett tüzoltóság lép a helyébe, mint van ez évtizedek óta már Vasvármegyében.

Városokban mindenütt meg kell szervezni a hivatásos tüzoltóságokat, amely tüzoltóságok, mint központok, a vármegyei és járási tüzrendészeti felügyelők vezetése alatt a szakképzésben fognak nagy szerepet játszani.

Az ország élére az országos tűzrendészeti felügyelő kerül, mint a belügyminiszter közvetlen végrehajtó közege, felosztják ezen kívül az országot több tűzrendészeti kerületre, mindegyiknek az élén a kerületi tűzrendészeti felügyelő áll, akiknek a kötelessége ellenőrizni a vármegyei és járási tűzrendészeti felügyelők munkásságát. Ezek az új megbizások azonban az államnak semmiféle költségébe nem kerülnek, — ezt már előre ki kell jelentenünk, mert az idevonatkozó költségeket a biztosító társaságok megadóztatása révén kívánja az állam beszedni. Természetes, hogy a biztosító társaságok nem háríthatják át a biztosított félre azt a százalékos összeget, amit a beszedett dijak után majd fizetniök kell.

Fontos szerepe lesz a tüzoltóságnak a lég- és gázvédelem terén, amely kérdést a tüzoltóság kikapcsolása nélkül, mint ahogy egyesek szeretnék megoldani, egyáltalában nem lehet. Puskaporos hordókon járunk, a világ ég körülöttünk, gondoskodnunk kell a családunk, a magukkal tehetetlen aggok és a jövő magyar nemzedék, a gyermekek védelméről.

A kormány az októberi ülésen már a ház asztalára is teszi a javaslatot s ezzel megindul az ország tűzrendészetének ujjászervezése.

TENYÉSZTÉSRE JOGOSITOTT IGAZOLVÁNNYAL EL NEM LÁTOTT APAÁLLATOK HASZNÁLATA

Tudomására jutott a hatóságnak, hogy a város határában számos magántulajdont képező apaállatot (bika, kan, kos) használnak azok tulajdonosai köztenyésztési célokra anélkül, hogy az 1927: XXV. tc. értelmében állataikat tenyésztésre jogosító igazolvánnyal ellátnák.

A m. kir. földmivelésügyi miniszter urnak az idézett törvény végrehajtása tárgyában kelt 33.000—1928. P. M. rendelet 2. §. 1. pontja szerint köztenyésztésre szánt apaállatokat ugyanis egészségügyi és tenyésztési szempontból évenként hatóságilag foganatosítandó megvizsgálás céljából mindazok, akik a tulajdonukban levő állatok köztenyésztésre szánják, kötelesek ezen szándékukat minden évben szeptember hó 15—15. napja között szóval vagy irásban a városi elsőfokú közigazgatási hatóságnál bejelenteni és a tenyésztésre szánt állatot a bejelentés után megtartandó vizsgálat foganatosítására kijelölt időben és helyen elővezetni.

Köztenyésztésre történt használatnak a különböző személyek tulajdonában (birtokában) levő állatok párosítása tekintendő, vagyis amidőn a párosított him és nőstényállatok különböző személyek tulajdonát képezik.

Figyelmezteti a hatóság tehát az érdekelt állattuajdonosokat, hogy az idézett törvény 6. §-a szerint 600.— pengőig terjedő pénzbüntetésre és egy hónapig terjedő elzárással büntettetnek azok, akik a törvény rendelkezéseit megszegik, továbbá arra, hogy a hatóság a zugfedeztetést a legszigorubban ellenőrizni fogja.

Felhivom ennélfogva az érdekelt állattulajdonosokat, hogy az évenkénti rendes vizsgálat foganatosítása céljából mindazok, akik a tulajdonukban vagy birtokukban levő apaállatot (bika, kan, kos) köztenyésztésre szánják, folyó évi szeptember hó első és tizenötödik napja között a városi elsőfokú közigazgatási hatóságnál (Kossuth u. 20.sz.) földszint 46. számú hivatalos helyiségben szóval vagy irásban feltétlenül bejelenteni kötelesek.

Irásbeli bejelentés esetén a bejelentésnek tartalmaznia kell a) az állat tulajdonosának vagy birtokosának nevét és lakóhelyét, b) az állat faját, c) az állat fajtáját ,d) az állat korát, e) az állat különösebb ismertető jelét, vagy jeleit, végül f) annak feltüntetését, hogy az állatra állíttatott-e már ki tenyésztésre jogosító igazolvány s ha igen, az állat mióta szolgál köztenyésztésre.

Debrecen, 1935. augusztus hó 6-án.

Debrecen sz. kir. város elsőfokú közigazgatási hatósága.

LAPUNKAT PÁRTOLJA, HA A „FÜGGETLEN UJSÁG"-BAN HIRDETŐ CÉGEKNÉL SZERZI BE SZÜKSÉGLETEIT.

VERSENYTÁRGYALÁSI HIRDETMÉNY

Debrecen sz. kir. város tulajdonát képező Pavillon és tüzérlaktanyák, tüzérlaktanya mögötti vasbeton barakk valamint a 6. sz. m. kir. honv. közrendészeti és helyőrségi kórház épülete karbahelyezési munkálatainak vállalatba adására nyilvános versenytárgyalást hidetek. A közszállitás költségei biztositva vannak.

A munka végleges döntés után azonnal megkezdendő; befejezésének ideje pedig a megkezdéstől számitott 45 munkanap.

Ajánlat az előirt szövegü ajánlati és költségvetési ürlapok, részletes feltételek a városi müszaki ügyosztálynál Kossuth u. 20 III. em. Ajánlat: „Ajánlat a laktanyai épületek karbantartási munkáira" felirattal pecséttel lezárt, sértetlen boritékban 1935. évi augusztus hó 26-án, d. e. 10 óráig Debrecen sz. kir. város közigazgatási iktató hivatalában nyujtandó be, vagy olyan időben adandó postára, hogy azok a jelzett határidőig, nevezett hivatalhoz beérkezzenek. Az ajánlat ugyanaz nap d. e. 11 órakor a Városháza tanácstermében nyilvánosan bontatnak fel, amely eljáráson az ajánlatevők, vagy azok képviselői jelen lehetnek.

Ajánlattevő az ajánlatával a végleges döntésig marad kötelezettségben.

Debrecen, 1935. augusztus hó 2-án.

Helyettes-polgármester.

Házat keresnek megvételre tőkeerős egyének, akik pénzüket befektetni kivánják. El akarja adni házát? Hirdessen lapunkban, biztos vevőre talál. 40 fillérért **2 napilapban jelenik meg hirdetése,** ha nálunk adja fel.

AZ EKRAZITVONAT

Irta: PAUL O'HARA

(18)

— Főhadnagy úr, mondta rekedten, ebbe a sátánba még bele kell ereszteni egyetlen golyót legalább. Ezt az embert nem szabad futni hagynunk. Elfelejtette főhadnagy úr, hogy ez az ember volt, aki lelökte a kapitány urat a meredeken, mikor sebesülten visszamászott és már majdnem felkapaszkodott.

De a szőke férfin valami megmagyarázhatatlan nyugalom lett urrá egyszerre.

— Nem, barátom, azt nem szabad. Lehet, hogy igazad van, de én nem tudok többet ölni. Nekem elég volt ez a szörnyű pillanat. És ez itt maradt. Majd elveszi büntetését előbbutóbb. Ugy látszott azonban, hogy a beszélő maga sem hisz olyan nagyon az erkölcsi világrendben, mert mikor a sánta valami olyasmit morgott, hogy akkor miért nem bizta a főhadnagy úr a Hartmann megbüntetését is a Gondviselésre, a szőke óriás felsóhajtott:

— Nem bánom Friedrich, lehet, hogy igazad van, tedd, amit akarsz, én nem szólok bele, de aztán nem fog semmi sem történni többet, hazamegyünk, megértetted?

A sántának felgyult a szeme. Valami különös sárga fény lobbant fel benne, a meggörnyedt ember kiegyenesedett és úgy nézett ki, mintha a gonosz lélek szállta volna meg.

— Kinyitotta a soffőrhöz szolgáló üvegablakot. Elől a vastag autóruhás ember nem vett észre semmit. A sánta a kocsit figyelte. A sánta kezében megvillant a revolver.

— Halt, ordította tele torokból a soffőr fülébe.

A kocsi lasított, aztán megállt. A sánta kiugrott az útra. Revolvert fogott a vezetőre:

— Kiszállni!

— Megőrültél? — kérdezte az megdöbbenve.

— Szállj ki, ordította a sánta, mert beléderesztek egyet, te piszkos, disznó, azonnal tedd, amit mondtam.

Ehelyett a kocsi hirtelen előreszökkent és óriási sebességgel, szinte ugrásszerüen indult el a ködös hegyi uton.

A sánta pisztolyából hirtelen tüzcsóva vágódott ki:

Pakk, pakk, pakkk és ontotta a fegyver a tüzet a gépkocsi után a ködbe. Az autó azonban zugva tünt el az út kanyarodójában. A sánta egyedül maradt a hegyek között. A csucsok meg távolról tompa morajjal feleltek az ismételten csattogó pisztolylövésekre. Aztán süket csönd borult a tájékra, csupán a köd gomolygott és helyenként fel-felkékellettek a csucsok, az erdők holdas ormai, ahol a holdfény áttörte a ködöt, hogy újra belemerüljenek a puha áthatolhatatlan októberi éjszakába. A sánta káromkodni kezdett. Ordítozott dühében. Átkozódása elfult a ködben, mintha a kékes szürkeség elnyelne hangot, életet, mindent nyomtalanul. De a sánta nem adta fel a reményt. Elhatározta, mikor a dühe kissé alábbhagyott, hogy megvárja a reggelt és akkor csak kitalál valahogyan a hegyek közül. Hiszen uton volt. Igaz, arról, hogy milyen vidéken, hol merre van, még csak megközelítőleg sem volt fogalma. De hiszen itt volt az út. Azon is el lehetett indulni. Reszkirozta ugyan, hogy a ködben valahol beletéved valami szakadékba, de sietnie kellett. Ugy emlékezett homályosan, hogy mielőtt Hartmann beleesett volna a szakadékba, mintha valami távoli fényt látott volna a kocsi ablakában ami átvilágolt egy pillanatra a ködön és az éjszakán. Ott azon a tájon valahol a közelben egy falunak kell lennie, még pedig nem is lehet valami nagyon messze, mert a ködben nem látszottak volna a lámpák idáig. Az a fény úgy gondolta a sánta, valami helység lámpáitól eredhetett, hiszen alig volt tizenegy óra, mikor elindultak Kolozsvárról és mindössze azt hitte, néhány kilométerre lehettek a várostól. Azonban, mikor egy szál gyufánál megnézte az óráját megdöbbent. Az óra egynegyed kettőt mutatott. Most már fogalma sem volt róla, hol lehet. A faluban azonban még bizott. Annak ott kell lennie a szakadéktól nem messze. Legcélszerübbnek látta hát elindulni visszafelé.

Rágyujtott egy szivarra és óvatosan haladt előre a szürke ködben. Ment kitartóan. Az utat nem is lehetett eltévesztenie, mert egyik oldalán korlát volt, a másikon pedig meredek szikla. Egyszerre azonban vége lett a korlátnak, az út is keskenyebb lett. Most már óvatosabban haladt. Egyszer majdnem lezuhant az út mellett a szakadékba. Megállt. Itt a szakadék gondolta és Hartmann valahol a fenekén hever összezuzott tagokkal. Azonban be kellett csakhamar látnia, hogy téved, mert a szakadék után a gépkocsi egy éles kanyarba jutott, ez mentette meg a lezuhanástól és itt kanyarnak semmi nyoma nem volt. Ment hát tovább és jó másfél órai botorkálás után, úgy vette észre, hogy előtte az útnak, mintha a ködben nem lenne tovább folytatása. Egy kissé meg is ritkult a köd és messzebb lehetett látni, mint az előbb. Kétségtelen, itt lesz nem sokára a kanyar. Szivarja régen elégett. Ujat vett elő a zsebéből és rágyujtott. Ahogy a gyufa fellobbant a kezében és ahogy hozzáértette a szivar végéhez, hirtelen különös érzése támadt.

Veszedelem, sugta egy benső, mély sejtelem, azonban mire csak el is tudta volna gondolni azt, amiről ez a sejtelem ilyen csodásan tudósította, rettenetes ütést érzett a fején és összerogyott. A durranást már nem hallotta. A Hartmann kicsi, huszonötös ismétlőpisztolyának a hangját, amit Hartmann mindig a mellénye zsebében hordott és amit elfelejtettek tőle a gépkocsiban elvenni.

A golyó a homlokán találta a sántát, aki hang nélkül rogyott össze az uton, Pár perccel később a teste tompa zuhanással esett a szakadékba és Hartmann az út szélén állva, kaján mosollyal nézett utána. A sánta eltünt mindörökre.

(Folyt. köv.)

A LEGJOBB HIRDETÉSI ORGANUM A DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG

Egy apróhirdetés egyszeri közlése 10 szóig két napilapban, a Debreceni Független Ujságban, a Debreceni Ujságban HÉTKÖZNAP 40 FILLÉR, VASÁRNAP 60 FILLÉR.

Apróhirdetések

Vastag betűvel szedett szavak duplán számitanak. — Üzleti hirdetésre más tarifa. — Felvilágositással készséggel szolgálunk. — Apróhirdetéseket este 8 óráig felvesz a kiadóhivatal.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Ferenc József út 49. szám. Telefon: 32-12.

Házasság

30—40 év
körüli nyugdíjképes úriember ismeretségét keresi házasság céljából intelligens kath. csinos özvegyasszony családi házzal, kétezerrel. „Minta" jeligére. 167

Levelezés

Bagolyvár vendéglő az úriközönség budai jellegű kiskocsmája Hid ucca 14. Tel. 19-31. 3949

Katonatisztek,
altisztek, katonai hivatalok tűzifát, szenet téli szükségletre is a legolcsóbb készpénzáron kapják házhoz szállitva havi részletfizetésre is Halász Bertalan tűzifa- és szénkereskedőnél, — Margit-fürdő mellett. Telefon: 10-24. 4692

Betöltendő állás

Tanulót
úriszabósághoz felveszek. Gacsárdi Mihály, Hatvan u. 11. 1537

Budapestre
főzni tudó mindenes jelentkezzék 8—11 óra között. Hajós Géza, Gambrinus-átjáró. 1499

Gyakorlattal
bíró vasalónőket állandó munkára alkalmaz Hrabéczy gyár, Széchenyi ucca 70. 1536

Masamód
kézilányokat felvesz „Friczi" kalapszalon. 1501

Himzőnőt
és kézilányt felvesz Biró Erzsébet iparművész, Piac ucca 51. 1541

Horgolónők,
helybeliek, vidékiek jó fizetéssel állandóra kerestetnek. Király 5., földszint. 1412

Mindenes
szakácsnő, csakis komoly asszony vagy leány felvétetik. Jelentkezni lehet Magyar Ruhaiparnál, Bika-szálló épületében. 202

Mindenes
szakácsnő, csakis komoly asszony vagy leány felvétetik. — Jelentkezni lehet Magyar Ruhaiparnál, Bika-szálló épületében. 4018

Téglaszállításhoz
fuvarosokat felveszünk. Debreszeni Göztéglagyár, Piac u. 70. 211

Bejárónőt,
aki minden munkát végez, alkalmazok. Bernádné, Korponai u. 5. 230

Asztalossegéd
felvétetik, ugyanott jókarban levő hordárkocsit veszek. Hatvan 27. 1560

Raktári
szabósághoz jó nagymunkásokat felveszek. Degenfeld tér 6. Páskuly. 1552

Többéves
gyakorlattal bíró segédet szeptember hó 1-től alkalmazok. — Lehetőleg fényképes ajánlatokat Ungár Lipót textiláruházába, Nyiregyháza. 1515

Csizmadia-
vagy cipészsegéd aljazási munkára felvétetik 1 P 40-ig. Kemény Zsigmond ucca 14. Köztemető felé. 1519

Fiatal
segédet, vagy kifutót, ki a szakmában jártas, felveszek. Katz rádió, Piac u. 60. 1518

Azonnali
belépésre keresek jókülsejű rőfössegédet. Zádor Benő Hajduböszörmény. 1511

Szabósegédek
felvétetnek Hatvan u. 56. Nyul. 1533

Mindenes
főzőnő jó bizonyitvánnyal bejárónőnek kerestetik. Piac 10., I. em. 1544

Mindenes
szakácsnét keres vidéki városba gyermektelen család. Jelentkezés Batthyány ucca 16. 1505

Csomagolásban
100 százalékig gyakorlott csomagoló kisasszony felvétetik Csillag Testvéreknél. Jelentkezni hétfőn reggel 8—10-ig. 1524

Állást keresők

Állást keres
szerény igényű fűszer- és csemegeszakmában teljesen jártas wiszolgálólány hosszú bizonyitvánnyal. Nemes ucca 15. 1540

Magános
úriasszony idősebb házaspár vagy férfi háztartását takarékosan vezetné. Özv. Bodnár Károlyné, Ujfehértó. 165

Idősebb
úrnő, ki a háztartás minden ágában jártas azonnalra házvezetőnőnek ajánlkozik. Varrást és német tanulást is vállal. Ajánlatok a kiadóhivatalba. 42

100—1200 pengővel
elhelyezkedne képzett fiatalember. „Komoly" jeligére a kiadóban. 173

KÉT NAPILAPBAN
40 FILLÉRÉRT
hétköznap, vasárnap 60 fillérért közöljük 10 szavas
APRÓHIRDETÉSÉT
KÉT NAPILAP
sokezer olvasója olvassa nálunk feladott apróhirdetését naponta, ennélfogva
a nálunk feladott apróhirdetés biztos eredményt hoz.
DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG.

Üzletek

Üzlethelyiség
borbélynak, hentesnek forgalmas helyen kiadó. Klór, Gázgyár u. 4. 1542

Üzlethelyiség
berendezéssel szeptember 1-re kiadó. Árpádtér 13. Ugyanott kétrendbeli lakás szeptember egyre kiadó. 1496

Trafikot
vennék kisebbszerűt, joglemondással; igényjogosult. Cím a kiadóban. 186

Uzletáthelyezés

A MONE orvosi műszer- és kórházberendezési R. T. a Kistemplom-közből Piac u. 41. (Szilágyi kézimunkaüzlet) alá költözködött. 1386

Jóforgalmú
fűszerüzlet nagy vevőkörrel, — kevés pénzzel átvehető. Cím a kiadóban. 1522

Kiadó
40 éve fennálló, négy uccára nyiló sarok fűszerüzlethelyiség. Értekezni Nyil u. 2., ajtó 2. 179

Üzlethelyiség
Csapó ucca legforgalmasabb helyén kiadó. Veres ucca 1. 155

Jóforgalmú
termény-, liszt-, vegyeskereskedés kiadó. Kishegyesi út 17. sz. 201

Kiadó
üzlethelyiség modern lakással, saroktelek, új ház, nagy udvar, hentesüzletnek kiválóan alkalmas. Kinizsi 101. 1554

Csapó u. 103.
alatt, a Belegrádi-féle rőfösüzlet nov. 1-re kiadó. Értekezni: Kassa út 33. 224

Üzlethelyiség
kiadó. Werner-féle üzlet, Piac u. 72. Értekezhetni a házfelügyelőnél, vagy telefonon 20-13 alatt. 1517

Kiadó lakás

Kétszobás
lakás telekkel szeptemberre kiadó. Kassa út 33. Bővebbet: Arany János u. 25., ügyvédnél. 1535

Négyszobás
összkomfortos modern lakás nov. 1-re kiadó. Simonffy u. 32. 1508

Uccai
bútorozott szoba kiadó. Piac u. 49. 1539

Különbejáratú
uccai szoba, előszoba, teljes ellátással is kiadó. Rendelőnek, irodának is alkalmas. Szent Anna 34., d. 9—½3-ig, d. u. 6—7. 219

Különbejáratú
uccai szépen bútorozott szoba lakónélküli udvarban kiadó. — Garay 20. 221

Komfortos
2 szobás, fürdőszobás lakás gázzal, vízzel, villannyal novembertől kiadó. Tisztviselőtelep, Forgács ucca 5. 232

4 és 5 szobás,
fürdőszobás, parkettes uccai és udvari lakás november 1-re kiadó. Arany János u. 54. 1468

Uccai
kétszobás lakás kiadó. Búsi ucca 20. sz. alatt. 1547

Központi fűtéses
parkettás különbejáratú szoba fürdőszobával, ellátással kiadó. Szent Anna 35. 1538

Egy
szoba, konyha kiadó. Bujdosó ucca 6. (Homokkert). 195

Központi fűtéses
uccai bútorozott szoba kiadó. Svetits-palota, I. em. 2. ajtó. 1507

Kiadó
egy és kettő szoba, mellékhelyiségekkel, azonnalra. Cegléd ucca 14. 196

Különbejáratú
csinosan berendezett szoba — fürdőszoba használattal, központi fűtéssel kiadó. Svetits-palota I. lépcső II. emelet 1. 1462

Teljesen
különbejáratú bútorozott szoba előszobával kiadó. Bethlen u. 1. sz. 210

Uccai
kettőszobás, konyhás lakás szeptember 1-re kiadó. József királyi herceg u. 41. 1509

Kettőszobás
lakás szeptember 15-re átadó. Piac 58. II. em. III. lépcső. 37. 1456

Ispotály ucca
13. számú ház november 1-re kiadó. Értekezni lehet Andrássy út 18. 149

Egy
szoba, konyha, fáskamara szept. 1-re kiadó. Vígkedvű 24. 188

Kétszobás
modern lakás mellékhelyiségekkel kiadó. Vénkert, Domokos Lajos ucca26. 191

Hatvan u. 42.
sz. alatt 3 szobas lakás azonnal kiadó. Értekezni lehet Kálvintér 17. sz. alatt a g. gondnoki hivatalban. 1523

Kiadó
egy háromszobás, kétszobás és egyszobás modern komfortos úrilakás. Hatvan u. 61. Értekezni: Papp Lászlónál, Ferenc József út 16. 215

Püspöki palotában
4 szobás lakás azonnalra, 7 szobás lakás november hó 1-től kiadó. Értekezni lehet Kálvin-tér 17. sz. alatt, a g. gondnoki hivatalban. 1523

Kiadó
újonnan épült 2 szobás, komfortos lakás azonnal s szintén 2 szobás októberre. Értekezni: Nagy Kata hölgyfodrászszalon, Kossuth u. 11. sz. 216

Ötszobás
modern lakás teljes komforttal november 1-re kiadó. Rákosi Jenő ucca 4., volt Király ucca. 180

Széchenyi ucca legelején
teljesen különbejáratú uccai tiszta bútorozott szoba fürdőszobával kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 1386

Egy
szoba, konyha, kamara kiadó. Domb u. 18. 139

Háromszobás
uccai másodemeleti lakás teljes komforttal nov. 1-étől kiadó. Értekezhetni házfelügyelőnél, — Simonffy ucca 13. 759

2 szoba,
garzon lakosnak kiadó. Széchenyi ucca 22. 1513

Különbejáratú
bútorozott szoba 1—2 személynek parkirozott udvarban, fürdőzőknek is azonnal kiadó. Rákóczi u. 35. 1570

Kiadó
magánlakás, 2 szoba, előszoba, konyha, kamara, pince. Bercsényi ucca 65. 197

Egy
szoba, konyha, mellékhelyiségekkel elsejére kiadó. Különféle bútorok eladók. Török Bálint u. 25. 199

Uccai
szoba, konyha, kamara fáskamarával szeptember 1-re kiadó. Keletisor 1-d. 209

Háromszobás
modern lakás 300 négyszögöl szőlővel, gyümölcsössel, egyetemhez közel, november 1-re kiadó. Esetleg eladó. 52

Egy
szoba, konyha, kamara kiadó szept. 1-re. Lorántffy ucca 30. 164

Szoba,
konyha, verandás lakás szeptember 1-re kis családnak kiadó. Bethlen u. 14., második lakás. 4019

Két
uccai bútorozott szoba különbejárattal kiadó. Széchenyi u. 44. 1556

Budapesten
olcsó tiszta bútorozott szobák napokra is kiadók. Singer, — Rombach ucca 14., I. em. 7. 4021

Kétrendbeli
egy szoba, konyha, fáskamarás lakás kiadó szept. 1-re. Hajó ucca 6. 189

3—4 szobás
modern uccai lakás kiadó. Széchenyi ucca 40. 1553

Egyszobás
lakás konyhával, kamarával azonnal kiadó szép csendes udvarban. Budai Ézsaiás uccából nyiló Tarr ucca 3. 193

Egy,
esetleg két szép vízvezetéki mosdóval ellátott bútorozott szoba, kapualatti bejárattal, külön szép nagy előszobával, — ugyanott külön szép udvari szoba is kiadó. Megtekinthető 10—12-ig. József kir. h. u. 18. 1525

Háromszobás
fürdőszobásteljes teljes komfortos lakás november 1-ére kiadó. Piac u. 72. 1516

Egy
nagy szoba kamarával kiadó. — Nemzetőr ucca 3-a. 1525

Két
szoba, konyha, speiz mellékhelyiségekkel kiadó. Nemzetőr ucca 3-a. 1528

Egy
szoba, előszoba, konyha, speiz mellékhelyiségekkel kiadó. — Nemzetőr ucca 3-a. 1527

Kétszobás,
esetleg háromszobás új, fürdőszobás komfortos lakás parkírozott udvarban nov. 1-től kiadó. Rákóczi u. 35. 1521

Négyszobás
uccai másodemeleti szépen renovált komfortos lakás Hungária-palotában novemberre, esetleg azonnalra kiadó. 1529

Uccai
háromszobás lakások szeptember és novemberre kiadók. Vörösmarty 24. 1506

Szép
nagy szoba, konyha, éléskamra kiadó olcsón. József kir. herceg ucca 53. 1561

Négyszobás
uccai lakás nov. hó 1-re kiadó. Péterfia u. 17. 127

Két
szoba, előszoba, fürdőszobás lakás mellékhelyiséggel kiadó. — Hatvan u. 28. 1558

Négyszobás
mallos villalakás, komfortos, november 1-re kiadó. Zelemér u. 5. szám. Megtekinthető d. e. 10—12-ig és d. u. 4—6-ig. 226

Kiadó
3 szobás modern uccai lakás. Gáz és fürdőszoba. Csapó 59. 225

Uccai
és udvari bútorozott szoba kiadó. Bethlen u. 20. 233

Lakást keresők

Szeptember
1-ére egyszobás, előszobás mellékhelyiségekkel kath. templom közelében úrilakást keresek. — „Nyugdíjas" jeligére a kiadóba. 1548

Diszkrét
bútorozott szobát, uccait, kapualattit keresek. Jól megfizetem. Jelige: „13". 1549

Teljesen különbejáratú
vízvezetékes úriszobát keresek. Címeket a Független Ujság kiadóhivatalába „Egyedülálló úr" jeligére. 1557

Lakást,
szoba, konyhát mellékhelyiségekkel keresek. Címtábla három méter hosszú, lemezből, eladó. Némethy, Vígkedvű Mihály u. 27. 220

Pénz

Kölcsönöket
folyósítunk elsőhelyi bekebelezés mellett. Magyar Általános Takarékpénztár Debrecen, Piac ucca 81. 1396

Ingatlan

58 holdas
tanyásbirtok Halápon kiadó. — Budai Ézsaiás uccából nyíló Tarr ucca 3. 194

Keresek
a belvárosban jó családi házat 8-tól 12 ezer pengőig. Cím a kiadóban. 1504

Szepesen
25 hold föld október elsejétől bérletbe kiadó. Kar ucca 5. 206

Kitűnő
jövedelmező adómentes kertesház gyümölcsössel, 3 szobával, külön üzletházzal olcsón eladó. Kishegyesi út 29. 82

Hajdúszováti
határban 20 hold föld kiadó. — Értekezni: Bercsényi 56., a tulajdonosnál. 184

Uj adómentes úrivilla
3 szobával, gyümölcsössel, melléképületekkel feltűnő olcsón eladó. Cím a kiadóban. 4014

Bérletet
150—300 holdig keres lehetőleg Debrecen közelében Schönwald Jenő Ujfehértó, Csajkostag. 1512

Kiadó
tizennégy hold tanyásbirtok Uj-Macson harmadába, különösen tehenészetre. Kölcsey 15. 198

Eladó
családiház Kerekes telepen kétszobás családi ház, 3244 négyszögöl földdel. Téglaskert, Basahalom u. 5. 200

Eladó
Csokonai ucca 46. számú jó kis családi ház istállóval. 208

Bérletet
keresek 150—300 holdra lehetőleg Debrecen közelében. — Schönwald Jenő, Ujfehértó, Csajkos tag. 1514

Eladó
ház. Lahner ucca 48. Két szoba, konyha, istálló, hatszáz négyszögöl telek. 192

Cucában
13 hold és 446 négyszögöl területű föld október hó 1-től hat évre haszonbérbe adó. Értekezni lehet Kálvin-tér 17. sz. alatt a g. gondnoki hivatalban. 1523

Eladó
ház, Délisor 17. sz., gyümölcsössel. Különösen vasútasoknak alkalmas. Értekezni: Besze János u. 12. sz. lehet. 217

Bérbeadó
16 holdas tanya épületekkel. — Értekezni Diószegi út 20. Nyíl ucca 139. szám. 126

Csooknai ucca
4. számú ház eladó vagy földdel lcserélendő. Bika-szálloda százizennyolc. 1530

Ondód—Kádár-düllő
72. sz. alatt 19 hold föld tanyával együtt okt. 1-re kiadó. Értekezni lehet Borz u. 24. sz. alatt. 128

Szoboszlai
útfélen 18½ hold föld kiadó haszonbérbe. Károly Ferenc József út 54. 229

Eladó
kisállomás mellett Faiskola ucca 17. számú 1625 négyszögöles ingatlan. Esetleg október 1-től bérbeadó. Értekezés: Arany János u. 4., ügyvédi iroda. 31-c

Eladó
Poroszlay út 4. számú 610 négyszögöles adómentes ingatlan, 3 szoba, fürdőszoba, stb., gáz-, villany-, vízveezték, csatorna; kedvező feltételek. Értekezés: Arany János ucca 4., ügyvédi iroda. 31a

Eladás

Stráfkocsi,
majdnem új, golyóscsapágyas, könnyű járású, 60 mázsa teherbírásig olcsón eladó. Debreczeni Szabó Kálmán ucca 55. Fatelep. Kuczik-malomnál. T. 22-42. 1510

Eladó
cca 34 m. hosszú, 2.40 m. magas ócska kerítés, kapuval, vasalással és ócska gerendák. Erdélyi tűzifa- és szénkereskedésnél, Pesti u. 2. Telefon 32-31. 178

Ráfvasak,
tetőbádog, takaréktűzhelyek, — síngerendák kaphatók. Ócskavasat legmagasabb árban veszek. Fischer, Csapó 89. Telefon: 28—59. 1195

Ajtó,
104×220 cm. vésett üvegezett tokkal, kifogástalan eladó. Epreskert u. 19. sz. 227

Szervizek,
mokka, likőrös, gyümölcsös, tésztás, boros és vizeskészletek, 2 darab kerti fotell, kandeláber, egy hármas virágállvány, nippek, matyó teríték és diványpárna lapok olcsón eladók. Megtekinthetők délutáni órákban. Apaffy ucca 32. sz. 77

Használt autók

használt motorkerékpárok hihetetlenül olcsón
stb. kedvező fizetési feltételek mellett.
Hungária Üzemfelsz. rt.
Hunyadi ucca 11. szám
Telefon 19-87. 1399

Diófaháló,
konyhabútorok, edények, falióra szobaklozett, stb. minden elfogadható árban. Rothermere 25. 1546

Eladó
egy nagy szalontükör és egy nagy csillár, Simonffy ucca 13. házfelügyelőnél. 1148

Építkezési
sinek, víztartály, vashordó, rolló ajtóval eladó. Hatvan u. 49. sz. 1187

Komondor,
fajtiszta, fehér herélt, igen jó házőrző, eladó. Pozsonyi út 20. 187

Óriási
tömeg fehérnemű vásznat vettem, dömpingáron kiárusítom, most vásároljon. Steuer Divatházban, Csapó 10. 1117

Fűszerberendezés,
irodafal, petróleum standel eladó. Lindenfeld, Simonffy u. 7. 344

STEYR TIP. XII.

CABRIOLETT
4 személyes eladó
NEUBAUER
KÉTMALOM UCCA 4.

Eladó
ajtó, ablak, vályog. Sesztina u. 6. Kisállomás mögött. 213

Kotló
alá való fehér bántán tojás és faj galambfi kapható. Apaffi-u. 20. sz. 1075

Vásárlásainál
a debreceni MANSz szövőde kitűnő szőttes áruit kérje. Szövőde: Régi bábaképezdében. 207

Egy
jókarban levő jégszekrény eladó. Kígyó u. 53. 185

Gazdasági
felszerelések, szekerek, vetőgép, lógereblye, mázsa eladók az Apafai gazdaságban, Debrecenhez öt kilométerre, a hadházi úton. 1490

Eladó
egy jókarban levő asztal, konyha, vaskályhák, fürdőkád. Vígkedvű Mihály ucca 28. 172

Takarékos ember
tűzifát, szenet téli szükségletre is Halásznál (Margit-fürdő mellett) vásárol, mert **jót, szárazat, olcsót és pontos mérlegelést** kap, házhoz szállítva. — Telefon 10-24. 1224

Használt
zsákok és ponyvák eladók. József kir. h. u. 18. 1526

Bútor

Egy
füstölt tölgyfa ebédlő eladó. — József kir. hg. u. 51. 125

Eladó
ebédlő, hálószoba bútor és más berendezési tárgyak. Ugyanott kettőszobás lakás szept. 15-re átadó. Piac u. 58., II. em. III. lépcső 37. Érdeklődni d. e. 10—12-ig, d. u. 3—6-ig. 1456

Uriszoba,
ebédlő, kombinált szekrény, rekamé, különböző garnitúrák, — színes modern bútorok eladó. Hunyadi 17. 1561

Hintaszék,
hencser, divány, ágy, fehérháló, ebédlőkredenc, konyhakredenc s más bútorok olcsón eladó. Hatvan 27. 1559

Vétel

Tejet
20—30 litert naponta veszek. Klór, Gázgyár u. 4. 1543

Kényszerkölcsönt
régi koronás részvényeket, — Olasz sorsjegyet veszek. — Krausz, Reáliskola 6. 1227

Veszek
használt bútort, zálogjegyet, — varrógépet, szőnyeget, ruhaneműt. Braun, Csapó 14. Hívásra jövök. Teelfon 32—11. 1204

Búzaaljat,
repcealjat, köles keveréket megvételre keresek. Apaffy ucca 20. 1394

Jókarban
levő torontáli szőnyeget, 3×2½ veszek. Cím a kiadóban. 218

Oktatás

Német órát
ad, egy hónapban 24 órát 6.— pengőért csak felnőtteknek született német nő. Egy félév alatt perfektül tud. Kossuth u. 41. 543

Ellátást keresők

Tizennégyéves
kereskedelmista kislány részére izr. úricsaládnál elhelyezést keresek. Rákosi Jenő ucca, félemelet 3. 190

Ellátás

Diáklányt
vagy fiút elsőrangú kóser ellátásra olcsón vállal: Piac ucca 58. sz., II. em. 29. ajtó. 1545

HUNGÁRIA-PENSIÓ
Piac u. 59. szám alatt megnyilt. Kitűnő konyha, mérsékelt árak. Szobák ellátás nélkül is. Szakszerű diéták.

Középiskolás
lánykának, vagy egyetemi hallgatónőnek elsőrangú teljes ellátást, kellemes otthont nyujt úri család. Debrecen, Werbőczi ucca 3. 1524

Izraelita
úricsalád két diákot kóser koszt és teljes ellátással a következő tanévre felvesz. Értekezni délelőtt. Péterfia 31. 1489

Uri családnál
izraelita középiskolás leány teljes ellátást kaphat, korrepetálással, zongorahasználattal. József kir. herceg ucca 43. 4020

Különféle

Eltörött
dísztárgyak, nippek, vázák javítása szakszerűen, olcsón Bárány rádióházban, Szent Anna 1. — Kiégett villanyégőket becserélünk. Rádiók, villanycikkek, csillárok bámulatos olcsón. 1098

Zongorát
keresek bérbe. Losonczi, Csokonai u. 26. 1550

Mosást,
vasalást olcsón vállalok. Szodos Ferencné, Nyúlas, Ujrét ucca 48. 4017

Elveszett
arany karóra Rákóczi ucca saroktól Csap ou. 19-ig. Kérem a tárgyat a Független Ujság kiadóhivatalában leadni, hol illő jutalomban részesül. 1551

Poloskaírtást,
molyirtást, cyángázzal, lakások vizsgálását, valamint bútordarabok, ruhák, bundák és szőnyegek darabonkénti cyánozását, szállítását saját helyiségemben törvényes felelősséggel végzem. Poloska, sváb és patkányszer kapható. Nánássy, Kossuth ucca 47. szám. 220

Palatetős
épület bontása megkezdődött Károly Ferenc József 18. alatt. Anyagok helyszínen és Csapó 23. alatt kaphatók. 222

Egy klgr.
Ia. színes zománc olajfesték, ajtók, ablaokk festésére, míg a készlet tart 1 pengőért beszerezhető a volt Neumann festéküzletben, Csapó u. 14. sz. 1497

Champignon-gomba
termelő szakember tőkéssel társulna. Jelige: „2000—3000". 1531

Bevezetett
élelmicikktermelő üzem nagyobbításához társat, társnőt keresek kettőezerötszázzal — azonnal. Jelige: „Existencia". 1532

Házivarrónő,
felsőruhában és fehérneműben jártas napi 1.50 fillérért ajánlkozik. Széchenyi u. 43. hátul az udvarban. 12[illegible]

A szerkesztésért és kiadásért felelős: **Thury Levente.**
Laptulajdonos a Debreceni Független Ujság vállalat.
Nyomatott: **Nagy Károly és Társai** körforgógépén, Debrecen, Piac ucca 49. szám.